

UURAINEN KUNTA

Talousarvio 2022

Taloussuunnitelma 2022–2024

Kunnanhallitus 15.11.2021 § 286

Kunnanvaltuusto 13.12.2021 § 75

SISÄLLYS

1.	Toimintaympäristö ja Yleisperustelut.....	3
2.	Kunnan visio ja strategia.....	4
3.	Ulkoinen ja sisäinen toimintaympäristö.....	5
4.	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	13
5.	Talouden rakenne.....	14
6.	Talousarvio ja taloussuunnitelma.....	16
	2002 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO.....	18
	3002 KONSERNIPALVELUT	26
	4001 PERUSPALVELULAUTAKUNTA.....	29
	5001 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	49
7.	Investointiosa	86
8.	Tuloslaskelma ja rahoitusosa	88
9.	Henkilöstösuunnitelma	91
10.	Kunnan vesi- ja viemärlaitos	94
11.	Talousarvion sitovuus	95

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA YLEISPERUSTELUT

	2017	2018	2019	2020
Väkiluku	3 747	3 778	3 681	3 646
Väkiluvun muutos ed. vuodesta, %	0,8	0,9	-2,7	-1,0
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	25,8	25,9	25,8	25,3
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	55,6	54,9	54,3	54,5
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	18,5	19,2	19,9	20,2
Työllisyysaste, %	72,1	74,8	74,2	..*
Taloudellinen huoltosuhte	165,0	158,4	165,2	..*
Vuosikate, €/as.	428,6	-96,5	5,16	622,3
Lainakanta, €/as.	3 831	3 996	4 630	4 647
Konsernin lainakanta, €/as.	6 031	6 467	7 453	7 626

*Vuoden 2020 tieto päivittyvät 12/2021.

Elokuun 2021 mukaisen ennakkollisen väkilukuarvion mukaan Uuraisten kunnassa on 3623 henkilöä. Verrattuna 31.12.2020 väkilukuun olisi väestön vähenemä 23 henkilöä.

Kasvu ja sen tavoittelemisen ovat edelleen Uuraisten strategiassa.

Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma sekä toimintakertomus ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat toimintaa edelleen käyttösunnitelmien ja niiden toteutusvertailujen avulla. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Valtuuston on hyväksyttävä talousarvio vuoden loppuun mennessä. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttävä taloussuunnitelma suunnitellaan kolmeksi tai useammaksi vuodeksi, joista talousarviovuosi on ensimmäinen.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutusvertailussa. Talousarvion yleisperustelut ovat luonteeltaan informatiivisia ja niissä esitetään muun muassa kuntastrategia, kansatalouden ja kuntatalouden kehityskatsaus sekä kuvataan Uuraisten kunnan nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä. Käyttötalousosassa kuvataan kunnan järjestämän toiminnan rahoittamista toimialoittain ja tulosalueittain. Investointiosassa esitellään investointisuunnitelma talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille kustannusarvioittain. Tuloslaskelmaosa vuorostaan on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palveluiden järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Toimintakate osoittaa millainen summa käyttötalouden nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Vuosikate kuvaa käyttötalouden rahoittamisen jälkeen jäävää rahoituspohjaa, jolla katetaan investointimenot ja lainanlyhennykset. Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Tämän jälkeen esitettävä poistoeron muutos tarkoittaa tavanomaisesti investointivarausten purkua. Näiden jälkeen tuloslaskelma ilmentää tilikauden yli- tai alijäämän, joka vaikuttaa kunnan pääomaan lisäävästi tai vähentävästi. Rahoitusosa vuorostaan kuvaa talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien rahan liikkumista; rahan lähteitä ja rahan käyttöä.

Vuoden 2022 talousarvio perustuu lautakuntien tekemiin ehdotuksiin. Lautakunnat ovat valmistelleet talousarvioehdotukset 23.8.2021 annetun talousarvion laadintaohjeen ja määrärahakehysten mukaisesti. Lautakuntien tulee seurata voimavarojen käyttöä sekä tavoitteiden toteutumista kunnanhallituksen antamien talousarvion täytäntöön-

pano-ohjeiden mukaisesti. Lautakunnat huolehtivat myös siitä, että valtuuston asettamat tavoitteet toteutuvat mahdollisimman tehokkaasti annettujen resurssien puitteissa.

Vuoden 2022 verojen tuotoiksi Uraisilla arvioidaan 12 496 000 euroa. Verotuloarvio perustuu lokakuussa 2021 käytettävissä olleisiin Kuntaliiton tietoihin sekä omiin laskelmiin. Sekä kunnallisveron että kiinteistöverojojen veroprosentit on päätetty pitää edellisen vuoden tasolla.

Valtiovarainministeriö on julkaissut 27.9.2021 kuntatalousohjelman ja Kuntaliitto ennakkollisen laskelman, joissa on laskelmat vuoden 2022 valtionosuuksista ja jossa arvioidaan myös taloussuunnitelmavuosien kehitystä. Kuntaliiton laskelman mukaan valtionosuudet pienenevät 37.117 euroa vuonna 2022 verrattuna edelliseen vuoteen. Valtionosuuden muutokseen vuodesta 2021 vuoteen 2022 vaikuttavat mm.

- Kustannustason muutoksesta johtuva **indeksikorotus**. Vuoden 2022 kustannustason muutos (+2,5 %) lisää valtionosuutta 188 milj. euroa.
- Valtionosuuksia korotetaan 246 milj. euroa.
- **Tehtävien ja veloitteiden muutokset** lisäävät valtionosuutta 117 milj. euroa.
- Valtionosuuksiin ei tehdä kustannustenjaon tarkistuksen mukaista korotusta eli se on tulkittava valtionosuusleikkaukseksi. Kilpailukyky sopimusleikkauksen muuttaminen pysyväksi pienentää kuntien valtionosuuksia 234 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtionosuuksissa ei ole enää koronatuksia.

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen **valtionosuusprosentti laskee 2,1 prosenttiyksikköä ja on 23,57 %** vuonna 2022 (25,63 % vuonna 2021). Muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 0,28 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 prosenttia sekä 0,80 prosenttiyksikköä v. 2022 tehtävän erillisen valtionosuuskorotuksen johdosta. Valtionosuusprosentin alenemasta 1,87 prosenttiyksikköä liittyy kuntien ja valtion välisen vuoden 2022 kustannustenjaon tarkistuksen neutralisointiin sekä 0,55 prosenttiyksikköä vuosien 2016, 2018 ja 2019 indeksikorotuksiin liittyvien vähennysten ja 0,76 prosenttiyksikköä kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen muuttamisesta määräaikaista vähennyksistä pysyviksi vähennyksiksi. Ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan Uraisten kunta saa vuonna 2022 valtionosuuksia 10 676 000 euroa.

2. KUNNAN VISIO JA STRATEGIA

Kunnanhallitus päätti 12.4.2021 §81 Uraisten kunnan strategian laadinnan käynnistämisestä. Tarkoitus oli, että strategia laaditaan pääsääntöisesti kunnan omana työnä. Strategiaprosessin käytännön järjestelyistä ja vetämisestä vastasivat kunnanjohtaja ja palveluinsinööri. Tarpeen mukaan varauduttiin hankkimaan ulkopuolista asiantuntemusta.

Omana työnä tehtiin strategiakysely kuntalaisille, työyksikkökohtaiset henkilöstön tapaamiset ja muut strategiakeskustelut sidoryhmille. Kertyneistä vastauksista ja materiaalista tehtiin yhteenvetoa ja analyysia, mikä toimi pohja-aineistona valtuuston ja johtoryhmän strategiatyöpajoille, joissa strategia hahmottui ja tiivistyi. Asiantuntija-apuna toimi Kissconsulting Oy. Työn rinnalla on tehty strategian kirkastustyötä ja visualisointia johtoryhmän toimesta, jota tarvittaessa laajennettiin, ja jonka toimintaan Kissconsulting Oy:n asiakkuusjohtaja Juha Valkamo osallistui.

Strategiatyö edennyt hyvin ja siinä on haettu kirkasta ja vaikuttavaa mallia. Vision ideana on päästä takaisin kestäväälle kasvu-uralle. Tärkeintä on uuden strategian toteuttaminen. Sekä henkilöstö että asukkaat osallistetaan ideoimaan keinoja. Ideoimaan tavoitteita ja toimenpiteitä. Toteutukseen satsataan nyt, ettei strategia jää vain paperiksi tai julkilausumaksi.

Strategia 2030 on valtuuston hyväksyttävänä 13.12.2021.

kartoitusvaihe	Työpaja 1	Työpaja 2	Työpaja 3	Strategian jalkautus-seminaari	Strategian hyväksyntä	Strategian toteutus 2022
Valtuuston illtakoulu: evästyksen poliittinen ohjaus. Sähköinen kartoitustyö: Strategiakyseily kuntalaisille ja sidosryhmille 31.8.2021 asti Kunnan henkilökunnan työyksikkötapaamiset kesäkuusta syyskuuhun Muut strategiakeskustelut mm vanhus- ja vammaisneuvosto yrittäjät, nuorisovaltuusto Runsaasti materiaalia Nykytilanne ja toimintaympäristöanalyysi	7.9. 2021 klo 17-20 Aloitus	27.9. 2021 klo 17-20 SKENAARIOT 1	6.10. 2021 klo 17-20 SKENAARIOT 2	4.11. 2021 klo 17-20	13.12.2021 Kunnanvaltuusto	Organisaatio Kuntalaiset Viestintä

3. ULKOINEN JA SISÄINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yleinen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % v. 2021. Talouden toipuminen covid-19-pandemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen. Varsinkin työllisyys on kohentunut nopeasti. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu v. 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Maailmantalous on elpynyt koronaviruspandemian varjossa nopeasti finanssipoliittisen elvytyksen, patoutuneen kulluskysynnän purkautumisen sekä rokotusten etenemisen ansiosta. Lähiaikojen talousnäkyviä ennakoivat indikaattorit ovat hieman laskeneet, mutta edelleen korkealla kehittyneissä maissa. Maailmantalous kasvaa 6,1 % v. 2021 ja 4,7 % v. 2022.

Vuonna 2021 BKT:n kasvu kiihtyy 3,3 prosenttiin. Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppaa-alueilla kasvattavat sekä vientiä että tuontia. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % v. 2022. Kasvu jatkuu viennin tukemana, sillä kehittyneen maailman ja ennen kaikkea euroalueen toipuminen jatkuu edelleen voimakkaana. Kriisissä voimakkaasti kärsineillä aloilla kuten matkailussa toipuminen viivästyy edelleen v. 2021 covid-19-pandemian hillitessä ihmisten liikkuvuutta. Vuonna 2022 palveluiden ulkomaankauppaan on odotettavissa nopeaa kasvua, kun kriisialojen kasvu kiihtyy rajoitusten ja epävarmuuden vähetessä. Vienti saavuttaa kriisiä edeltävän tason alkuvuonna 2022. Tavaroiden vienti elpyy palveluita nopeammin ja saavuttaa kriisiä edeltävän tason jo vuoden 2021 aikana.

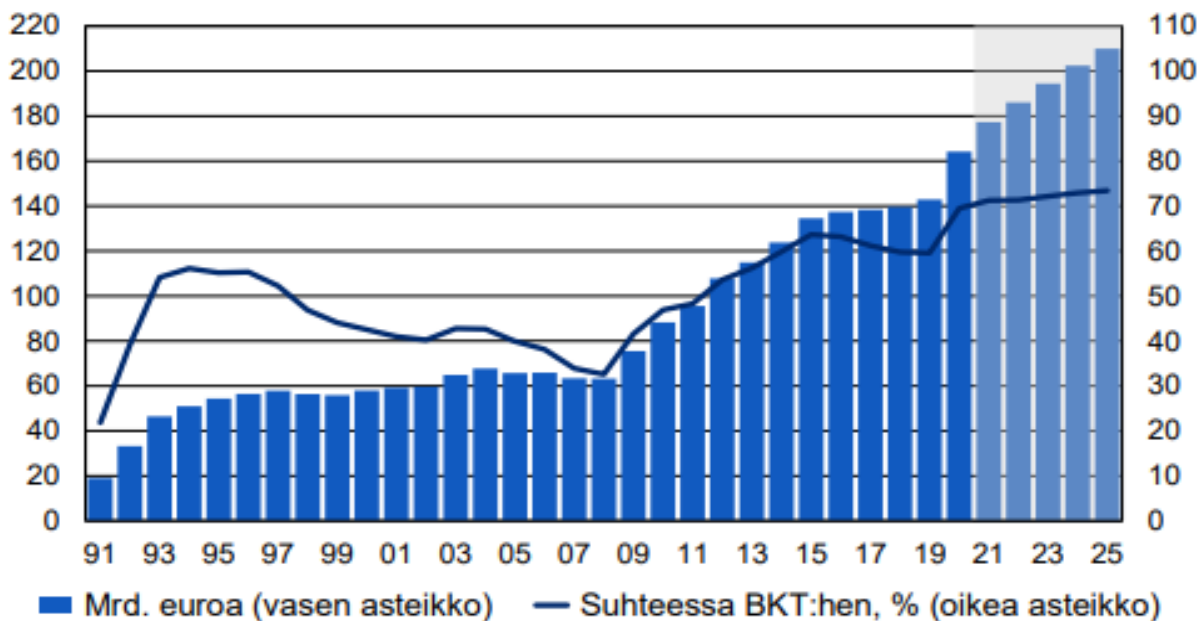
Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Suhdannekierron tasoituttua julkisen talouden rahoitusaseman vahvistuminen hidastuu ja julkinen talous jää yli 3 mrd. euroa alijäämäiseksi 2020-luvun puoliväliä lähestyttäessä.

Julkisen talouden velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kasvoi vuoden 2020 aikana 10 prosenttiyksiköllä lähes 70 prosenttiin. Ennustejaksolla velkaantumismuutos hidastuu selvästi ja 2020-luvun puolivälissä velkasuhde näyttää väliaikaisesti tasaantuvan runsaaseen 73 prosenttiin poikkeuksellisen alhaisen korkotason tukemana. Ikäsidonnaisien menojen kasvu uhkaa kuitenkin kääntää velkasuhteen vähitellen uudelleen kasvuun, jota korkotason normalisoituminen toteutuessaan kiihdyttää. Pitkällä aikavälillä julkisten menojen ja tulojen välillä on epätasapaino eli kesävyysvaje, jonka mittaluokka on runsas 2½ % suhteessa BKT:hen.

	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	1,3	-2,9	3,3	2,9	1,4	1,1	1,0
Bruttokansantuote, mrd. euroa	240	236	249	261	269	278	286
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,3	1,8	1,6	1,7	1,8	1,9
Työttömyysaste, %	6,7	7,7	7,8	6,8	6,4	6,3	6,2
Työllisyysaste, %	71,6	70,7	72,4	73,6	74,1	74,3	74,5
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-0,9	-5,4	-3,9	-2,4	-1,5	-1,3	-1,2
Valtio	-1,1	-5,5	-4,2	-2,8	-1,7	-1,6	-1,5
Paikallishallinto	-1,2	0,0	-0,4	-0,7	-0,7	-0,6	-0,6
Hyvinvointialueet					-0,3	-0,2	-0,2
Sosiaaliturvarahastot	1,4	0,1	0,7	1,0	1,2	1,2	1,2
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:hen, %	-1,2	-3,2	-2,8	-2,3	-1,5	-1,3	-1,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	59,5	69,5	71,2	71,3	72,2	72,9	73,4
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	44,3	52,9	55,1	55,3	55,9	56,3	56,5
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	0,3	-3,8	-1,8	-0,3	-0,1	-0,0	0,0

VM Taloudellinen katsaus syksy 2021

Julkisyhteisöjen velka

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34098

Julkinen talous ja kuntatalous

Julkinen talous

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi vuonna 2020 talousluvuilla mitattuna varsin hyvään tilanteeseen. Hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi koronaepidemiasta kunnille aiheutuneet taloudelliset menetykset. Koronatilanne vaikuttaa kuntien toimintaan ja talouteen vielä tänä vuonna. Myös valtion tukitoimet jatkuvat, tosin merkittävästi viime vuotta pienempinä.

Vuosi 2022 näyttää kuntataloudessa jälleen vaikealta, kun menot kasvavat tuloja nopeammin. Koronavirustilanteesta aiheutuvien talousvaikutusten arvioidaan vähitellen poistuvan, mutta myös valtion tukitoimet, kuten yhteisöveron korotettu jako-osuus ja valtionosuuslisäykset, loppuvat. Koronatilanteesta saattaa aiheutua terveydenhuollossa jonkin verran lisäkustannuksia myös ensi vuonna.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen verkkaisena kasvuna.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan vuonna 2022 lähes 300 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa. Valtionosuuksien tasoa korottavat kevään kehysriihessä päätetty 246 miljoonan euron erilliskorotus, indeksikorotus sekä kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajennuksiin osoitettava täysi valtionrahoitus.

Valtion talousarvioesitykseen sisältyvät toimenpiteet heikentävät kuntataloutta vuonna 2022 noin 1,2 miljardia euroa verrattuna vuoteen 2021. Muutosta selittää kuitenkin merkittävältä osin koronaepidemiaan liittyvien kertaluonteisten tukien poistuminen (830 milj. euroa) sekä vuoden 2022 valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen neutralisointi (564 milj. euroa). Kuntien uusia ja laajenevia tehtäviä vuonna 2022 ovat muun muassa varhaiskasvatuksen kolmiportainen tuki, oppilas- ja opiskelijahuollon sitovat henkilöstömitoitukset ja lastensuojelun henkilöstömitoituksen tiukentaminen. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan 100 prosentin valtionosuusrahoitus.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuoden 2022 talousarvioesityksessä

Hallitusohjelman mukaisista kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajennuksista suurin osa on toteutettu jo aikaisempina vuosina. Näistä aiheutuvat kustannukset ja valtionosuuslisäykset nousevat vuosittain. Osa tehtävälisäyksistä ja kustannuksista siirtyy kuitenkin hyvinvointialueille niiden aloittaessa vuonna 2023.

Varhaiskasvatukseen kehitetään kolmiportaisen tuen rakenne. Tätä koskeva lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan elokuun alusta vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen tukeen ehdotetaan vuonna 2022 yhteensä 15 milj. euroa, josta 6,25 milj. euroa on valtionosuuksien lisäystä ja 8,75 milj. euroa toimeenpanoa tukevia valtionavustuksia.

Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan säätämällä oppilashuollon sitovista mitoituksista. Vuonna 2022 toimenpiteeseen kohdennetaan 20 milj. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuuksina 8,4 milj. euroa ja valtionavustuksina 11,6 milj. euroa. Mitoitus tulee voimaan asteittain siten, että kuraattorien osalta mitoitus tulisi voimaan tammikuussa 2022 ja psykologien osalta vuonna 2023. Vuodesta 2023 alkaen vastuu oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä sekä sitä koskeva rahoitus siirretään hyvinvointialueille.

EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä kohdistuu kuntasektorille rahoitusta vuonna 2022 noin 134 milj. euroa, josta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistamiseen osoitetaan 124 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan lainsäädännön voimaantulo luo kunnille useita uusia velvoitteita sekä ennen järjestämistehtävien siirtymistä hyvinvointialueille vuosina 2021–2022 että sen jälkeen vuodesta 2023 lukien. Uudistuksen voimaantulolaki velvoittaa kuntia muun muassa osallistumaan uudistuksen täytäntöönpanon valmisteluun ja tarvittavan virka-avun antamiseen. Velvoitteesta aiheutuvat kustannukset on huomioitu kuntien peruspalvelujen valtionosuudessa 2 milj. euron lisäyksellä vuonna 2022. Lisäksi hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän valmistelukustannusten korvauksiin on varattu 47 milj. euroa. Uudistuksesta aiheutuu kunnille myös ICT-muutuskustannuksia, mutta niiden korvauksista kunnille on tarkoitus päättää vuosia 2023–2026 koskevan julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä keväällä 2022.

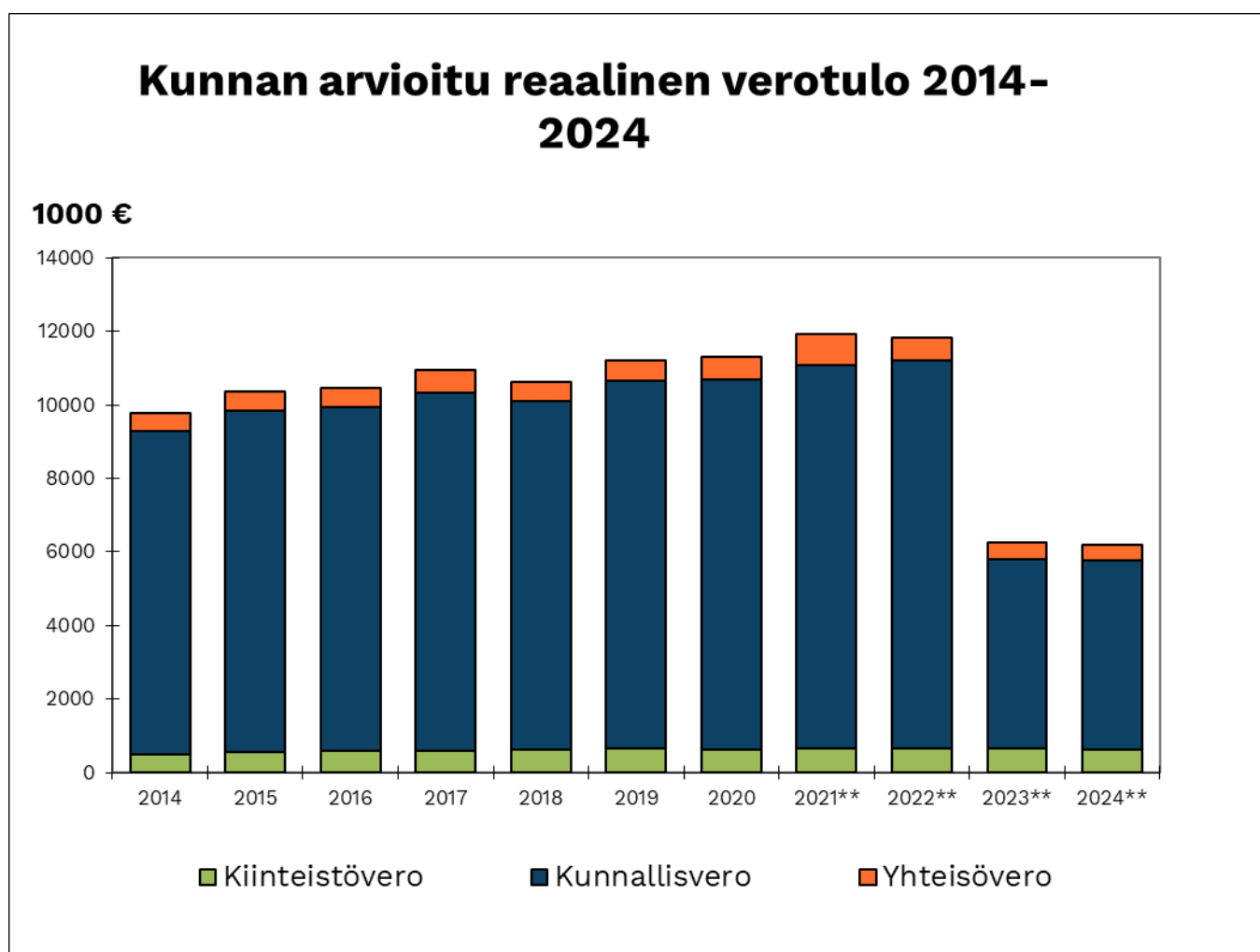
Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2022 indeksitarkistus ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Progressiivisen tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja nostetaan, kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärä korotetaan ja työtulovähennystä kasvatetaan. Muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa yhteensä 209 milj. eurolla vuonna 2022. Kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022 ja 2023 kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta. Lisäksi kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022–2027 öljylämmityksestä luopumisen osalta lämmitystapamuutosten tukemiseksi. Kotitalousvähennyksen muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 17 milj. eurolla vuonna 2022. Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille aiheutuvat verotulomenetykset korvataan täysimääräisesti.

Verotulot

Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa arviolta 229 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Tästä 209 milj. euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista, jotka olemme huomioineet ennusteissa jo aiemmin. Lisäksi tehtiin muutamia vaikutuksiltaan pienenhköjä muutoksia veroperusteisiin. Arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen menetyksien korvauksina.

Ensi vuodelle ennustetaan myös hyvää kasvua joka muun muassa näkyy palkkasumman sekä ennakkoverojen suotuisissa kehitysarvioissa. Ensi vuodelle kunnallisveroja kertyy yhteensä arviolta noin 4 %:ia kuluva vuotta enemmän.

Verovuoden 2021 maksettavaan yhteisöveroon ei olisi odotettavissa korotusta, vaikka kuluvan vuoden tilitettävät ennakkoverot ovatkin olleet vahvassa kasvussa. Ensi vuonna kertyisi näin ollen verrattain vähemmän verovuoden 2021 veroja.

(Lähde: Kuntaliiton veroennustekehikko Uuraisten kunnalle 9/2021)

Kunnan verotuloarvio vuodelle 2022 on Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan 12 496 000 euroa. Veroprosentit pysyvät ennallaan. Kunnassa on kuitenkin arvioitu, että verotuloja kertyy hieman enemmän eli 12 501 000 euroa.

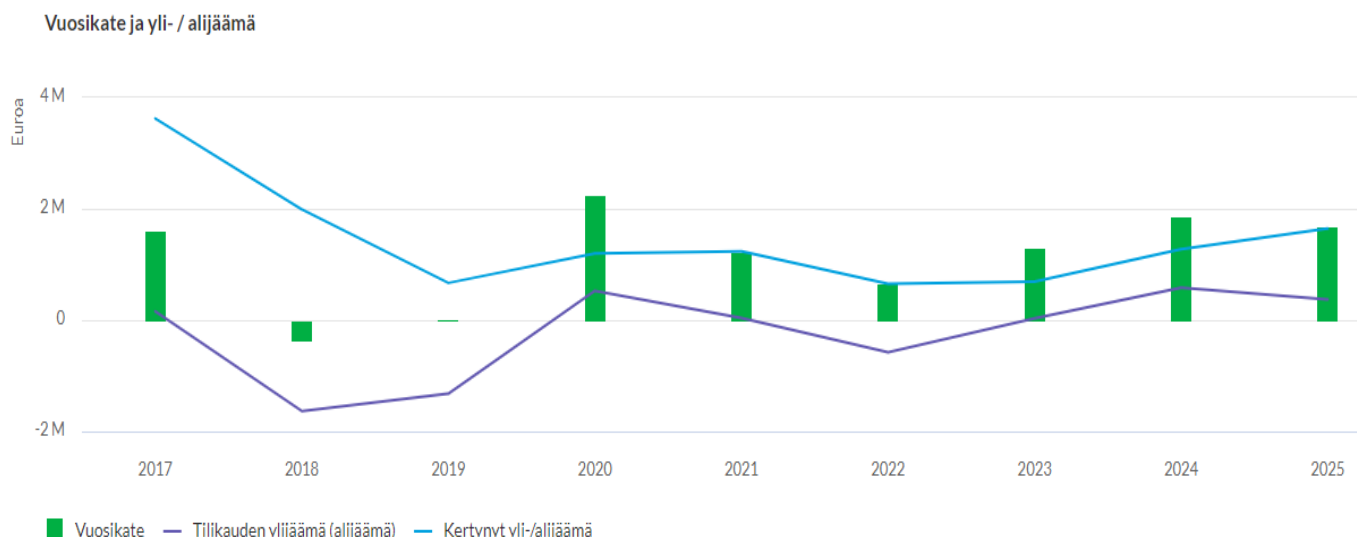
Yhteenveto						
TILIVUOSI	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
Verolaji						
Kunnallisvero	10 124	10 235	10 800	11 139	5 548	5 595
<i>Muutos %</i>	6,6	1,1	5,5	3,1	-50,2	0,8
Yhteisövero	573	650	885	659	485	478
<i>Muutos %</i>	7,7	13,4	36,2	-25,6	-26,4	-1,4
Kiinteistövero	659	648	699	698	698	698
<i>Muutos %</i>	4,7	-1,6	7,7	0,0	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	11 356	11 533	12 384	12 496	6 732	6 771
<i>Muutos %</i>	6,6	1,6	7,4	0,9	-46,1	0,6

Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu

Kunnan talouden kehitys

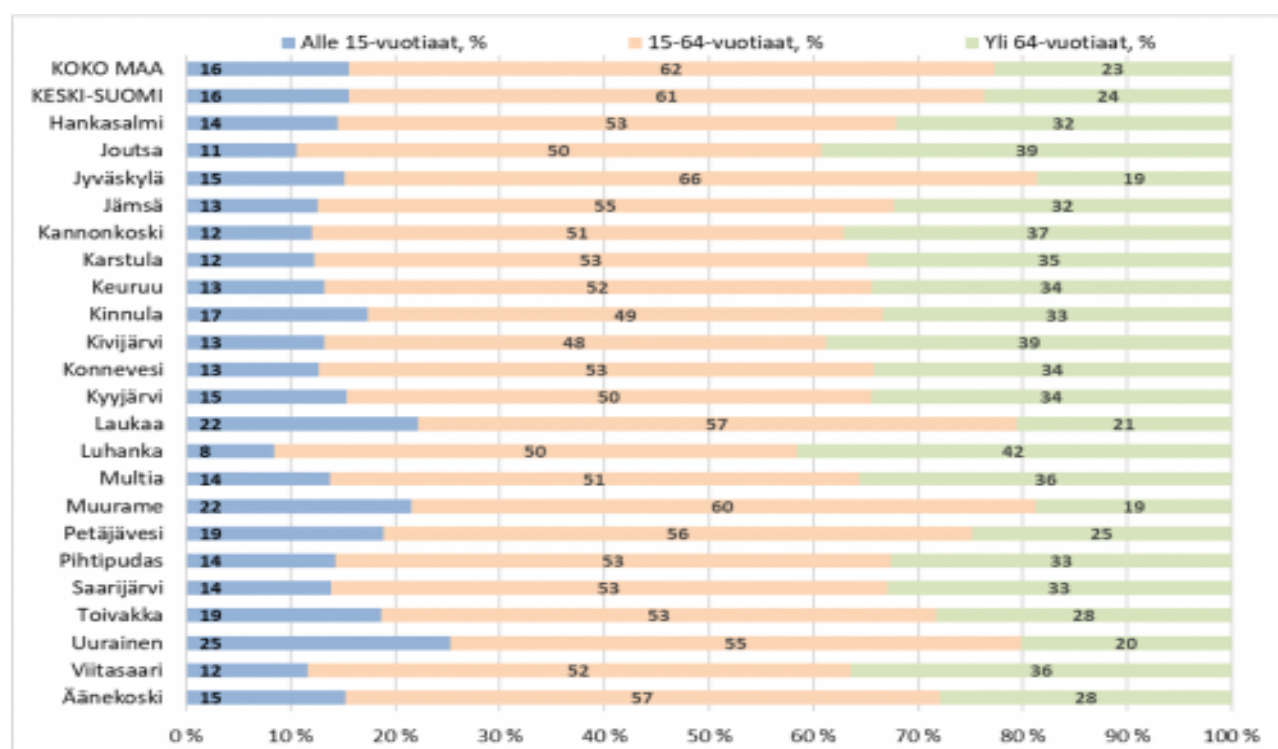
Uuraisten kunnan talouskehitys on tasapainottunut vuosina 2020 ja 2021 muutamana tuloksellisesti huonon vuoden jälkeen. Valtion strategia Koronapandemiasta selviytymiseen on ollut hyvin voimakas elvyttäminen, joka näkyy kuntien verotulojen ja erityisesti valtionosuuksien kasvuna. Vuosien 2020 ja 2021 hyvältä näyttävä talouskehitys kunnissa perustuu valtion toimenpiteistä johtuvaan myönteiseen talouskehitykseen. Ennustevuodet 2022 ja 2023 näyttävät tällä hetkellä olevan heikkenevän kuntatalouden aikaa. Syksyn 2021 kuntatalousohjelma em. vuosille ei näytä kasvattavan valtionosuuksien määrää ja verotulojen kehitys tulee olemaan maltillista. Kuluva vuosi näyttää tällä hetkellä toteutuvan ylijäämäisenä. Tämä onkin tärkeää kunnan talouden tasapainottamisen kannalta. Vuoden 2022 talousarvion vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos näyttää alijäämäiseltä. Muutama hyvä talousvuosi on vahvistanut kunnan taloutta oleellisesti ja auttaa varautumaan tulevaisuuden heikkenevään kuntatalouteen.

Vuoden 2023 alussa tapahtuva perusturvapalvelujen ja pelastustoimen siirtyminen perustettavien hyvinvointialueiden vastuulle muuttaa kunnan taloutta merkittävästi. Sen kokonaisuus pienenee huomattavasti valtionosuuksien ja verotulojen pienentyessä. Ensi vuoden aikana on tehtävä tarvittavat muutokset kunnan taloudessa ja toiminnassa siirryttäessä uuteen kuntarakenteeseen. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Uuraisten kunnan talous pysyy tasapainossa sote-muutoksesta huolimatta. Talouden tasapainottamisen toimenpiteitä tarvitaan edelleen tulevina vuosina, muuten talous muuttuu alijäämäiseksi v. 2025, mahdollisesti aiemminkin (kertynyt alijäämä). Nykyisen tarkan taloudenpidon lisäksi seuraavina vuosina on optimoitava palveluverkkoa, tasapainotettava vesilaitoksen talous, panostettava henkilöstön työhyvinvointiin, uudistettava palvelujen toteuttamistapoja, vahvistettava esimiestyötä, toteutettava aktiivista kaavoitusta ja elinkeinovoimapolitiikkaa sekä pyrittävä keventämään hallintoa. Tämä kaikki on mahdollista ilman, että Uuraisten kunta joutuisi heikentämään peruspalvelujensa tasoa ja/tai nostamaan tuloveroprosenttiaan. Oikeilla toimenpiteillä kunnan talous on mahdollista pitää ylijäämäisenä vuoteen 2025, kenties pidemmällekin.

Väestö

Uuraisten kunnan väestön väkiluku on ennakkotiedon mukaan syyskuun 2021 lopussa ollut 3620 henkilöä. Vuoden lopusta 2020 syyskuuhun 2021 on Uuraisten väkiluku laskenut 26 henkilöllä. Keski-Suomen väestömäärän ennustetaan vähenevän 4,6 % (13 000 asukkaalla) vuodesta 2018 vuoteen 2040. Koko maassa väestön kasvun ennakoidaan olevan 0,1 %. Uuraisilla 15-64 vuotiaiden osuus on 54,5 prosenttia väestöstä ja alle 15-vuotiaiden osuus 25,3 prosenttia väestöstä. Vanhempien ikäluokkien osuus näyttää kasvavan vähitellen. Tämä on edelleen suurin alle 15-vuotiaiden prosentuaalinen osuus vastaavasta väestöosasta koko Keski-Suomessa. Yli 65 vuotiaisen osuus on 20,2 %. Tulevaisuuden palvelujen järjestämisessä on huomioitava se, että yli 65 v. osuus jatkaa kasvuun tasaisesti. Esimerkiksi vuonna 2008 osuus oli 16 %.

Ikäryhmien väestöosuudet v.2020, lähde: Keski-Suomen liitto

Työpaikat ja työllisyys

Alueella olevien työpaikkojen lkm vuonna 2018 oli 848. Työpaikkojen prosentuaalinen osuus toimialan mukaan (2018):

Alkutuotanto 10,4 %

Jalostus 19,6 %

Palvelut 67,2 %

Muut 2,8 %

Uuraisten työpaikkaomavaraisuus vuonna 2018 oli 57,9 %.

Keski-Suomessa oli syyskuun 2021 lopussa yhteensä 14 575 työtöntä työnhakijaa. Se on 1 609 (-9,9 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin ja 846 henkilöä vähemmän kuin kuukausi sitten. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkaa kuitenkin nousuaan. Työttömien työnhakijoiden osuus maakunnan työvoimasta on tällä hetkellä 11,7 prosenttia. Uuraisilla työttömien työnhakijoiden kokonaismäärä on laskenut 32 henkilöllä (- 19,0 %) ja samalla on kasvanut myös pitkäaikaistyöttömien suhteellinen osuus työttömistä verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Kaikissa ikäryhmissä Uuraisilla työttömyys on laskenut. Avointen työpaikkojen määrä Keski-Suomessa on kasvanut vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna 1 312:lla eli noin 70 %.

Syyskuun 2021 tilastojen mukaan Uuraisilla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on ollut 8,8 prosenttia. TE-toimiston tilaston mukaan määrällisesti työttömiä työnhakijoita on syyskuussa 2021 ollut 137 henkilöä. Syyskuun pitkäaikaistyöttömien määrä on lisääntynyt vuodentakaisesta yhdellätoista henkilöllä. Alimmillaan Uuraisten työttömyys on edellisen vuoden aikana ollut elokuussa 2021, jolloin työttömyysprosentti oli 8,5 ja työttömien määrä 132 henkilöä.

4. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, toiminnan ja talouden tavoitteisiin sekä kuntastrategiaan. Sen tarkoituksena on kehittää ja edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, toiminnan kehittämistä, tuloksellisuutta ja sen arviointia sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä. Sillä tarkoitetaan kaikkia niitä tapoja, joilla viranhaltijat, tilivelvolliset, toimielimet sekä esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on tuloksellista ja taloudellista; päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa; lain säännöksiä, toimielinten päätöksiä sekä viranomaisohjeita noudatetaan ja kunnan omaisuus ja voimavarat turvataan. On tärkeää, että sisäisen valvonnan toimintatavat sisällytetään päätöksentekoprosesseihin, toiminnan ja talouden sekä investointien suunnitteluun sekä hallinnan, hallinnon, toiminnan, omaisuuden ja taloudenhallinnan toimintatapoihin. Talousarvion laadinnassa on pyritty siihen, että tavoitteet ja niiden mittarit olisivat mahdollisimman konkreettisia ja yksiselitteisiä.

Uuraisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt 3.9.2013 Uuraisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet 1.1.2014 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää

- a. strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista;
- b. toiminnan lainmukaisuutta;
- c. hyvän hallintotavan toteutumista;
- d. riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa

Riskienhallinta on johdon vastuulla. Se on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kunnan strategisten, toiminnan ja talouden saavuttamisesta sekä toiminnan häiriöttömyydestä ja jatkuvuudesta. Riskienhallinnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä vaarantavia tapahtumia. Riskienhallinta perustuu ydintoimintojen ja järjestelmien tunnistamiseen, sallitun ja hyväksyttävän riskitason määrittelyyn, sekä riittävän riskien hallinnan menetelmien toimeenpanoon käytännössä.

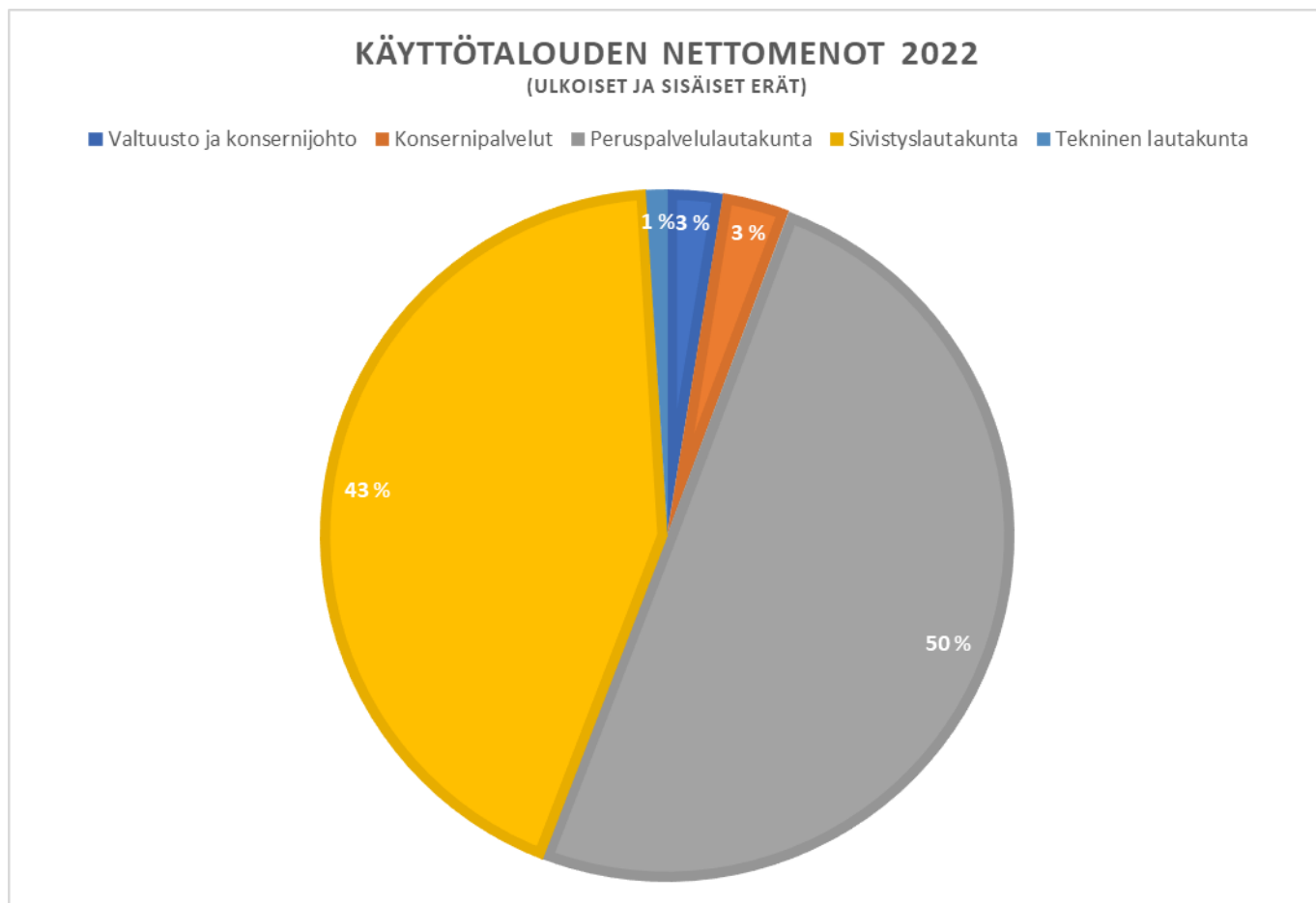
Kunnanhallitus ja lautakunnat antavat toimialoiltaan toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallitus vastaa ja lautakunnat vastaavat toimialoillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kukin toimiala antaa talousarvioehdotuksen yhteydessä suunnitelman talousarviovuonna seurattavista asioista. Kunnanhallitus laatii talousarvioon yhteenvedon talousarviovuonna seurattavista asioista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuoden 2022 talousarvion käsittelyn yhteydessä arvioidaan toimintaan ja talousarvion toteutumiseen kohdistuvat riskit tehtäväalueittain. Kukin toimiala on talousarvion laadinnan yhteydessä kirjannut keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle.

Koko kunnan vuoden 2022 sisäisen valvonnan painopistealueena jatkuu edelleen asiakirjahallinta ja lisäksi viranhaltijapäätökset. Lakiuudistusten ja uusien säännösten jalkauttamista kunnan ja työyksiköiden toimintaa seurataan edelleen.

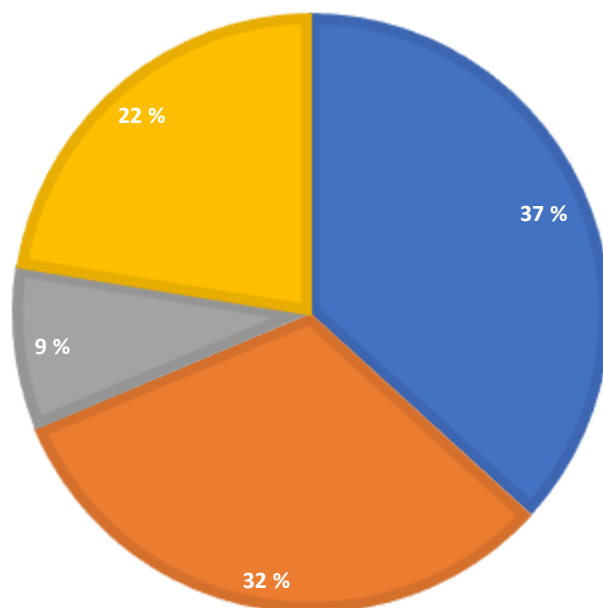
5. TALOUDEN RAKENNE

TOIMINTATUOTOT 2022

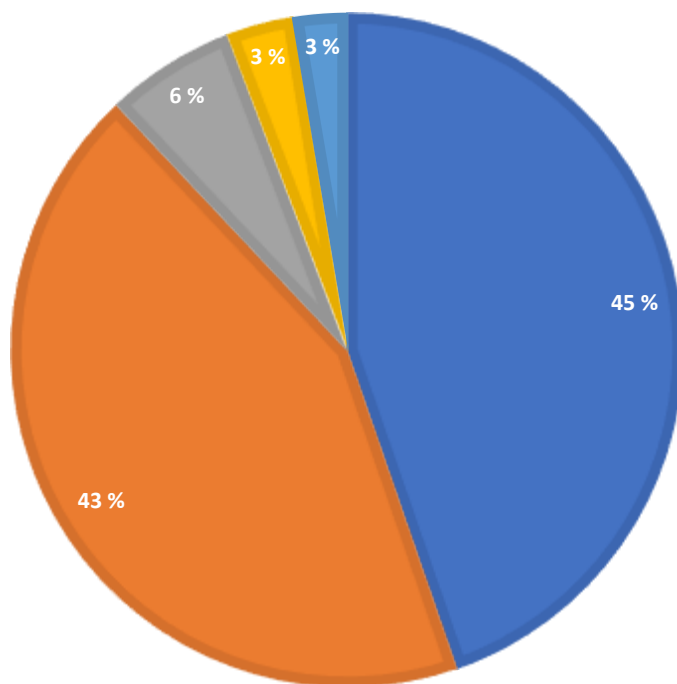
(ULKOISET TUOTOT)

■ Myyntituotot ■ Maksutulot ■ Tuet ja avustukset ■ Muut toimintatuotot

TOIMINTAMENOT 2022

(ULKOISET MENOT)

■ Henkilöstö ■ Palvelujen ostot ■ Aineet, tarvikkeet ja tavarat ■ Avustukset ■ Muut toimintakulut

6. TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA

KÄYTTÖTALOUS				
1000 eur	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Muutos-% ta 2022/ta 2021
Valtuusto ja konsernijohto				
Yleishallinto				
*tulot	18 673		42 360	100,0
*menot	-578 544	-559 550	-776 200	38,7
*netto	-559 871	-559 550	-733 840	31,1
Maa- ja metsätilat				
*tulot	121 453	226 000	185 000	-18,1
*menot	-18 541	-28 000	-34 990	25,0
*netto	102 912	198 000	150 010	-24,2
Maankäytön suunnittelu				
*tulot	55 531	62 000	115 000	85,5
*menot	-109 048	-114 260	-118 210	3,5
*netto	-53 517	-52 260	-3 210	-93,9
Valtuusto ja konsernijohto yht.				
*tulot	195 657	288 000	342 360	18,9
*menot	-706 133	-701 810	-929 400	32,4
*netto	-510 476	-413 810	-587 040	41,9
Konsernipalvelut				
Keskusvirasto				
*tulot	21 270	22 410	13 350	-40,4
*menot	-522 648	-575 070	-644 140	12,0
*netto	-501 378	-552 660	-630 790	14,1
Henkilöstöhallinto				
*tulot	38 507	34 000	34 000	0,0
*menot	-110 409	-113 860	-108 620	-4,6
*netto	-71 902	-79 860	-74 620	-6,6
Konsernipalvelut yht.				
*tulot	59 777	56 410	47 350	-16,1
*menot	-633 057	-688 930	-752 760	9,3
*netto	-573 280	-632 520	-705 410	11,5
Peruspalvelutk.				
Sosiaalipalvelut				
*tulot	215 964	220 050	208 200	-5,4
*menot	-2 019 009	-2 250 640	-2 181 420	-3,1
*netto	-1 803 045	-2 030 590	-1 973 220	-2,8
Vanhustyö				
*tulot	893 439	938 470	786 540	-16,2
*menot	-2 996 754	-3 342 610	-3 152 340	-5,7
*netto	-2 103 315	-2 404 140	-2 365 800	-1,6
Toimeentuloturva				
*tulot	78 011	64 000	59 600	-6,9
*menot	-621 880	-682 440	-728 040	6,7
*netto	-543 869	-618 440	-668 440	8,1
Terveystenhoito				
*tulot				
*menot	-6 512 885	-6 153 700	-6 319 380	2,7

*netto	-6 512 885	-6 153 700	-6 319 380	2,7
Peruspalvelutk. yht.				
*tulot	1 187 414	1 222 520	1 054 340	-13,8
*menot	-12 150 528	-12 429 390	-12 381 180	-0,4
*netto	-10 963 114	-11 206 870	-11 326 840	1,1
Sivistysltk				
Sivistystoimi				
*tulot				
*menot	-84 560	-84 220	-90 860	7,9
*netto	-84 560	-84 220	-90 860	7,9
Perusopetus				
*tulot	244 397	186 900	160 700	-14,0
*menot	-5 413 467	-6 007 520	-6 043 730	0,6
*netto	-5 169 070	-5 820 620	-5 883 030	1,1
Varhaiskasvatus				
*tulot	192 818	221 180	143 000	-35,3
*menot	-2 478 165	-2 739 070	-2 974 890	8,6
*netto	-2 285 347	-2 517 890	-2 831 890	12,5
Muu opetustoimi				
*tulot				
*menot	-66 884	-71 180	-76 070	6,9
*netto	-66 884	-71 180	-76 070	6,9
Joukkoliikenne				
*tulot				
*menot	-9 562	-9 000	-9 800	8,9
*netto	-9 562	-9 000	-9 800	8,9
Kirjastotoimi				
*tulot	16 151	15 900	1 600	-89,9
*menot	-235 055	-231 270	-235 140	1,7
*netto	-218 904	-215 370	-233 540	8,4
Kulttuuritoimi				
*tulot	2 144	2 800	5 580	99,3
*menot	-36 323	-44 230	-47 070	6,4
*netto	-34 179	-41 430	-41 490	0,1
Nuorisotoimi				
*tulot	29 500	30 000	64 100	113,7
*menot	-138 105	-168 870	-203 550	20,5
*netto	-108 605	-138 870	-139 450	0,4
Liikuntatoimi				
*tulot	32 910	52 000	44 400	-14,6
*menot	-289 243	-315 890	-363 240	15,0
*netto	-256 333	-263 890	-318 840	20,8
Sivistysltk yht				
*tulot	517 920	508 780	419 380	-17,6
*menot	-8 751 364	-9 671 250	-10 044 350	3,9
*netto	-8 233 444	-9 162 470	-9 624 970	5,0
Tekninen ltk				
Hallinto ja muu toiminta				
*tulot	16 601	27 000	32 400	20,0
*menot	-184 761	-204 790	-195 260	-4,7
*netto	-168 160	-177 790	-162 860	-8,4
Pelastustoimi				
*tulot				
*menot	-333 320	-336 330	-341 670	1,6
*netto	-333 320	-336 330	-341 670	1,6

Vesihuoltolaitos				
*tulot	362 380	361 700	376 500	4,1
*menot	-396 174	-419 600	-436 500	4,0
*netto	-33 794	-57 900	-60 000	3,6
Tuki- ja tilapalvelut				
*tulot	3 870 912	4 059 000	4 386 990	8,1
*menot	-3 193 445	-3 405 060	-3 825 080	12,3
*netto	677 467	653 940	561 910	-14,1
Liikenneväylät				
*tulot	1 606	1 300	1 500	15,4
*menot	-177 022	-219 300	-229 640	4,7
*netto	-175 416	-218 000	-228 140	4,7
Puistot ja muut alueet				
*tulot				
*menot	-9 663	-17 000	-28 280	66,4
*netto	-9 663	-17 000	-28 280	66,4
Sorakuopat				
*tulot	12 073	30 000	25 000	-16,7
*menot				
*netto	12 073	30 000	25 000	-16,7
Ympäristötoimi				
*tulot	65 204	50 000	65 000	30,0
*menot	-144 846	-157 080	-155 290	-1,1
*netto	-79 642	-107 080	-90 290	-15,7
Tekninen lautakunta yht.				
*tulot	4 328 776	4 529 000	4 887 390	7,9
*menot	-4 439 231	-4 759 160	-5 211 720	9,5
*netto	-110 455	-230 160	-324 330	40,9
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ				
*tulot	6 289 544	6 604 710	6 750 820	2,2
*menot	-26 680 313	-28 250 540	-29 319 410	3,8
*netto	-20 390 769	-21 645 830	-22 568 590	4,3

2002 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	195 657	288 000	342 360	54 360
Toimintakulut	-706 133	-701 810	-929 400	-227 590
Toimintakate	-510 476	-413 810	-587 040	-173 230

2101 Yleishallinto

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	18 673		42 360	42 360
Toimintakulut	-578 544	-559 550	-776 200	-216 650
Toimintakate	-559 871	-559 550	-733 840	-174 290

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät kunnanvaltuuston, tilintarkastuksen, kunnallisverotuksen, elinkeinotoimen sekä kunnanhallituksen vastualueet. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tehtäväalueeseen sisältyvät myös tilintarkastus, kunnallisverotus, elinkeinotoimi, maankäytön suunnittelu ja metsätilat. Uuraisten kunta kuuluu Laukaan kunnan hallinnoimaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintakulujen kasvuun vaikuttaa se, että lainan takaajana Uuraisten kunta varautuu vuoden 2022 talousarviossa Uuraisten Valokuituverkot Oy:n lainojen takaustappioiden maksamiseen (-149 000 euroa). Vuoden 2021 talousarviossa ko.kuluja ei budjetoitu käyttötalouden kuluiksi. Yleishallinnossa nettokuluja syntyy vuonna 2022 postin ja matkahuollon osalta, yhteensä -14 380 euroa. Näiden kulujen osalta on päästävä kunnan kannalta taloudellisesti kestävämpään tilanteeseen, mikä edellyttää ratkaisuja ko. asioiden osalta taloussuunnitteluvuosien aikana.

Kunnanhallitus päätti 12.4.2021 §81 Uuraisten kunnan strategian laadinnan käynnistämisestä. Strategia 2030 on laadittu kesän ja syksyn 2021 aikana. Sen toimeenpano on keskeinen toiminnan painopiste ja muutosvoima Uuraisten kunnassa.

Vuonna 2023 sosiaalitoimen järjestäminen ja terveystoimen rahoitus siirtyy hyvinvointialueelle, mikä käsittää puolet kunnan nykyisistä toiminnoista. Tällä on vaikutusta myös kuntaan jääviin palveluihin, erityisesti hallinto- ja tukipalveluihin. Vuonna 2022 kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan johdolla tarkastellaan kuntaan jääviä toimintoja ja työtehtäviä tavoitteena tehdä perusteltuja muutoksia, joilla mukautetaan toimintoja ja työtehtäviä vastaamaan tilannetta 1.1.2023 alkaen.

Kriittinen menestystekijä: Kestävällä kasvu-uralla		
tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kestävällä kasvu-uralla	Hiilijalanjälki pienenee 15 % vuoteen 2030 mennessä ja väestö kasvaa vähintään 5 % vuoteen 2030 mennessä. Kestävän kehityksen kasvu on mahdollista ja siitä Uuraisilla on näyttöä: Päästöt/asukas vähentyivät -25% vuosina 2005-2019 ja samaan aikaan väestö kasvoi 3100 asukkaasta 3700 asukkaaseen. Annamme osaamista, hoivaa ja turvaa verotuloilla, joita käytämme vastuullisesti. Mitamme palveluiden laatua ja tehokkuutta.	Läpivientipolut Strategialle 2030: henkilöstön ja kuntalaisten ideatyöpajat strategian vision, arvojen ja teemojen mukaisesti.
Keskustaajaman ilmeen nostaminen	Ilmettä kohottavat hankkeet ja toimenpiteet	2-3 vaikuttavaa toimenpidettä

Kriittinen menestystekijä: ansiotulo- ja kiinteistöveroprosentin pitäminen kohtuullisena ja nopea reagointi talouden muutoksiin.		
tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
tasapainoinen ja kestävä talous	kohtuulliset veroprosentit	<p>tulovero 21,50 %, Kiinteistövero: yleinen 1,05 %, vakituisten asuinrak. 0,48 %, muiden asuinrak. 1,20 %, yleishyödyll.yhteisön 0,0%, rak. rakennuspai-kan 2,5 %</p> <p>Kunnallisverotus kustannuspaikalta rahoitetaan kiinteistöjen rekisteritietojen kehittämishanke, Valtuusto teki elokuussa 2021 strategisen periaatepäätöksen, että hanke toteutetaan koko kunnan alueella vaiheittain.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimitilojen tilatehokkuus, tila- palvelujen tehokas toiminta. - Kustannustehokkuus verrattuna kuntaverrokkeihin. - Uusia toimia ja virkoja tulee perustaa, jos lainsäädäntö velvoittaa lisäämään henkilöstöä. Tästä poikkeavat tilanteet tulee perustella erityisen hyvin ja riittävän ajoissa ennen toimielinkäsittelyä. - Kunnan toimintojen ja työtehtävien sopeuttaminen vastaamaan tilannetta 1.1.2023 alkaen, jolloin puolet kunnan toiminnoista siirtyy hyvinvointialueelle.
	Toiminnan tuottavuus ja tehokkuus	
	Varainhankinnan toimivuus ja lainakannan riittävä suojaaminen korkoriskiltä	<p>Varainhankinnan tavoitteena on turvata Uuraisten kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2022 enintään 6,0 miljoonaa euroa. Tilapäisrahoitusta otetaan kerralla enintään 3,0 milj. euroa. Tavoitteena on, että kunnan velka €/asukas tunnusluku pysyy taloussuunnitelmavuosina 2022-24 vuoden 2018 tasolla. Vähintään 20 % lainoista pyritään suojaamaan korkojen nousun varalta. Kunnanjohtaja päättää hallintosäännön mukaan kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisen lainoituksen hankkimisesta sekä tilapäis- lainan ottamisesta.</p>
	Sijoitussuunnitelma toteutus	<p>Kunnan varojen sijoitustoimintaa määrittelee valtuuston hyväksymä sijoitussuunnitelma. Kunnan sijoituksista on mahdollista kotiuttaa talousarviovuoden aikana enimmillään 1,0 milj. euroa. Kotiutettuja sijoituksia käytetään ohjeellisen käyttö-</p>

		suunnitelman mukaisesti investointien rahoittamiseen ja käyttötalousosassa olevan investointiavustuksen kattamiseen. Kunnanhallitus hyväksyy erikseen ohjeellisen käyttösuunnitelman, mikäli sijoitusten kotiuttaminen on tarpeellista.
--	--	---

Kriittinen menestystekijä: Matala kynnys työllistymiseen, yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan laajentamiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen yritysten toimintaa ja kasvua edesauttamalla	<ul style="list-style-type: none"> - yrityspalvelusetelin käyttö ja sen vaikuttavuus yritysten kasvun/liiketoimintaan/työllistämiseen - uudet yritykset Uuraisilla ja yritystoimintaa tukeva tietoaineisto yritysten saatavilla - Matkailun, erityisesti luontomatkailun edistäminen - Rahoitusta uuraislaisten yhteisöjen kehittämiseen - Yrittäjyyskasvatus yhdessä opetustoimen ja yritysten kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> - Yrityspalvelusetelin jatketaan vuonna 2022 - Hankitaan Gradian Yritysidean alkavien yritysten neuvontapalveluja (sopimuspohjainen) - Ollaan mukana maakunnallisessa matkailuorganisaatiossa (sopimuspohjainen) - Jyväsräihi - Elinkeinotoimi osallistuu Yrityskyläkonseptin rahoittamiseen.

Kriittinen menestystekijä: Hyvä yrittäjyysilmapiiri, aktiivisuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kunnan ja yrittäjien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen	- yrittäjätilaisuudet	- järjestetään vähintään viisi yrittäjätilaisuutta yhteistyökumppanien kesken

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Yleistavoitteet				
1. 1. Talous				
Tulorahoituksen riittävyys	vuosikate €/asukas	622	≥ 300	≥ 185
Vieraan pääoman (velan) määrä	konsernin laskennallinen lainanhoitokate	0,8	≥ 0,5	≥ 0,5
2. Elinvoima				

yrittäjätilaisuudet	kpl	1	5	5
uudet yritykset	kpl	13	5	5
yrittäjäpalvelusetelin käyttö	kpl	6	5	5
kontaktoidut yritykset (yritystonttien markkinointi)	kpl	5	10	4
Asiakastyytyväisyys	asteikolla 1-5	3	4	4

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Takausriski, kunnan omavelkaisia takauksia on 5.744.076 euroa (31.12.2020). Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta takauksia on n. 2,6 milj. euroa ja takauksia muiden puolesta 3,1 milj.€. Muille annetuista takauksista suurin on Uuraisten Valokuituverkot Oy:n lainalle annettu, jonka tilanne 31.12.2020 on 2.082.830 €.

Uuraisten kunta omistaa n.25% Uuraisten Valokuituverkot Oy:stä. Kunta antoi vuonna 2015 Kuuskaistan omistamalle Uuraisten Valokuituverkot Oy:lle (UVV) omavelkaisen takauksen 2,8 MEUR euron lainalle 18 vuoden maksuajalla. UVV:n perusliiketoiminta on kannattavaa käyttökateasolla. Yhtiö pystyy nykyisellä toiminnan tasolla eli tilaaja- ja palvelumäärällä suoriutumaan vain osasta rahoituskuluja eli käytännössä yhtiö ei ole vuodesta 2018 lähtien pystynyt maksamaan lainanlyhennyksiä kokonaan. Kunta takaajana on joutunut maksamaan lainan lyhennyksiä, joista on muodostunut vastaava summa takautumissaatavia, joiden järjestelyistä kunnanvaltuusto teki vuosina 2018 ja 2019 päätöksiä, jotka kunnanhallitus laittoi täytäntöön. Hallinto-oikeus kumosi kunnanvaltuuston päätökset, eikä päätöksiä ole laitettu täytäntöön. Korkein hallinto-oikeus ei ottanut asioita käsiteltäväkseen, joten hallinto-oikeuden päätökset ovat lainvoimaisia. Yrittäessään ratkaista takautumissaatavansa toteuttamista kunta on valtiontukiviranomaisena ottanut huomioon EU valtioneuvoston päätöksen. Tämä on todettavissa hallinto-oikeuden kumoamista päätöksistä. Kyse on lain tulkinnasta. Hallinto-oikeus katsoi, ettei kunnan tulkinta ole sellainen, jossa olisi riittävällä tavalla huomioitu valtiontukea koskevien unionin määräysten ja -säännösten noudattamista. Hallinto-oikeuden mielestä kunta ei ole riittävästi huomioinut ja selvittänyt ns. markkinaehtoisuutta.

Kunta on teettänyt BDolla markkinataloustoimijatestin, jonka tavoitteena on tuottaa vertailevaa analyysiä ja laskelmia siitä, miten kunnan pitää toimia tavalla, jolla myös yksityinen velkoja toimisi vastaavassa tilanteessa saadakseen parhaan mahdollisen maksun saatavilleen, jotka sillä on UVV Oy:ltä takautumisoikeutensa perusteella, eikä toimenpiteet sisältäisi valtiontukea toisin sanoen toimenpiteet ovat markkinaehtoisia.

Vaihtoehdot, jotka on kuvattu testissä.

- A) Konkurssi, likvidaatio sekä Uuraisten Valokuituverkot Oy:n omaisuuden realisointi
- B) Kunta jatkaa Uuraisten Valokuituverkot Oy:n rahoittamista

Testin perusteella vaihtoehdossa B kunnan tappion nykyarvo on pienempi kuin vaihtoehto A:ssa. Tässä vaihtoehdossa kunnan rahoituskulut jakautuvat usealle vuodelle pitkälle tulevaisuuteen ja lainaa lyhennetään tasaisesti vuoteen 2035 asti, jolloin Yhtiön omaisuus realisoidaan. Vaihtoehdossa taloudelliset riskit jäävät kunnalle; kunnan on huolehdittava, että Yhtiön toimintaa jatketaan tehokkaasti sekä markkinaehtoisesti, jolloin Kunta pääsee käyttämään Yhtiön operatiivista kassavirtaa pankkilainasta aiheutuvien velvoitteiden täyttämiseen.

Neuvottelut vaihtoehtojen pohjalta jatkuvat Uuraisten Valokuituverkot Oy:n ja sen nykyisen pääomistajan Osk Kuuskaistan kanssa.

Tilinpäätökseen vuodelta 2021 tullaan tekemään pakollinen varaus 626 000 euroa, joka muodostuu BDO Oy:n tekemän markkinataloustoimijatestin mukaisesti yhtiön rahoitustarpeen nykyarvon ja yhtiön tai liiketoiminnan myyntihinnan nykyarvon erotuksesta vuoteen 2035 ulottuvalla ajanjaksolla. Lainan takaajana Uuraisten kunta varautuu vuoden 2022 talousarviossa edelleen Uuraisten Valokuituverkot Oy:n lainojen takaustappioiden maksamiseen

2200 Maa- ja metsätilat

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	121 453	226 000	185 000	-41 000
Toimintakulut	-18 541	-28 000	-34 990	-6 990
Toimintakate	102 911	198 000	150 010	-47 990

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnan metsien hyödyntäminen ja hoito metsäsuunnitelman 2027 mukaan. Tuotot tippuvat olennaisesti vuodesta 2021.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Metsäsuunnitelman mukaisesti puun myynti ja metsänhoitotöiden tekeminen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Metsäomaisuuteen liittyvä riski myrskyn, tulipalon, saastumisen tai muun luonnonkatastrofin johdosta. Puunmyyntitulojen vaihtelut, tulot vaihtelevat vuosittain ja vaikuttavat talousarvion laadintaan.

2300 Maankäytön suunnittelu

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	55 531	62 000	115 000	53 000
Toimintakulut	-109 048	-114 260	-118 210	-3 950
Toimintakate	-53 517	-52 260	-3 210	49 050

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus: Uuraisten kunnan kaavoituksen keskeiset tavoitteet pohjautuvat kunnanvaltuuston hyväksymään kuntastrategiaan. Kunnan omien tavoitteiden lisäksi kaavoitusta ohjaavat maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä –asetus (MRA), valtioneuvoston asettamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka vaikuttavat ohjaamalla maakuntatason kaavoitusta. Maakuntakaava puolestaan ohjaa osaltaan yleis- ja asemakaavoitusta. Kunta on asettanut tavoitteekseen toimivan ja houkuttelevan elinympäristön luomisen sekä yritysten liiketoiminnan kasvun edellytysten turvaamisen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Aluearkkitehtitoiminta:

Aluearkkitehtitoiminta ostetaan Saarijärven kaupungin kaavoituspalveluilta.

Kaavoitus

Vuonna 2022 jatketaan aiemmin aloitettuja kaavahankkeita. Uusia hankkeita käynnistetään tarvittaessa. Aiemmin suunnitellut aikataulut ovat venyneet mm. hankkeisiin liittyvien pakollisten laadittavien selvitysten vuoksi.

Sarkolan asemakaavan tavoitteena on omarantaisten omakotitalotonttien mahdollistaminen alueelle, hyödyntämällä alueen maisemalliset arvot sekä huomioiden alueen luotoarvot. Sarkolan alueella on mahdollisuus kehittyä vetovoimaiseksi kohteeksi keskustan tuntumassa samalla lisäten kunnan omistamien rantatonttien tarjontaa.

Uuraisten kunnan vesistöjen rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus Akonniemen alueella on käynnistynyt tarpeesta päivittää alueen käyttötarkoituksia. Akkojärvi sijoittuu taajama-alueen läheisyyteen ja alue on luontevaa asemakaava-alueen laajentumisaluetta. Yleiskaavamuutoksella mahdollistetaan alueen asemakaavoitus asuinkäyttöön.

Akonniemen asemakaavan tavoitteena on lisätä omakotitalotonttitarjontaa alueella. Tavoitteena on alueen muodostuminen väljähkönä ja järvimaisemaan tukeutuvana, luonnonläheisenä pientaloalueena. Alueen toteutukseen liittyy Marjoniementien liittymän siirron tutkiminen sekä liikenneturvallisuuden että toiminnallisuuden kannalta.

Kauppakorttelin asemakaavamuutos liittyy kunnan elinvoimahankkeeseen, johon yhteistyökumppaniksi on hyväksytty Osuuskauppa Keskimaa. Kaavatyön pääasiallinen tavoite on mahdollistaa uuden kauppakorttelin ja uuden läpiajokadun syntyminen urheilukentän eteläpuolelle.

Keskustan asemakaavanmuutoksen tavoitteena on päivittää vanhentuneen rakennuskaavan käyttötarkoituksia urheilukentän läheisyydessä sekä mahdollistaa alueelle mm. seniori- ja /tai palveluasumista, asuin-, liike ja toimistorakennusten aluetta sekä urheilu- ja virkistystoimintaa. Asemakaavalla tutkitaan myös suunnittelualueelle sijoituvien, yleiskaavoituksella suojeltujen rakennusten suojelumääräykset sekä niiden taso. Keskustan asemakaavamuutoksessa tavoitteet ja aluerajaus ovat vielä osin auki, joten kaavaluonnos laaditaan aikaisintaan vuonna 2022.

Tonttimyynti

Kunnan omistamien tonttien osalta myytävät alueet pyritään rakentamaan valmiiksi infrastruktuurin osalta ennen tonttien myyntiä. Kunnan tonttimyynti on siirretty Louhen karttapalveluun. Sarkolan asemakaavan valmistuttua tonttimyyntin vilkastuminen Sarkolan uusien omakotitalotonttien myötä.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Väestökehitys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Väestökasvu	<p>Vetovoimainen tonttitarjonta. Kohtuuhintaisia ja erikokoisia tontteja tarjolla riittävä määrä.</p> <p>Käynnissä olevien kaavahankkeiden määrä</p> <p>Kunnan maanomistuksen jakautuminen alueellisesti kunnan sisällä.</p> <p>Kaavamääräykset. Kaavoista saadun palautteen määrä ja sisältö. Toimiva ja houkutteleva elinympäristö. Maankäytön suunnittelulla mahdollistetaan hyvinvointia lisäävän elinympäristön toteuttamista. Uusissa hankkeissa huomioidaan aikaisempaa paremmin elämänlaatuun vaikuttavat seikat suunnittelun aikana.</p>	<p>Omarantaisia asuinrakentamisen tontteja n. 10 kpl, muita n. 50 kpl. Tonttimarkkinointi yhteistyössä yksityisten maanomistajien kanssa.</p> <p>Tuotannollisissa tavoitteissa mainitut kaavahankkeet.</p> <p>Määritellään maanhankinnan painopistealueet.</p> <p>Kaavoitus, jossa huomioidaan osalliset lain edellyttämää määrää enemmän.</p>

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Yllättävien selvitystarpeiden esiinnousu kesken hankkeen (budjetti)
- Henkilövaihdokset
- Esteellisyys päätöksenteossa → huolehditaan esteellisyysasiat
- Kaavaprosessin MRL:n mukainen eteneminen: huolehditaan, että ei tule prosessiin virheitä.
- Kaavaprosessin hallinnollinen käsittely: huolehditaan, että päätösprosessi etenee hallintosäännön mukaisesti
- Kaavojen vahvistamista viivästyttävä muutoksenhaun mahdollisuus.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Strategisten tavoitteiden lisäksi toimialat voivat täydentää tavoitteita toiminnallisilla tavoitteilla, jotka eivät kaikilta osin ole valtuustoon nähden sitovia.

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA2022
1. Sarkolan asemakaava	Kaikissa kaavan vaihe + tilattujen selvitysten budjetit	Vireilletulo	Valmisteluvaihe	Hyväksyminen
2. Akonniemen yleiskaavamuutos		Vireilletulo	Valmisteluvaihe	Hyväksyminen
3. Akonniemen asemakaava		Vireilletulo	Valmisteluvaihe	Ehdotusvaihe
4. Kauppakorttelin asemakaavamuutos		Vireilletulo	Hyväksyminen	
5. Keskustan asemakaavamuutos		Vireilletulo	Luonnos	
6. Asuintonttien myynti (kunnan omistamat) kpl		9		
7. Työpaikkarakentamisen tonttien myynti (kunnan omistamat) kpl		1		

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2022

- maankäyttösopimukset ja maanhankinta-asiakirjat
- tilojen osto- ja myyntiasiakirjat
- kaavoitukseen liittyvät asiakirjat

3002 KONSERNIPALVELUT

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	59 778	56 410	47 350	-9 060
Toimintakulut	-633 056	-688 930	-752 760	-63 830
Toimintakate	-573 279	-632 520	-705 410	-72 890

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Konsernipalvelut vastaa kunnan ylimmän päätöksenteon (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus) hallinnosta, ICT-palveluista, asianhallinnan kokonaisuudesta, informaatiopalveluista, taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, maksuliikenteestä, palkanlaskennasta sekä keskusarkistohoidosta.

Ruoka- ja siivouspalveluyksikön hallinnointi siirtyi teknisen lautakunnan alaiselle tekniselle toimella 1.1.2020 ja on osa tilapalveluita.

3100 Keskusvirasto

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	21 270	22 410	13 350	-9 060
Toimintakulut	-522 648	-575 070	- 644 140	-69 070
Toimintakate	-501 377	-552 660	-630 790	-78 130

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Keskusviraston vastuulla on sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu. Kunnanviraston neuvonnalla, viestinnällä ja markkinoinnilla vastataan kunnan ulkoisesta kuvasta. Keskusvirasto vastaa muun muassa taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon palveluista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuonna 2022 konsernipalveluissa kehitetään henkilöstön hyvinvointia, kuntaviestintää ja talousraportointia sekä kehitetään sähköisiä palveluita. Lisäksi kehitetään ICT-palveluja, sähköistä arkistointia, asianhallintaa ja verkko-palveluiden saatavuutta. Konsernipalvelut pyrkii toiminnassaan edistämään kokonaistalouden hallintaa, huomioimaan palvelutuotantoon vaikuttavat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutusmahdollisuudet sekä edistämään tehokkaalla kuntaviestinnällä vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa. Digitalisoinnin mahdollisuuksia hyödynnetään kaikessa toiminnassa. Myös tukipalveluiden tuotantotapoja ja ostopalveluita tarkastellaan. Konsernipalveluihin palkataan ICT-kehittäjä määräaikaisesti, jonka työpanoksen avulla kehitetään toimintaa ja jalkautetaan uuden kuntastrategian tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä.

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
ICT -palveluiden kehittäminen	Arviointikriteeri: - johtamisen, prosessien kehittyminen - riittävä resurssit - käyttöoikeuksien hallinta ja toteutus on tarkemmin ohjattu/seurannassa -Suunnitelmallisempi laitteiden ja ohjelmistojen elinkaaren hallinta - johdon/toimialojen ja ICT:n vuorovaikutus lisääntyy - ICT-palvelut ja -prosessit sekä niihin liittyvät roolit, vastuut ja tehtäväkuvat selkeästi määritelty (ml. yhteistyökumppanien osuudet) - ICT:n taloudellinen kokonaisvaikutus on systemaattisemmin arvioitavissa	- Jatketaan aktiivisesti tietohallinnon ohjausryhmä/johtoryhmä toimintaa - Tietojärjestelmäkokonaisuuden perusteellisempi kartoitus kehittämisen ja muutoshallinnan parantamiseksi (ml. tietovirrat) - ICT-toimintojen onnistumisen ja kokonaistaloudellisen vaikutavuuden systemaattinen seuranta (mittaaminen) - ICT:n hyödyntämiseen liittyvän strategisen tahtotilan ja tavoitteiden kirkastaminen - Kehityssuunnitelma tahtotilan saavuttamiseksi (realistisella aikataululla)
Digitalisaation jalkauttaminen kunnan työpaikoille	Entistä useampi työntekijä osaa käyttää perustietotekniikkaa	ICT-kehittäjän palkkaaminen tukemaan kehitystoimintaa vuoden 2022 ajaksi.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tiukasta henkilöstömitoituksesta johtuva hallinnon haavoittuvuus poissaolotilanteissa.

3300 Henkilöstöhallinto

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	38 507	34 000	34 000	0
Toimintakulut	-110 409	-113 860	-108 620	5 240
Toimintakate	-71 901	-79 860	-74 620	5 240

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Henkilöstöhallinnon vastuulla on työterveyshuollon järjestäminen, työkykyä ylläpitävä toiminta (tyhy-toiminta) ja työsuojelu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunnan työterveyshuollon järjestää tällä hetkellä Työterveyshuolto Aalto Oy, jonka osakas Uuraisten kunta on. Työterveyshuollon painopiste on vuonna 2022 lakisääteisessä ennaltaehkäisevässä toiminnassa pitäen sisällään työntekijän palvelut, etä vastaanoton, työpaikkatoiminnan, yritysjohton palvelut. Kaikki työkykyyn liittyvät pitkittyneet sairaudet kuuluvat lakisääteiseen palveluun, jossa arvioidaan työ- ja toimintakykyä. Lakisääteinen työterveyshuolto käsittää lääkärin vastaanottoja keskimäärin n. 1x/kk, työterveyshoitaja 1x/vko, fysioterapeutin 1x/kk ja työpsykologin tarvittaessa. Vuonna 2022 työnantajan kustantamaa sairaanhoitoa ei ole tarjolla. Tämä tarkoittaa sitä, että esim. laboratoriotutkimusten ja röntgentutkimusten

osalta työntekijät voivat kääntyä julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon, jota kautta hoituvat myös lähetteet erikoissairaanhoidon.

Kunnassa toimii työsuojelutoimikunta sekä yhteistoimintaelin, jotka molemmat kokoontuvat säännöllisesti. Tyhy-toimintaa järjestetään ja tuetaan vuosittain kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointia on tuettu hyvinvointiseteleillä ja ePassin avulla. Henkilöstöohjelmassa määritellään muut työhyvinvointia tukevat toimenpiteet. Kunnanhallitus palkitsee vuosittain harkintansa mukaan työntekijäjoukon hyvästä työtuloksesta.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön tyytyväisyys ja hyvin johdettu työpaikka		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Uuraisten kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja.	Arviointikriteeri: Henkilöstökysely Kehityskeskustelut	Panostus tiedonkulkuun, hyvään esimiestyöhön, työkykyjohtamiseen, koulutukseen sekä hyvään sisäiseen asiakaspalveluun. Jatketaan edelleen henkilöstökyselyn perusteella syntyneiden kehitysasioiden seuraamista.

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Palvelutuotannon muutosten henkilöstönäkökulman huomiointi sekä muutosjohtamisen kehittäminen.	Arviointikriteeri: - Viestinnän toimivuus - Palvelutuotannon muutosten toteutusprosessien sujuvuus	-- Palvelutuotannon muutokset; tehokas tiedottaminen ja osallistava valmistelu.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Henkilöstövahinko, jossa jaksaminen tai työkyky vaarantuu. Työhyvinvoinnin tai työsuojelun laiminlyönti.

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
1. Sairauspoissaolojen vähentäminen	sairaspäivien lkm (kalenteripäivät)	kpv 3365	30.9.2021: 2294 kpv	-10 % vrt vuoden 2020 toteuma kpv.
2. Vaikuttavan työsuojelun järjestäminen	Työsuojelun toimintaohjelman toteuttaminen Vaara- ja läheltäpiti tilanneilmoitusten lkm/v	Haitta- ja vaaratekijöiden kartoituksessa saatuihin tuloksiin on puututtu vuoden aikana.	alle 10 kpl	alle 10 kpl

4001 PERUSPALVELULAUTAKUNTA

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	1 187 414	1 222 520	1 054 340	-166 180
Toimintakulut	-12 150 528	-12 429 390	-12 381 180	48 210
Toimintakate	-10 963 114	-11 206 870	-11 326 840	-119 970

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sosiaalitoimi vastaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä, sosiaalihuollon peruspalvelujen tuottamisesta ja niiden oikeudenmukaisesta kohdentamisesta ja tuottamisesta mahdollisimman tehokkaasti. Tulosalueet ovat: 1. Sosiaalipalvelut 2. Vanhus- ja perhetyö 3. Toimeentuloturva.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Vuodelle 2022 hallintokunnille ei annettu talousarvioraamia, vaan skenaariot:

Tavoiteltava, nettomenojen kasvu 0,5%

Todennäköinen, nettomenojen kasvu 2%

Uhkaava, nettomenojen kasvu 5%

Lisäksi valionhallinto on asettanut sote-menojen kasvulle vuodelle 2022 muutosrajoittimen, joka on 1%. Tämän ylittävältä osuudelta kunnan valtionosuuksia pienennetään tulevina vuosina.

Tavoitteena talousavion nettomenojen lisääntymisessä on pidetty pääsemistä niin lähelle 0% kuin mahdollista. Tähän ei kuitenkaan ole päästy, vaan menojen kasvu on 1%, eli muutosrajoittimen rajoissa. Merkittävin este tavoitteen saavuttamiselle on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon kasvaminen 5%:lla, sekä palkkame-
nojen kasvu,

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää sitoutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä.

4100 Sosiaalipalvelut

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	215 964	220 050	208 200	-11 850
Toimintakulut	-2 019 010	-2 250 640	-2 181 420	69 220
Toimintakate	-1 803 046	-2 030 590	-1 973 220	57 370

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sosiaalipalvelujen tulosityksiköt: 1. Hallinto 2. Erityisryhmien palvelut 3. Lasten huolto 4. So-
siaalityö 5. Päihdehuolto 6. Vammaishuolto.

Nettomenot vähenevät edellisvuoteen nähden 57620 euroa. Pääasiallisena syynä menojen alenemiseen on lasten-
suojelumenojen väheneminen tehostuneen ehkäisevän toiminnan ansiosta.

1. Hallinto

Hallinto vastaa a) sosiaalitoimen toiminta-ajatuksen täytäntöönpanosta ja tulostavoitteen toteuttamisesta. b) toteut-
taa henkilölle lastensuojelu- ja päihdehuoltolain nojalla annettavat tahdonvastaiset toimenpiteet. c) Vastaa sosiaali-
toimen lainsäädännön soveltamisesta sosiaalitoimessa ja täytäntöönpanosta niiltä osin kuin se ei kuulu muiden tu-
losalueiden piiriin. d) Isyys-, elatus-, lasten huolto- ja tapaamislainsäädännön täytäntöönpano ja soveltuvin osin
holhoustoimen asioiden vireillepano.

2. Vammaispalvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Vammaispalvelut ovat vammaisuuden tai sairauden perusteella henkilölle järjestettäviä palveluja ja tukitoimia. Nii-
den tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yh-
teiskunnan jäsenenä sekä parantaa vammaisten henkilöiden tasa-arvoa. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henki-
lää, jolla on vamman tai sairauden takia pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toi-
minnoista.

Laissa ja asetuksessa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista säädetään vammaispalve-
lujen sisällöstä sekä järjestämisvelvollisuudesta. Kunta huolehtii siitä, että vammaisille henkilöille tarkoitettut pal-
velut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Vammaiselle henkilölle laaditaan yksilöllinen palvelusuunnitelma, jonka avulla selvitetään hänen tarvitsemansa
palvelut ja tukitoimet.

Vammaispalvelut, joihin on subjektiivinen oikeus:

- Vaikeavammaisten kuljetus- ja saattajapalvelu
- Palveluasuminen
- Asunnon muutostyöt ja asuntoon liittyvät välineet
- Henkilökohtainen apu
- Päivätoiminta

Vammaispalvelut, jotka ovat harkinnanvaraisia ja määrärahasidonnaisia:

- Kuntoutusohjaus
- Sopeutumisvalmennus
- Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet

Ylimääräiset ravinto- ja vaatekustannukset

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Osaava, motivoitunut henkilöstä, jolla on muutosvalmiutta ja taitoa kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Vammaispalvelut ovat oikein arvioitu, mitoitettu ja kohdennettu.	Arviointikriteeri: palvelutarpeiden oikea arviointi ja kohdentaminen, toiminnan suunnittelun ja talouden tasapaino.	Jokaiselle palveluja hakevalle ja saavalle asiakkaalle on laadittu yksilöllinen palvelusuunnitelma. Palvelujen ja tukitoimien myöntämiskriteeristön päivittäminen ajan tasalle.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Vammaispalvelujen ennustettavuus on haastavaa. Palvelujen piirissä olevien henkilöiden tilanteita voidaan joko ennustaa, mutta uusien palvelujen piiriin hakeutuvien määrää ja vamman tai sairauden laatua on vaikeaa etukäteen arvioida. Vammaispalveluluihin ovat oikeutettuja esimerkiksi onnettomuuksissa vammautuneet ja tietyillä kriteereillä sairauskohtauksen saaneet, silloin kun siitä seuraa, jotain pitkäaikaista toimintakyvyn haastetta. Pienessä kunnassa yksittäisen palvelun tai tukitoimen taloudellinen vaikutus voi olla merkittävä talouden kokonaisuuden näkökulmasta.

Vammaispalvelujen arviointi edellyttää ammatillista osaamista vammaisryhmistä sekä lainsäädännöstä. Henkilöstön vajavainen osaaminen tai puutteelliset resurssit nostavat palvelutarpeen väärinarvioinnin riskiä. Palvelutarpeen oikeanlaisen arvioinnin varmistaminen edellyttää, että kunnassa useampi, kuin yksi työntekijä hallitsee tarvittaessa vammaispalveluiden kokonaisuuden.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Vammaispalvelut ovat olleet kokonaisuudessaan kehittämistyön alla oleva palvelumuoto syksystä 2019 alkaen. Henkilöstömuutokset edellyttivät uutta tehtävänjakoa. Vammaispalveluihin liittyvä arviointi, päätöksen teko ja kehittämistyö siirrettiin vuoden 2021 aikana sosiaaliohjaajalle.

Covid-19 viruksen aiheuttamat toimenpiteet yhteiskunnassa ovat vaikuttaneet palveluiden käyttöön vähenevästi ja vääristävät vuoden 2021 tämänhetkistä toteumaa. Vuoden 2022 talousarvion tekeminen ei ole tällä hetkellä mahdollista asetetun mittariston vaatimalla tarkkuudella vähäisen jo olemassa olevan tilastotiedon ja Covid-19 viruksen aiheuttamasta vääristymästä johtuen.

Vuoden 2022 talousarvion teossa on huomioitu; vuoden 2020 tilinpäätös sekä vuoden 2021 talousarvio sekä sen toteuma soveltuvien osin.

3. Erityisryhmien palvelut

Tilivelvollinen: Vanhus- ja erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Vanhus- ja erityisryhmien palvelut ovat keväällä 2021 organisaatiouudistuksen myötä rakentunut, kahden toimialan yhdistävä palvelukokonaisuus. Palvelut koostuvat ikääntyvien tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaishoidosta, lyhytaikaishoidosta, kotihoidosta, ennaltaehkäisevistä palveluista ja päiväkeskustoiminnasta. Erityisryhmille kohdennettuja palveluja ovat erilaiset asumisen palvelut, työ- ja päivätoiminta, erityisen tuen tarpeen lasten ja nuorten iltapäivä- ja kesäajantoiminta sekä perhehoito. Lisäksi koko toimialan yhdistäviä palveluja ovat ohjaus- ja neuvontapalvelut, omaishoidontuki sekä sosiaalihuoltolainmukaiset kuljetuspalvelut. Erityisryhmien palveluasuminen ja lyhytaikaishoito toteutetaan palvelukeskus Kuukankodilla Uurastuvalla. Erityisryhmien tuettu asuminen tapahtuu asiakkaiden omissa kodeissa, päivä- ja työtoiminnot järjestetään toimintakeskus Uuraspajalla tai ulkopuolisilla työpaikoilla. Ennaltaehkäisevät palvelut ja palveluohjaus toteutuvat kotiin vietävinä- sekä liikkuvina palveluina.

Henkilöstö koostuu sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattilaisista, joilla kaikilla on erityisosaamista kehitysvam-
mahuollosta ja erityisen tuen tarpeen asiakkaista. Kokonaisvakanssien määrä on 9, joista hoitajia on 4, asu-
misenohjaajia 2, työ- ja päivätoiminnan ohjaajia yksi (1) ja palveluohjaajia yksi (1). Palveluesimien ja palvelu-
johtajan työpanos jakautuvat koko vanhus- ja erityisryhmien kesken siten, että erityisryhmien osuus on 1 henkilö-
työvuosi. Fysioterapeutin työpanos on käytettävissä tarpeenmukaisesti. Vakituisten henkilöstön lisäksi vuosittain
palveluissa työskentelee erialojen ammattilaisia tai työhön tutustujia työllisyyspalveluiden kautta, sekä sosiaali- ja
terveydenhoitoalan opiskelijoita eri mittaisilla oppimisjaksoilla. Lisäksi palvelut tarjoavat mahdollisuuksien mu-
kaan oppisopimuspaikkoja sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijoille.

Palveluasumisessa henkilöstö työskentelee kolmivuorotyössä, kotihoidossa kahdessa vuorossa ja ennaltaehkäise-
vissä palveluissa sekä työ- ja päivätoiminnoissa arkisin päivävuoroissa. Tämän lisäksi toteutetaan varallaoloa klo.
21.30–06.00, jolloin yksi työntekijä on tavoitettavissa puhelimitse mahdollisten turvakäyntien varalle.

Perus- ja suunterveydenhuolto toteutuvat Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen kautta Uuraisten ter-
veysasemalla. Lääkäripalvelut ovat saatavilla Kuukankodin palveluasumisen yksiköihin kerran viikossa toteutuvina
lääkärikäynteinä tai tarvittaessa muina aikoina terveysaseman ollessa avoinna.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Erityisryhmien palvelujen strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla on hyvä muutosvalmius sekä sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Palvelujen kehittäminen vastamaan asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita ja niissä tapahtuvia muutoksia sekä yhteiskunnassa tapahtuvia sosiaali- ja terveysalan muutoksia ja uudistusta (mm. lait, hyvinvointialue)	Arviointikriteeri: erityisryhmien palvelujen palvelutarpeisiin vastaaminen, palveluun varattujen paikkojen täyttöaste (palveluasuminen Uurastupa 13 tuettu asuminen 1-3, työ- ja päivätoiminnat Uuraspaja 22/muualle työhön tuettu 3).	Oikeanlaisten palvelumuotojen kehittäminen, palvelujen tarpeellisuuden kohdentaminen sekä muuttuvien yksilöllisten tuen tarpeiden määrittely ja niihin vastaaminen.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Erityisryhmien asiakkaiden palveluiden ja tuen tarve on moninaista. Erityishuoltolain perusteella asiakkaan itsemääräämisoikeuslainsäädäntö ja rajoitustoimenpidesäännökset asettavat palveluille korkeat vaatimukset. Pienessä kunnassa on erityisen haasteellista tarjota moninaisia ammattitaidolla toteutettuja erityispalveluita, joilla voidaan vastata yksilöllisen tuen tarpeisiin laite- ja säädökset huomioiden. Uuraisten tilanteessa ostopalvelujen käyttö on merkittävästi kalliimpaa, kuin oma tuotanto. Henkilöstöresurssin tiukkuus erityisesti työ- ja päivätoiminnoissa haastaa laadukkaan ja oikein mitoitettua palvelun toteutumisen.

Vanhus- ja erityisryhmien palvelut siirtyvät 1.1.2023 Sote:n hyvinvointialueorganisaatioon, jonka vuoksi vuosi 2022 on tärkeä vuosi toiminnan vakauttamisen näkökulmasta. Vakiintuneet, toimivat, laadukkaat, asiakkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut, joiden käyttöaste on selkeästi todennettavissa ovat turvaavia tekijöitä sille, että palvelut säilyvät kunnan alueella myös tulevaisuudessa. Mahdolliset lainsäädännölliset muutokset esimerkiksi palveluasumisen henkilöstömitoitukseen liittyen voivat merkittävästi haastaa palvelujen toteuttamista yhteiskunnan tilanteessa, jossa hoitavasta- ja ohjaavasta henkilöstöstä on kasvava pula. Tämä näkyy myös Uuraisilla vähäisissä työpaikkojen hakijamäärissä.

Erityisryhmille suunnattujen toimintojen painopisteet ja keskeiset muutokset

Asumisen palvelut

Asumisen palvelut koostuvat palvelutalo Uurastuvasta, tuetusta asumisesta, asumisvalmennuksesta sekä lyhytaikaisesta perhehoidosta.

Laitoshoito

Laitoshoidon käyttö pyritään pitämään nollassa kehittämällä kunnan omia palveluita. Lyhytaikaista laitoshoidtoa os-tetaan välttämättömissä tilanteissa.

Palvelutalo Uurastupa

Palvelutalo Uurastupa tarjoaa palveluasumista kehitysvammaisille – ja erityisen tuen tarpeessa oleville aikuisille. Palveluasuminen on tarkoitettu ensisijaisesti Uuraslaisille, mutta harkinnan mukaan sitä voidaan myydä myös ul-kopuolisille tarvisijoille. Uurastuvalla asuminen perustuu yksilöllisyyteen, kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja oh-jaukselliseen työotteeseen. Palvelulla pystytään vastaamaan eritasoisin tuen, ohjauksen sekä hoidollisen huolenpi-don tarpeisiin. Uurastupa koostuu 13 asunnosta, joihin asukkailla on vuokrasuhde. Muita Uurastuvalla tarjottavia tukimuotoja ovat terveyden- ja lääkehoidon ohjaus, sekä tuetun asumisen ja asumisvalmennuksen ohjaus.

Tuettu asuminen

Tuetussa asumisessa asiakas asuu omavalintaisessa yksityisessä asunnossa. Arjen tuki järjestetään yksilöidyillä tu-kipalveluilla, kuten kotiin vietävä ohjaus ja ateriapalvelut. Tuettu asuminen toteutetaan yhteistyössä Uurastuvan ja ohjaus- ja neuvontapalvelujen kanssa.

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Palvelujen moni-naisuus	Palveluasumisen vuoro-kaudet (hoitopäivät)	4 263	4 600	4 600
	Tuetun asumisen ohjausteh-tävät	877	1 300	1 300
	Muut ohjaustehtävät	780	745	750
	Suoritteet yhteensä	5 920	6 645	6 650
	Asukkaat Uurastuvalla	13	13	13
	Tuetun asumisen asiakkaat	3	3	3
	Itsenäisyyden harjoittelu	1	1	1
	Mielenterveyskuntoutus	1	-	1
	Asiakasmäärä yhteensä	18	17	18
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	95 %	113 %	100 %
Taloudellisuus	Palvelun hinta	60,60 €	50,10 €	52,19 €

Perhehoito

Lyhytaikaista perhehoitoa käytetään lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tukipalveluna. Perhehoitoa voidaan toteuttaa hoitajan, että hoidettavan kotona. Toiminta perustuu lyhytaikaisiin, mutta säännöllisiin perhehoito jaksoi-hin. Perhehoitajat toimivat toimeksiantosuhteessa kuntaan. Toiminta on asiakaslähtöistä, että kustannustehokasta.

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2022	TA 2022
Palvelujen moni-naisuus	Hoitopäivien määrä	245	355	262
	Hoidettavien määrä	8	6	4
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	100 %	100 %	100 %
Taloudellisuus	Hoitopäivän hinta	143,83 €	163,11 €	155,34 €

Ohjaus- ja neuvontapalvelut

Ohjaus- ja neuvontapalveluilla tuetaan ja ohjataan kokonaisvaltaisesti kehitysvammaisia- ja erityisen tuen tarpeessa olevia asiakkaita ja heidän perheitään. Palvelun tavoitteena on ennaltaehkäisevä-, kokonaistilanteen huomioiva- ja suunnitelmallinen asiakkaan tukeminen. Ohjaus- ja neuvontapalveluita toteuttaa palveluohjaaja. Tuetun asumisen ja asumisvalmennuksen järjestäminen ja kehittäminen toteutetaan palvelutalo Uurastuvan ja ohjauspalvelujen yhteis-

työnä. Palveluohjauksen tarve on kasvava ja työtä tehdään entistä laajemmin yhteistyössä muiden asiakkaan tuki-
verkoston tahojen kanssa. Tämän johdosta palveluohjaajan tehtäväkuvaa tulee kehittää vastaamaan muuttunutta
tarvetta.

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Palvelujen moni- naisuus	Asiakkaat			
	Kehitysvammaiset	26	27	26
	Mielenterveyskuntoutujat	7	7	4
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	10	13	10
	<u>Yhteensä</u>	<u>44</u>	<u>47</u>	<u>40</u>
	Asiakkaat palvelujen mukaan			
	Laitoshoido	0	0	0
	Asumispalvelut	18	21	18
	Perhehoito	8	6	4
	Päivä- ja työtoiminta	22	25	19
	Työtoiminnan ostopalvelut	0	0	0
	Palveluohjaus	35	40	35
	Iltapäivä-/ loma-ajan toiminta	6	6	6
	<u>Yhteensä</u>	<u>89</u>	<u>98</u>	<u>82</u>
	Yksilöohjauksen tehtävät:			
	Toimintatuokioid	324	350	500
	Yksilöpalaverit	120	180	180
	Palvelusuunnitelmapalaverit	7	24	24
	Verkostopalaverit	79	110	110
	Perhehoidonohjaus	47	60	50
Tuetun asumisen ohjaus	19	70	30	
Iltapäivä-/loma-ajan toiminta	259	400	260	
<u>Yhteensä</u>	<u>855</u>	<u>1 194</u>	<u>1 154</u>	
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	85 %	100 %	100 %
Taloudellisuus	Suoritteen hinta	37,37 €	31,99 €	5,98 €

Työ- ja päivätoiminta/ toimintakeskus Uuraspaja

Toimintakeskus Uuraspajalla järjestetään päivä- ja työtoimintaa ensisijaisesti Uuraslaisille kehitysvammaisille - ja erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille. Muita asiakasryhmiä voivat olla mielenterveyskuntoutujat, työvoimahallinnon harjoittelijat ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat. Palvelua voidaan myydä tarve ja kokonaistilanneperusteisesti myös muiden kuntien asiakkaille. Toiminnan keskeisinä tavoitteina on järjestää yksilölliset tuen tarpeet huomioivaa päivä- ja työtoimintaa sekä vahvistaa asiakkaiden elämisen taitoja, akateemista osaamista ja yhteiskunnallista osallisuutta. Henkilöstöresurssi on tiukka 1,4 vakanssia, joka vaikuttaa merkittävästi toiminnan kehittämiseen. Myymälän alasajolla pyritään rajaamaan toiminnanohjaajan työnkuvaa vastaamaan kasvavaan asiakasohjauksen tarpeeseen. Uuraspajalla tapahtuvan toiminnan lisäksi osa asiakkaista käy tukitoimien avulla työssä ulkopuolissa yksiköissä. Ulkopuolella tapahtuvaa työskentelyä ohjataan työvalmennuksen keinoin.

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat			
	Kehitysvammaiset	17	17	16
	Kuntouttava työtoiminta	3	4	1
	Mielenterveyskuntoutujat	1	2	2
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	1	2	2
	<u>Yhteensä</u>	<u>22</u>	<u>25</u>	<u>21</u>
	Työtoiminnan käyttöpäivät			
	Eniten ohjausta tarvitsevat	325	500	370
	Jonkin verran ohjausta tarvitsevat	1 201	1 400	1 300
	Vähiten ohjausta tarvitsevat	750	800	630
Kuntouttava työtoiminta	153	400	180	
<u>Yhteensä</u>	<u>2 429</u>	<u>3 100</u>	<u>2 480</u>	
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	Asiakasmäärä tuplaantui, laskukaava ei ole enää vertailukelpoinen. Tehokkuus yli 100 %.	Kts. TP 2019 kohta käyttöaste	Kts. TP 2019 kohta käyttöaste
Taloudellisuus	Suoritteen hinta	41,18 €	33,66 €	38,42 €

Erityisen tuen tarpeen lasten ja nuorten iltapäivä- ja kesätoiminta

Erityisen tuen tarpeen lapsille ja nuorille järjestetään kesäaikaan tarve- ja harkintaperusteisesti kesätoiminta koulun loma-ajalla (kesäkuu sekä elokuun alku). Kesätoiminta on tarkoitettu niille lapsille ja nuorille, jotka eivät tuen tarpeidensa vuoksi selviydy kotona itsenäisesti huoltajien työssäoloaikana. Toiminnan tarkoituksena on lapsen tai nuoren sekä heidän perheiden kokonaisvaltainen tukeminen sekä mielekkään ja tavoitteellisen toiminnan järjestäminen koulun kesäloman aikana.

Erityisen tuen tarpeen lasten ja nuorten iltapäivätoimintaa järjestetään koulun lukukauden aikana. Toiminta on tarkoitettu niille lapsille ja nuorille, jotka eivät tuen tarpeen vuoksi selviydy kotona itsenäisesti huoltajien työssäoloaikana ja, jotka eivät iän tai muun syyn vuoksi voi osallistua kunnan yleiseen iltapäivätoimintaan. Kesä- ja iltapäivätoiminta toteutetaan Uuraspajalla tai Uuraisten koulukeskuksen tiloissa. Toiminnan ohjaajina käytetään kunnassa työsuhteessa olevia koulunkäynninohjaajia sekä mahdollisuuksien mukaan toimintakeskuksen omaa henkilöstöä.

4. Sosiaalityö

Tilivelvollinen: Johtava sosiaalityöntekijä

Toiminnan kuvaus: Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalityöllä tarkoitetaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä muita tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilöiden ja perheen turvallisuutta ja suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta.

Sosiaalityö toteutetaan kunnassa yhdenmukaisesti sosiaalityönä, jossa työtehtävät jakautuvat johtavan sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan kesken siten, että johtavalle sosiaalityöntekijälle painottuvat lastensuojelu ja erityistä tukea tarvitsevat henkilöt ja sosiaaliohjaajalle harkinnanvarainen toimeentulotuki ja aikuissosiaalityö, lapsiperheiden palvelut ja vammaishuolto.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sosiaalitoimen tehtävänkuvat ovat muuttuneet vuoden 2021 aikana siten, että lastenvalvojatehtävät on siirretty alueelliseen perheoikeudelliseen yksikköön, Jyväskylään. Uuraisten kunnan asiakkaita palvelee Jyväskylästä, sekä sovitusti Uuraisilta käsin. Vuoden 2022 alussa siirtyy myös virka-aikainen sosiaalipäivystys osaksi Keski-Suomen sosiaalipäivystystä. Keväällä 2021 johtavan sosiaalityöntekijä työpanosta on myyty Petäjäveden kunnalle 1 pv./vko. Työskentely tulee mahdollisesti jatkumaan tulevana vuonna. Työpanoksen myynnillä voidaan kattaa muiden ostopalveluiden kustannuksia, kuten lastenvalvojapalvelut, jotka ovat siirtyneet johtavalta sosiaalityöntekijältä Jyväskylän kunnan tuotettavaksi.

Sosiaalitoimen lastensuojelun avohuollon asiakaspalveluiden ostopalvelut ovat olleet suuret ennen vuotta 2019. Ostopalveluiden käyttöä vähennettiin maaliskuusta 2019 alkaen huomattavasti, kun sosiaalitoimen asiakkaiden palvelutarpeet kartoitettiin asiakassuunnitelmien yhteydessä. Lisäksi ostopalveluiden määrän laskuun vaikutti osaltaan se, että kunnan omia työntekijäresursseja hyödynnettiin laajentamalla työkenttää, muun muassa tukihenkilötoimintaan. Lapsiperheen kotipalvelun sekä perhetyön osalta palvelun myöntämiskriteereitä on täsmennetty. Vuoden 2021 aikaan omalla resurssilla on toteutettu kokonaisuudessaan kotipalvelun ja perhetyön palveluntuotanto, sekä suurimmaksi osaksi myös tukihenkilötoiminta. Vuoden 2021 alussa on tuotettu tukihenkilötoimintaa jälkihuollon nuorille, joille tuki on myönnetty jo aikaisempana vuonna. Vuoden 2021 aikana uusia tukisuhteita ostopalveluiden kautta on käynnistetty muutamia sisällöllisten tarpeiden vuoksi.

Kokonaisuudessaan sosiaalityön kustannukset ovat siirtyneet korjaavista palveluista ennaltaehkäisevään.

Lapsiperhepalveluiden ja lastensuojelun osalta suurin menoerä koostuu tukiperhetoiminnasta, joka nähdään merkittävänä tukimuotona perheille tukemaan jaksamista, joilla omat verkostot ovat vähäiset.

Lapsiperheen kotipalvelua sekä perhetyötä on tarkoitus jatkossa kehittää siihen suuntaan, että perheille ja asiakkaille myönnettäviä sosiaalipalveluita pyritään tuottamaan omasta kunnasta käsin. Perhekuntoutukset, jotka ovat ostopalveluna kunnalle kalliita investointeja, voidaan tuottaa myös oman resurssin voimin. Tämän vuoksi haluamme kehittää jatkossa työntekijöiden ammatillisuutta ns. täsmäkoulutuksin. Vuoden 2021 aikana yksi työntekijä on koulutettu Uuraisten kunnan maksamana neopsykoheijaksi. Tulevana vuonna henkilöstöstä 1 koulutetaan lasten ja nuorten tunnetaito ohjaajaksi. Monipuolisella osaamisella voidaan vastata myös asiakkaiden monitahoisiin haasteisiin, sekä tuottaa esimerkiksi avoperhekuntoutusta.

Uuraisten kunnassa ei tällä hetkellä ole määrällisesti paljon sijoituksia. Sijoituksista aiheutuvat menot ovat silti suuri menoerä kunnalle. Laitossijoitusten vuorokausihinnat ovat suuria. Lastensuojelun laitospaikka kuitenkin varmistaa, että lapsi saa tarvitsemansa tuen ja avun kasvun ja kehityksen tueksi. Lastensuojelun laitospaikoilla olevien lasten ja nuorten tuen tarpeet ovat niin suuria tai haastavia, ettei näiden lasten osalta voida miettiä perhesijoituksia. Perhesijoitus tulee kyseeseen pääsääntöisesti pienten lasten osalta. Lastensuojelun todellisia sijoitusmenoja ei voida myöskään ennakoita, sillä sijoitustilanteet tulevat usein yllättäen. Lisäksi lastensuojelulain mukaan sijoitusta pyritään ehkäisemään kaikin tavoin avohuollon tukitoimin ennen sijoitusvaihtoehtoa. Ennaltaehkäiseviin avohuollon lastensuojelupalveluihin joudutaan kuitenkin jatkossakin satsaamaan. Sijoitus on aina äärimmäinen vaihtoehto.

ICT-palveluiden kustannukset nousevat tulevina vuosina. Valtakunnalliset velvoitteet uudistaa tietojärjestelmiä Kanta-palvelu sopiviksi, vaikuttaa kustannusten nousuun. Sosiaalitoimessa on käytössä proConsona, jonne toteutetaan asiakasdokumentointi. ProConsonaan päivitetään Omni360, joka on yhteensopiva Kanta-tietokannan kanssa.

Valtakunnallinen ohjaus velvoittaa kehittämään kunnissa perhekeskustoimintaa, jonka tarkoituksena on yhdistää kunnan eri palveluiden tuottajat saman katon alle. Vuonna 2022 Uuraisilla avataan uudet perhekeskustilat, jotka tulevat toimimaan myös sosiaalitoimen työtiloina. Perhekeskus laskee sosiaalitoimen tilakustannuksia, sekä mahdol-

listaa erilaisten toimintatapojen käyttöönoton, kuten vertaistukiryhmien toteuttamisen. Perhekeskuksen tavoitteena on myös lisätä eri viranomaisten ja toimijoiden vuorovaikutusta ja parantaa tiedonkulkua eri toimijoiden välillä.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut maakuntaudistuksen jälkeenkin		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Palvelujen kehittäminen vastaamaan sekä valtakunnallisen uudistuksen että yksilöllisten muutosten vaatimuksia	Perhekeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kunnan perustoimintaa	Perhekeskus ja sen toiminnot ovat lapsiperheiden tiedossa ja käytössä osana peruspalveluita
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Vakiintunut ja selkeä sosiaalipalveluiden kokonaisuus

Kriittinen menestystekijä: Työhyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen ylläpitäminen ja edistäminen	Sairauspoissaolojen määrä Työntekijöiden pysyminen viroissaan	Kehityskeskustelut Esimiestyö Työn ja vastuun määrän oikein kohdentuminen Koulutukset Kehittämistyö
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Perhekeskuksen vakiintumisen osalta haasteena on poliittinen tahtotilanne valtakunnallisesti (sote, maakunta jne ratkaisut). Lisäksi kuinka saadaan kolmas sektori ja muut kuin sosiaali- ja terveys sektori sitoutumaan toimintaan.

Sosiaalipuolen tilanteen vakiintumiselle ja työhyvinvoinnille riskitekijöitä ovat mahdollinen liian suurivaihtuvuus ja työvoiman saatavuus. Oikeiden keinojen löytäminen, jotta saadaan konsensus löytymään ja pysymään työntekijöiden kesken valitusta työmallista.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
1. Lapsiperheet, kotipalvelu ja perhetyö	Tuettujen perheiden määrä	49	55	55
	Lapsia perheissä	158	200	200

	kotikäyntien määrä/vuosi	1794	1200	1200
2.Sijaishuolto	Yhteensä, joista	16	8	7
	perhehoidossa	2	0	0
	laitoshoidossa	4	3	3
	jälkihuollossa	10	5	4

4300 Vanhustyö

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	893 439	938 470	786 540	-151 930
Toimintakulut	-2 996 754	-3 342 610	-3 152 340	190 270
Toimintakate	-2 103 315	-2 404 140	-2 365 800	38 340

Määrärahat

Tilivelvollinen: Vanhus- ja erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Vanhus- ja erityisryhmien palvelut ovat keväällä 2021 organisaatiouudistuksen myötä rakentunut kahden toimialan yhdistävä palvelukokonaisuus. Palvelut koostuvat ikääntyvien tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaishoidosta, lyhytaikaishoidosta, kotihoidosta, ennaltaehkäisevistä palveluista ja päiväkeskustoiminnasta. Erityisryhmille kohdennettuja palveluja ovat erilaiset asumisen palvelut, työ- ja päivätoiminta, erityisen tuen tarpeen lasten ja nuorten iltapäivä- ja kesäajantoiminta sekä perhehoito. Lisäksi koko toimialan yhdistäviä palveluja ovat ohjaus- ja neuvontapalvelut, omaishoidontuki sekä sosiaalihuoltolainmukaiset kuljetuspalvelut. Palveluasuminen ja lyhytaikaishoito toteutetaan palvelukeskus Kuukankodilla, ikääntyvien päivätoiminta järjestetään Rivikuukassa ja ennaltaehkäisevät palvelut, kotihoito sekä palveluohjaus toteutuvat kotiin vietävinä- sekä liikkuvina palveluina.

Vanhuspalveluiden henkilöstö koostuu pääosin lähi- ja sairaanhoitajista, joiden rinnalla työskentelee perus- ja kodinhoitajia sekä hoitoapulaisia. Hoitajien henkilöstösuunnitelman mukainen vakanssien määrä on 37. Lisäksi henkilöstöön kuuluvat päivätoiminnanohjaaja, palveluohjaaja, fysioterapeutti (käytettävissä tarvittaessa myös erityisryhmien palveluissa), pesulatyöntekijä, autokuski, kaksi (2) palveluesimiestä ja palvelujohtaja. Palveluesimiesten ja palvelujohtajan työpanos jakautuu koko vanhus- ja erityisryhmien kesken siten, että vanhuspalveluiden osuus on kaksi (2) henkilötyövuotta. Kokonaisvakanssien määrä vanhuspalveluiden osalta on 43,5. Vakituisen henkilöstön lisäksi vuosittain palveluissa työskentelee erialojen ammattilaisia tai työhön tutustujia työllisyyspalveluiden kautta, sekä sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijoita eri mittaisilla oppimisjaksoilla. Lisäksi palvelut tarjoavat mahdollisuuksien mukaan oppisopimuspaikkoja sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijoille. Vuonna 2022 oppisopimus-suhteessa on kaksi lähihoitajaa.

Palveluasumisessa henkilöstö työskentelee kolmivuorotyössä, kotihoidossa kahdessa vuorossa ja ennaltaehkäisevissä palveluissa sekä työ- ja päivätoiminnoissa arkisin päivävuoroissa. Tämän lisäksi toteutetaan varallaoloa klo. 21.30–06.00, jolloin yksi työntekijä on tavoitettavissa puhelimitse mahdollisten turvakäyntien varalle.

Perus- ja suunterveydenhuolto toteutuvat Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen kautta Uuraisten terveysasemalla. Lääkäripalvelut ovat saatavilla Kuukankodin palveluasumisen yksiköihin, sekä kotihoidon asiakkaille kerran viikossa toteutuvina lääkärikäynteinä tai tarvittaessa muina aikoina terveysaseman ollessa avoinna.

Ikääntyvien palvelujen strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Hyvinvoiva ja palveleva Uurainen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Laadukkaat ja oikeanaikaiset palvelut: ikäihmisten ympärivuorokautinen kotona asumisen tukeminen ja oikein kohdennettu palveluohjaus.	Kotona asuvien ikäihmisten määrä, kotihoidon asiakkaiden määrä/kk, lyhytaikaispaikkojen käyttöaste, kotihoidon keskeytyspäivien lukumäärä, asiakaskyselyt	Ruskolan yksikön kehittäminen kuntoutusyksiköksi, Ruskolan ja kotihoidon yhteistyön kehittäminen, kuntouttavien arviointijaksojen tehokas käyttö, riittävä lyhytaikaispaikkojen määrä
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Toimiva, osaava ja ketterä johtamisjärjestelmä ja osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Jaksava, innostunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelujen toteutuminen 1krt/vuosi, työhyvinvointikyselyt, sairauspoissaolojen määrän seuranta, koulutus- ja kehittämissä päivien toteutuminen 1-3krt/vuosi	Vuosittaiset kehityskeskustelut, kehittämis- ja koulutuspäivät, vuosittainen hyvinvointikysely, henkilöstön ennaltaehkäisevä tukeminen.
Johtamisjärjestelmän kehittäminen ja selkeyttäminen	Esimiesten työajan riittävyyden seuranta, tehtävien tasainen jakautuminen, henkilöstön tyytyväisyys	Johtamisjärjestelmän kehittäminen siten, ettei tehdä päällekkäistä työtä, jokainen työntekijä ja tiimi tuntee oman esimiehensä, esimiesten tehtävät jakautuvat tasaisesti, eikä säännöllistä ylityötä kerry, johtamisen oikea jakautuminen tukemaan hyvää ja laadukasta asiakastyötä.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Tasapainoinen ja kestävä talouskehitys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Oikea aikaisten, taloudellisten ja kustannustehokkaiden palvelujen tuottaminen ja kehittäminen	Asiakastyytyväisyyden seuranta 1 krt/vuosi, toteutuneiden palvelujen seuranta, talouden suunnittelu ja seuranta	Hyvinvoiva ja tyytyväinen asiakaskunta, talousarvion mukainen kustannustoteuma.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Palveluiden pysyvyys Uuraisten kunnan alueella

Vanhus- ja erityisryhmien palvelut siirtyvät 1.1.2023 Sote:n hyvinvointialueorganisaatioon, jonka vuoksi vuosi 2022 on tärkeä vuosi toiminnan vakauttamisen näkökulmasta. Vakiintuneet, toimivat, laadukkaat, asiakkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut, joiden käyttöaste on selkeästi todennettavissa ovat turvaavia tekijöitä sille, että palvelut säilyvät kunnan alueella myös tulevaisuudessa.

Hoitajamitoitus ja hoitajien saatavuus

Vanhuspalvelulain mukainen tehostetun palveluasumisen mitoitus nousee 1.1.2022 0,6 työntekijään asukasta kohden. Tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaishoidon asiakaspaikkoja on käytössä yhteensä 43. Osa asunnoista on soluasuntoja, joihin useamman asiakkaan sijoittaminen edellyttää asiakkaiden suostumusta soluasumiseen. Lisäksi Ruskolan yksikkö toimii kuntoutusyksikkönä, jossa toteutetaan lyhytaikaishoitoa. Nämä huomioiden laskennallisesti asiakaspaikkojen kokoaikainen 100 % täyttö on mahdollista. Henkilöstösuunnitelman mukainen mitoitus tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaishoidossa on riittävä vuonna 2022, jos asiakasmäärän pysyy vuoden 2021 tasolla. Jos kaikki asiakaspaikat olisivat käytössä saman aikaisesti, niin tulisi hoitajamitoitus tarkastella uudelleen.

Valtakunnallinen hoitajapula näkyy myös Uuraisilla siten, että vakituisten vakanssien hakijamäärät ovat vähäisiä ja uusien sijaisten löytäminen on haasteellista. Työn vetovoimaisuuden, henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä viihtymisen kehittäminen ovat ehdoton edellytys turvatulle toiminnalle.

Covid-19

Covid-19 on vaikuttanut merkittävästi palveluiden käyttöön ja toiminnan kehittämisen mahdollisuuksiin. Osa toiminnoista on ollut tauolla ja asiakasmäärät ovat vaihdelleet palveluasumisessa merkittävästi. Vuosi 2022 on toiminnan normalisoinnin aikaa, jolloin henkilöstömäärä sekä palvelut tulee saattaa oikealle tasolle.

Ikääntyville suunnattujen toimintojen painopisteet ja keskeiset muutokset

Kotihoito

Kotihoidon palveluiden tavoitteena on turvata asiakkaan kotona selviytyminen mahdollisimman pitkään toimintakyvystä ja sairauksista riippumatta. Palvelujen tarve kartoitetaan asiakaskohtaisella kuntouttavalla arviointijaksolla. Palvelujen myöntämisen määrittelevänä tekijä toimii kotihoidon palvelutarpeenkriteeristö. Kotihoidon palvelut ovat moninaiset ja niiden merkitys ikääntyvien asiakkaiden palvelukokonaisuudessa on suuri. Palveluilla tuetaan myös omaishoitajien jaksamista. Asiakkaat ohjautuvat kotihoidon piiriin palveluohjauksen menetelmin.

Kotihoitoa kehittämisen painopisteenä ovat kuntouttavan työote ja ennaltaehkäisevät tukitoimet. Oikea-aikaisten ja yksilöllisten asiakaslähtöisten palvelujen toteuttaminen ovat työn keskiössä. Kotihoidon tiimiä kehitetään yhteistyössä tiimiläisten kanssa, siten että kaikkien ammattitaito voidaan hyödyntää ja jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön. Tiimin hyvinvointi ja työssäjaksaminen ovat edellytys laadukkaalle asiakastyölle.

Palveluohjaus

Palveluohjaus on tärkeä osa ikääntyvien ennaltaehkäisevissä palveluissa. Ikääntyminen, eliniän pidentyminen ja halu asua omassa kodissa ovat kasvava yhteiskunnallinen ilmiö. Palveluohjauksen työmenetelmin kartoitetaan uusien kotihoidon - tai palveluasumiseen hakevien asiakkaiden palvelutarpeet sekä etsitään tarpeiden mukaiset ja oikeinmitoitettut palvelukokonaisuudet. Palveluohjaukselta tarvitaan myös asiakkaan voimien muuttuessa silloin, kun palveluiden tarve kasvaa, vähenee tai poistuu kokonaan. Ohjauksen merkitys on myös suuri erikoissairaanhoidossa olevien asukkaiden jatkohoidon suunnittelun näkökulmasta. Palveluohjaaja on useita kertoja viikossa yhteydessä sairaalaan ja selvittää, onko asiakkaiden jatkohoito mahdollista järjestää oman kunnan yksikössä tai asiakkaan kotiin vietävien palvelujen turvin. Aktiivinen yhteydenpito ja palveluohjauksen hyödyntäminen ovat merkittävässä roolissa sairaalahoidon pitkittymisen estämisen näkökulmasta.

Päiväkeskustoiminta

Päiväkeskustoimintaa kehitetään kasvavan tarvitsijajoukon näkökulmasta. Päiväkeskustoiminta on yksi merkittäviä toimintoja kotona asumisen tukemiselle. Tavoitteena on tarjota päiväkeskustoimintaa 3–5 päivänä viikossa. Päiväkeskustoiminnalla pystytään tukemaan myös omaishoitajuutta tarjoamalla yhtenä vaihtoehtona päiväkeskus päiviä hoidettavalle, jotta omaishoitajalle mahdollistuu omaa aikaa lepoon ja virkistykseen. Päiväkeskustoiminnalla tuetaan kotona asuvien asiakkaiden toimintakykyä tai ennalta ehkäistään kotona asuvien asukkaiden toimintakyvyn alenemista, ja tämän vuoksi myös fysioterapeutti on merkittävä osa päiväkeskustoimintaa. Kotihoidon tiimin toteuttaa saunomispalvelua osana päiväkeskustoimintaa. Kotona asuvien asiakkaiden määrä on merkittävässä kasvussa tulevaisuudessa, joka vaikuttaa suoraan päiväkeskustoiminnan merkityksellisyyteen ja tarpeellisuuteen. Päiväkeskustoiminnan tarpeen kasvu tulee näkymään ohjaajaresurssin kasvun tarpeena.

Ennaltaehkäisevät palvelut

Ennaltaehkäisevillä palveluilla pyritään siihen, että pystyttäisiin vaikuttamaan varhaisessa vaiheessa asiakkaiden tarpeeseen ennen kuin asiakas tarvitsee raskaampia palveluita. Ennaltaehkäisevillä palveluilla on myös merkitystä tulevaisuuden palveluiden suunnitteluun, sillä ennaltaehkäisevien palveluiden kautta saadaan osittain selville tulevien mahdollisten palvelumuotojen tarve. Ennaltaehkäisevinä palveluina vanhuspalveluilla tällä hetkellä toimii ennaltaehkäisevät kotikäynnit 75- ja 80- vuotiaille, jossa pyritään kartoittamaan mahdollinen palveluiden tarve. Ennaltaehkäisevänä toimintana toimii myös kerhomuotoisena toimintana Ukkokerho sekä Tiistaikerho. Kerhojen toiminnan tarkoituksena on tuoda mahdollisten tulevaisuuden asiakkaiden tietoisuuteen palvelut, joita kunnassamme on saatavilla ja antaa tietoutta eri toimijoiden mahdollisuuksista olla ikääntymisen eri vaiheissa tukena. Kerhotoinnilla on myös suuri merkityksensä sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta ikäihmisille.

Lyhytaikaishoito

Lyhytaikaishoito toteutetaan Kuukankodin palveluasumisessa Ruskolan yksikössä. Paikat ovat keskitetty yhteen yksikköön, jotta paikkojen käyttö olisi mahdollisimman tehokasta, sillä tarvitsijoita on paljon. Lyhytaikaishoitoa käytetään sairaalahoidon jatkohoitona silloin, kun suoraan omaan kotiin kotiutuminen ei ole mahdollista. Lisäksi lyhytaikaishoidolla turvataan omaishoitajien lakisääteiset vapaapäivät. Toimintaa kehitetään aiempaa enemmän kuntouttavan toiminnan näkökulmasta, joka tukee myös asiakkaan kotona selviytymistä. Asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin ja toimintakyvyn kartoittamisen yhtenä menetelmänä käytetään lyhytaikaisjaksoja. Lyhytaikaishoidon paikkojen määrää pyritään nostamaan ja, jo olemassa olevien paikkojen käyttöä tehostamaan, jotta voidaan turvata riittävä ja kustannustehokas ikääntyvän asiakkaan palveluketju.

Ruskolan kuntoutusyksikkö

Ruskolan yksikössä toteutetaan lyhytaikais- ja pitkäaikaishoitoa sekä tehostettua palveluasumista. Pitkäaikaishoitoon asiakkaat tulevat lääkärin päätöksellä, lääketieteellisin perustein. Pitkäaikaispaikkojen määrää on pyritty vähentämään, mutta niiden poistaminen ei ole perusteltua, koska kunnassa halutaan toteuttaa mahdollisimman laaja-alaista itse tuotettua palvelua. Vuosittain pitkäaikaishoitoon on ilmeinen tarve ja ilman omaa palveluntuotantoa hoito tulisi ostaa muilta palveluntarjoajilta. Tehostettujen palveluasumisen paikkoja muutetaan lyhytaikaishoidon paikoiksi sen mukaisesti, miten asiakastilanteiden muutokset sen mahdollistavat. Lyhytaikaishoidon tarve on kasvava, jonka vuoksi Ruskolaan ei tulevaisuudessa ole perustelua sijoittaa uusia pitkäaikaisen palveluasumisen tarvitsijoita.

Koivulan palveluasumisen yksikkö

Koivula on muistisairauksien hoitoon erikoistunut tehostetun palveluasumisen yksikkö, jossa on 8 asukaspaikkaa. Hoidon tavoitteena on turvata ja mahdollistaa asiakkaan toimintakyvyn mukainen hoito ja ohjaus muistisairaus huomioiden. Koivulan asiakaspaikat ovat lähtökohtaisesti aina täynnä, jonka perusteella tämän kaltaisen yksikön tarve on merkittävä.

Rinteelän palveluasumisen yksikkö

Rinteelä on tehostetun palveluasumisen yksikkö, jossa on 17 asukaspaikkaa. Asukashuoneista osa on soluasuntoja, joiden soluasumiseen käyttö on riippuvaista asukkaiden suostumuksesta. Rinteelä tarjoaa pitkäaikaista asumispalvelua, jonka tavoitteena on yksilöllinen ja turvallinen hoito ja huolenpito. Palveluasumisen paikkojen tarve on vaikiintunut ja toiminnan kehittäminen palvelujen laadun näkökulmasta on merkittävässä roolissa.

Ikääntyvien palvelujen tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Vanhusten asumisen- tuke- minen, riittävät tuki- ja kotiin vietävät palvelut	Yli 75-vuotiaiden kotona asu- vien ikääntyvien prosentuaali- nen määrä	Yli 85 %	Yli 85 %	88 %
	Kotihoitoa saavat 75 vuotta täyttäneet kuntalaiset	14 %	13–14 %	13–14 %
	Kotihoidon välitön työaika asiakkaan luona: Sairaanhoidtaja Lähihoitaja	tilasto puuttuu	40 % 60 %	yli 60 % yli 50 %
	Kotihoidon käyntimäärät	26 578	tieto puut- tuu	27 500
	Käyntikerran hinta	27,70 €	tieto puut- tuu	21,33 €
Riittävä määrä tehostettua palveluasumista (ympäri- vuorokautinen hoito)	Asiakaspaikat yhteensä:	44	32	42–43
	Palveluasuminen Pitkäaikaishoito	3–5	5–6	28–30 1–3
	Lyhytaikaishoito	6–8	10–14	10–16
	Jonotusaika	1–3 kk	2 kk	1-3kk
Terveyskeskussairaalan ja erikoissairaanhoidojaksojen käyttö vain akuuttiin tarpee- seen	Hoitopäivien määrä, <i>TA 22 arviosta eteenpäin huomioidaan vain ikääntyvän väestön hoitopäivien määrä</i>	1799	1800	400
Turvallinen ja yksilölliset tarpeet huomioiva hoito pal- veluasumisessa ja pitkäai- kaishoidossa	Asiakaskohtaisten hoito- ja palvelusuunnitelmien laadinta ja päivittäminen	100 %	100 %	100 %
	Asiakas- ja omaistyytyväi- syyskyselyn arvonsa	Ei kyse- lyä	8,7–9	8,7–9
Hoitotyön kehittäminen ja laadun takaaminen	Työntekijöiden koulutus- ja kehittämispäivät, työnteki- jä/vuosi (keskimäärin)	4	3	3
Tehokkaat ja taloudelliset asumisen palvelut	Ruskolan palveluasuminen: hoitopäivien määrä	5 885	6 500	6500
	käyttöaste hoitopäivän nettohinta	80–100 % 111,80 €	90–100 % 98 €	90–100 % 106,59 €
	Rinteelän palveluasuminen: hoitopäivien määrä	5 652	6 500	6200

	käyttöaste hoitopäivän nettohinta	90–110 % 71,30 €	90–100 % 98 €	90–100 % 74,63 €
	Koivulan palveluasuminen: hoitopäivien määrä käyttöaste hoitopäivän nettohinta	2 861 80–100 % 111,80 €	2 912 100 % 78,25 €	2900 100 % 117,66 €
Oikeanaikaiset ja taloudelliset ennaltaehkäisevät palvelut	Päiväkeskuksen käyntikerrat	65	2 592	1 680
	Hyvinvointia edistävien kotikäyntien (Ehko) prosentuaalinen määrä 80 vuotta täyttäneille	0 %	99 %	100 %
	Palveluasumisen virkistystoimintaan osallistuvien määrä (toimintakerta X osallistujien määrällä)			8 000

4400 Toimeentuloturva

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	78 011	64 000	59 600	-4 400
Toimintakulut	-621 880	-682 440	-728 040	-45 600
Toimintakate	-543 869	-618 440	-668 440	-50 000

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Toimeentuloturva käsittää seuraavat tukimuodot: 1. toimeentulotuki 2. Lasten kotihoidontuki 3. Työllistäminen. Nettomenot kasvavat 50.000 euroa aiheutuen lasten kotihoidontukimenojen kasvusta, toimintayksiköiden työllisyyskulujen siirrosta työllistämispalveluihin ja määräaikaisten palkkamenojen kohdistamisen muutoksista.

Toimeentulotuki

Kuntien sosiaalityöntekijät päättävät täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Kela varmistaa, että asiakkaat ohjataan sosiaalityön piiriin niiden perusteiden mukaan, joista Kela ja kunnat ovat yhdessä sopineet. Tehtävien eriyttäminen on käytännössä kuitenkin johtanut siihen, että osa asiakkaista joutuu edelleen asioimaan n. kahdella luukulla. Kuntien hoidettavaksi ovat jääneet edelleen harkinnanvaraiset tuet, jotka ovat kaikkein eniten asiantunte-
musta vaativia ja suhteellisesti eniten henkilöresurssia edellyttäviä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen toimintakäytäntöjen vakiinnuttaminen.

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
1. Toimeentulotuen oikea ja taloudellinen kohdentuminen	1. Toimeentulotuki Täydentävä toimeentulotuki/vuosi €	25 655	27 220	23 730

Enn.ehkäisevä toimeentulotuki/vuosi €	41 012	47 870	48 280
2. Lasten kotihoidontuki			
Tuen hakijoita keskimäärin/kuukausi	56	56	60
Lapsia keskimäärin/kuukausi	69	101	105
Lasten kotihoidontuki menot/asukas/vuosi	65,70	68	70

Työllistäminen

Toiminnan kuvaus

Työllistämisen alle luetaan omille kustannuspaikoilleen jaetut kuntouttava työtoiminta, työmarkkinatuen kuntosuus, työllistäminen sekä työpajatoiminta. Näistä jälkimmäinen on nuorten työpajoille myönnettävän valtionavustuksen vuoksi jaettu alle 29-vuotiaille tarjottavaan nuorten työpajatoimintaan ja sitä vanhempien työpajatoimintaan.

Palkkatuetut työsuhteet, työkokeilut ja kuntouttava työtoiminta: Kunnan omistamalla Hyvän Tuulen pajalla järjestetään työkokeiluja ja kuntouttavaa työtoimintaa uuraislaisille työttömille. Pajalla on voinut työskennellä kiertämys- ja uusiotuotteiden valmistuksessa sekä ompelimosassa. Pajatoimintaa toteutetaan myös seinättömän pajan periaatteella ja samaa jatketaan tulevana vuonna. Käytännössä seinättömyys näkyy yhteistyönä ja toimintapaikkojen räätälöimisellä kunnan muiden yksikköjen, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Työpajalle, tai työpajan kautta kunnan muihin yksiköihin, on mahdollista päästä palkkatuetuun työsuhteeseen. Toiminnassa huomioidaan osallistujien yksilöllisyys ja tehtäviä räätälöidään tarvittaessa osaamisen ja työkyvyn mukaan. Työpajan työsuunnittelija, sosiaalityö, etsivä nuorisotyöntekijä ja kunnan työsuunnittelija toimivat yhteistyössä pajatoimintaan osallistuvien etsimisessä, ohjaamisessa sekä tulevien opinto- ja työllistymispolkujen suunnittelussa. Jälkimmäisessä vaiheessa apuna on myös Muuramen kunnalta ostopalveluna Uurailla kerran viikossa käyvä yksilövalmentaja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvän Tuulen paja on toiminut vuodesta 2020 osoitteessa Kuukantie 8. Painopiste on erityistä tukea tarvitsevilla nuorilla, mutta toimintaa tarjotaan myös pitkäaikaistyöttömille ja osatyökykyisille uuraislaisille. Palkkatuetujen työsuhteiden sijoittamispaikkoja ovat Hyvän Tuulen paja, kunnan muut yksiköt sekä ulkotyöryhmä. Ulkotyöryhmän tavoitteena on työllistää vuosittain kolme henkilöä vajaan yhdeksän kuukauden mittaisiin työsuhteisiin. Lisäksi ryhmään pyritään sijoittamaan nuoria työkokeiluihin ja kuntouttavaan työtoimintaan. Työtehtävät määrittelee pääsääntöisesti tekninen toimi. Työtehtäviin perehdyttämisen toteuttaa palkkatuetujen osalta teknisen toimen henkilöstö ja muu ohjaus ja valmennus hoidetaan työpajalta.

Työpajan vuokratulujen ennakoidaan kasvavan vuonna 2022 noin 6 000 eurolla pajan käyttöön tulevien lisäneliöiden myötä. Vastapainoksi taloudellista hyötyä tavoitellaan lisätilan mahdollistamien kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivien lisäyksellä. Toteutuneista toimintapäivistä myönnetään 10,09 euron suuruinen korvaus henkilökohden. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvia varten tarjotaan lisätilan mahdollistaessa edelleen perinteistä pajatoimintaa, johon sisältyy ompelua sekä erilaisiin käsityötekniikoihin tutustumista. Mahdollisuuksien mukaan kuntouttavan työtoiminnan paikkoja etsitään myös yhdistyksistä ja Uuraisten seurakunnalta. Yritysten palveluksessa kuntouttava työtoiminta ei kuntouttavasta työtoiminnasta säädetyn lain mukaan ole mahdollista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään valtionavustukseen liittyvistä syistä työpajatoiminta on eriytetty nuorten ja yli 29-vuotiaiden pajatoiminnaksi. Ohjaukseen ja pajatoiminnan hallinnointiin liittyvien työntekijöiden palkat kirjataan suurimmaksi osaksi nuorten työpajalle. Saadun valtionavustuksen määrä on viime vuosina vaihdellut

25 000 ja 30 000 euron välillä. Mahdollinen avustuksen leikkaus näkyisi myös Muuramen kunnan kanssa yhteistyössä toteutettavassa yksilövalmentajahankkeessa, jolle myönnetyn avustuksen laskiessa Uuraisten kunnan mak-suosuus kasvaa.

TE-toimiston myöntämän palkkatuen puitteissa tarjotaan jatkossakin osa-aikaisia työsuhteita työmarkkinatuen kuntaosuuslistoilla oleville henkilöille. Lisäksi työllistettyjä ohjataan mahdollisuuksien mukaan yrittäjämaiseen työskentelyyn muun muassa osuuskunta Tekemonian tai Värkkäyksen kautta. Kuntaosuuslistalla olevasta henkilöstä maksetaan keskimäärin noin 430 euron kuukausittaista kuntaosuusmaksua. Henkilö poistuu listalta joko työssä-oloehdon kartuttua täyteen tai hänen osallistuessaan johonkin työvoimapoliittiseen toimenpiteeseen. Ensin mainitussa tapauksessa kunnalle työllistämistä koitua taloudellinen hyöty konkretisoituu noin yhdeksän kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta.

Kunnalle TE-toimistosta osoitetut velvoitetyöllistettävät on hoidettu enimmäkseen työpajan kautta. Velvoitetyöllis-tettävien määrää ei voi etukäteen tietää ja siksi heidän osaltaan työpajatoimintaan saattaa koitua ennakoimattomia menoja. Koronarajoitusten takia kunnille ei ole osoitettu velvoitetyöllistettäviä vuoden 2020 lopulta vuoden 2021 alkupuoliskolle. Oletettavasti vuoden 2022 aikana työllistämislmoituksia saapuu tavallista enemmän. Velvoitetyön on oltava enintään puolen vuoden mittainen kokoaikatyö.

Kaikkiaan palkkatuettuihin työsuhteisiin sivukuineen on budjetoitu 96 360 euroa. Palkkatuettujen työsuhteiden kus-tannuksissa on nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Myös muun henkilöstön palkkakuluihin varattua summaa on tarkistettu ylöspäin johtuen Uuraspostille, päättyneeseen Korona-hankkeeseen sekä etsivään nuorisotyöhön aiem-min jyvitettyjen palkkakulujen siirrosta työllistämisen ja työpajatoiminnan alle.

Uuraspostin ja Matkahuollon toiminta siirrettiin vuoden 2021 aikana työllistämistä konsernipalveluille. Siksi näistä kummankaan talousarvio ei enää sisälly työllistämisen talousarvioon.

Nuorten kesätyöllistämisen tuki siirtyi vuonna 2020 konsernipalveluilta työllistämisen osaksi. Uuraisten kunta tu-kee yrityksiä ja muita y-tunnuksellisia tahoja nuorten työllistämässä vähintään kahden viikon ajaksi. Nuoren tulee olla 13–24-vuotias ja kirjoilla Uuraisilla. Työllistetty nuori saa palkkaa Tutustu työelämään ja tienaa -mallin mu-kaan. Palkka kahden viikon työsuhteessa oli vuonna 2021 vähintään 340 euroa sisältäen lomakorvauksen. Työllis-tävä yritys tai muu y-tunnuksellinen taho saa uuraislaisen nuoren työllistämiseen kunnan kesätyöllistämistukea 150 euroa kahden viikon ja 300 euroa neljän viikon mittaiseen työsuhteeseen. Kesätyöllistämistuki koskee myös 4H-yrittäjiä, joiden yritys toimii 1.6.–31.8. välisenä aikana ja yrittäjä voi kirjanpitoonsa perustuen osoittaa liikevaihtoa syntyneen vähintään 100 euroa. Kaikkiaan nuorten kesätyöllistämistukea varataan 6 000 euroa.

Muiden palvelujen ostojen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta talousarviossa on pudotusta 2 420 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Työmarkkinatuen kuntaosuuksiin on varattu 160 000 euroa.

Talousarvion toimintakuluissa on nousua edelliseen vuoteen verrattuna 45 420 euroa, mistä noin 6 000 euroa selit-tyy uusilla vuokramenoilla. Loput ovat seurausta työllistettävien henkilöiden palkkakustannuksiin varattavan sum-man noususta sekä vakituisen henkilöstön palkkauskustannusten siirrosta Uuraspostista, etsivästä nuorisotyöstä ja päättyneestä Koronahankkeesta työllistämisen kustannuspaikoille. Vuoden 2022 toimintatuotoiksi arvioidaan 59 600 euroa.

Muutokset työpajatiloiissa ja -toiminnassa

Työpajan fyysisissä tiloissa toteutettava toiminta on muuttunut työelämänomaisesta tuotteiden tuotannosta henkilö-kohtaista osaamista ja vahvuuksia tukevaksi valmennukseksi. Työllistymisen ja opintopolun löytymisen näkökul-masta ainoastaan kädentaitoihin liittyvät työtehtävät eivät tue valmentautujien työllistymistä tai arjen- ja elämänhal-linnan taitojen vahvistumista. Valtakunnallisestikin painopiste on työpajoilla siirtymässä työelämätaitojen vahvis-tamisesta arjen- ja elämänhallinnan taitojen tukemiseen ja vahvistamiseen.

Työpajan ja toimintakeskuksen myymälätoimintojen yhdistymisen myötä kassatyöskentely siirtyi toimintakeskuk-sen tiloihin, minkä myötä kaupan alan tehtäviin tutustuminen ei onnistu enää muun pajatoiminnan kanssa samoissa tiloissa. Myös korjausompelun osalta järjestely osoittautui toimimattomaksi. Työ tehdään työpajan tiloissa, mutta

maksu suoritetaan toimintakeskuksessa. Korjausompelun toteuttaminen kokoaikaisesti edellyttäisi myös hyvät ompelutaidot omaavien työntekijöiden löytymistä määräaikaisiin työsuhteisiin joustavasti ilman katkoja. Tämä on osoittautunut haasteelliseksi ja korjausompelusta on luovuttu. Lisäksi työpajalle tehdyn sisäilmatarkastuksen myötä nykyinen tila todettiin toimimattomaksi pölyävien työtehtävien osalta. Näistä syistä työpajan myyntituottojen määrä jatkaa laskemista.

Työpajan toimintaa on lähdetty suunnittelemaan koko työllistämispalvelujen näkökulmasta ja uusia työtehtäviä on etsitty yhdessä kunnan muiden yksiköiden kanssa. Fyysisellä pajalla painopiste siirtyy digitaitoihin ja luontotoimintaan. Nämä toiminnot on mahdollista toteuttaa tällä hetkellä käytössä olevissa tiloissa ja tämänhetkisinä valmentautujamäärillä. Mikäli pölyä tuottavat työtehtävät halutaan säilyttää, on pajan tilaa syytä laajentaa näyteikkunasiiven tilaan, joka on mahdollista jakaa muusta tilasta erilliseksi väliseinällä. Käytettävissä olevan tilan lisääminen mahdollistaa myös päiväkohtaisen valmentautujien määrän lisäämisen ja näin ollen esimerkiksi kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä saatava korvaus kasvaisi kompensoimaan vuokramenojen kasvua.

Lisätilan tarvetta kasvattaa osaltaan myös yhdessä teknisen toimen kanssa suunnitteilla oleva vihertyön ryhmä, jonka tavoitteena on toteuttaa kunnan viheralueiden parannus- ja muutostyöt. Ryhmä toimisi työpajan alaisuudessa ja työtehtävien ohjauksesta vastaisi teknisen toimen palkkaama puutarha-alan ammattilainen. Palkka- ja työvaatekustannuksista vastaa työpaja. Ryhmä toimii työpajalta käsin ja tarvitsee tilaa työvaatteiden säilytykseen ja taukojen pitämiseen. Ryhmä tarjoaisi määräaikaisen osa-aikatyön kolmelle henkilölle vuonna 2022. Ryhmän perustaminen lisää työtehtävien monipuolisuutta työpajalla ja tarjoaa työllistettyjen lisäksi muillekin pajan valmentautujille mahdollisuuden tutustua vihertöihin.

Nuorten osalta palkkatukityöllistämisen perusteeksi riittää palkkatukioikeus, joka alhaisimmillaan on 30 prosenttia palkkauskustannuksista. Vuoden 2022 työllistämistuki on nuorten pajalle laskettu tällä aiempien vuosien korkeamman prosentin sijaan. Tavoitteena on työllistää nuoret mahdollisimman nopeasti ennen työttömyyden pitkittymistä.

Talousarvion kasvu edellisvuoteen verrattuna syntyy kohonneista palkkakustannuksista, joista suuri osa syntyy vihertyöryhmän toiminnasta ja vuokramenojen kasvusta. Työllisyyden kokonaisuutta pitemmällä aikavälillä tarkasteltuna menojen kasvulla saavutetut lisätoiminnot tarjoavat laajemmat mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen ja työllistymismahdollisuuksien paranemiseen. Tämä näkyy niin kuntaosuusmaksujen kuin valtion maksamien kuntouttavan työtoiminnan korvausten määrässä.

Erityisesti seurattavia asioita

Talousarviokaudella erityisesti seurattaviin asioihin kuuluvat edelleen Covid-19-pandemian vaikutukset. Seuranassa on myös yleinen talouden suhdannetilanne ja taantuman uhka. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi jo työllisyystilanteen ollessa lähiaikojen huipussaan, eikä välitöntä helpotusta ole näköpiirissä. Jos trendi jatkuu, vaarana on työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen kasvu. Merkkejä tästä on ollut nähtävissä jo vuonna 2021. Lisäksi seuranassa ovat julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen uudistukseen liittyvät asiat.

Merkittävä vaikutus kunnan työllisyyden hoitoon on palkkatukimäärärahoilla, jotka ovat edellytys räätälöityjen työsuhteiden tarjoamiselle. Tukea ei myönnetä esimerkiksi lomautuksiin tai irtisanomisiin johtavien yt-neuvottelujen vuoksi. Jos edellytyksiä on olemassa, nuorten ja erityistä tukea tarvitsevien kanssa solmitaan oppisopimuksia. Yhteistyötä etsivän nuorisotyön, koulujen, TE-toimiston, Kelan ja Keski-Suomen eteläisen TYP-verkoston kanssa jatketaan.

Strategiset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
1. Kunnassa kirjoilla olevien pitkäaikaistyöttömien määrän vähentyminen.	Vaihtuvuus ja määrien vähentyminen työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentyminen. Työttömien aktivointiin panostetaan erityisesti yksilö- ja ryhmätoiminnan osalta.
2. Työ- tai opiskelupaikkojen löytäminen työpajan ulkopuolelta.	Valmentautujien saamat työ- tai opiskelupaikat.	Vailla ammatillista koulutusta olevien työttömien määrän vähentyminen. Valmentautujia ohjataan ammatilliseen tai osaamista täydentävään koulutukseen.
3. Valmentautujien elämänhallinnan kohentuminen.	Valmentautujien kanssa käytävät kehityskeskustelut.	Valmentautujien elämänlaadun kohoaminen. Elämänhallintaa edistävien toimenpiteiden tarjoaminen ja kehittäminen (<i>arjenhallinta ja osallisuus</i>).

Työpajoille osoitetun valtionavustuksen tai työllistettävien palkkatuen merkittävä vähentyminen vaikuttaisi työllistämistoimintaan, sillä suuri osa menoista aiheutuu palkkakustannuksista. Toinen uhka ovat Covid-19-pandemian seuraukset. Pandemian tukahduttamiseen liittyvät rajoitustoimet ovat vuodesta 2020 alkaen ehtineet aiheuttaa vaikeuksia etenkin yrittäjille. Vaikean tilanteen helpottamiseksi yrittäjät ovat poikkeuslain nojalla olleet oikeutettuja hakemaan työmarkkinatukea toimeentulonsa turvaamiseksi. Puolet näistä työmarkkinatukikustannuksista tulevat välittömästi kuntien maksettaviksi, joten tilanteen jatkuessa uhkana on kuntaosuusmaksujen määrän kasvu. Kerta-kaikkista helpotusta pandemiaan ja sen seurauksiin ei ole näköpiirissä, joten yritystoiminnan kannattavuuteen liittyviltä ongelmilta tuskin vältytään tulevanakaan vuonna. Tämä puolestaan vaikuttaa suoraan esimerkiksi kykyyn rekrytoida uusia työntekijöitä.

Seinättömän pajan osalta riskeihin kuuluu muiden yksiköiden henkilökunnan sitoutuminen ohjaukseen, mahdollinen yksittäisen työntekijän kuormittuminen ja haasteet yhteistyön toteutumisessa. Seurauksena voi olla valmentautujien sijoituspaikkojen vähentyminen ja riittämättömyys. Kuitenkin, kun toiminta suunnitellaan pitkäjänteisesti ja huolehditaan ennakoivasti jatkuvuudesta yksittäisten työtehtävien ja palvelujen osalta, vältetään liiallista kuormitusta. Työntekijöiden vaihtuessa tulee huolehtia oleellisen tiedon siirtymisestä.

Valtakunnallisella tasolla suurin riski on yleinen talouden suhdannetilanteen heikkeneminen, mikä näkyisi yt-neuvotteluina ja irtisanomisina. Uuraisten kunta ei ole työpaikkaomavarainen ja osa kuntalaisista käy töissä ympäristökunnissa, erityisesti Jyväskylässä. Ympäristökuntien työpaikkojen väheneminen näkyisi myös Uuraisilla. Pidemmän aikavälin seuraus edellisestä olisi pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu. Jos talous notkahtaa ja työpaikat tilapäisesti vähenevät, tällöin työllistämistoiminnan painopistettä on siirrettävä koulutuksiin ohjauksen ja muun osaamisen kehittämisen suuntaan.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden asettelussa tärkein määrittävä tekijä on työmarkkinatuen kuntaosuuslista. Kunnalle koituu säästöä jokaisesta listalta poistuvasta henkilöstä. Tavoitteena on saada vähennettyä listalla olevien henkilöiden määrää työvoimapolitiittisten toimenpiteiden kautta ja siten pienentää maksuosuuksia. Samalla pyritään tuottamaan kuntalaisten käyttöön palveluita, joita lähialueella ei muuten olisi tarjolla. Elämänhallintaan tähtäävien palvelujen avulla vähennetään syrjäytymisestä aiheutuvia haittoja ja kustannuksia.

4500 Terveydenhuolto

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-6 512 885	-6 153 700	-6 319 380	-165 680
Toimintakate	-6 512 885	-6 153 700	-6 319 380	-165 680

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja/Jynte/KSSHP

Toiminnan kuvaus Terveydenhuollon osalta palvelujen järjestämisvastuu on Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksella. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannukset ovat talousarviossa Jynten ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin esitysten mukaisina. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin kuuluu myös psykiatrinen palveluasuminen. Toimintatietoja ei perusterveydenhuollosta ole vielä käytettävissä. Perusterveydenhuollon kustannukset sisältävät koulupsykologin ja pikkulapsipsykologin kustannukset.

Nettomenojen lisäys 161 680 euroa aiheutuen pääosin erikoissairaanhoidon menojen kasvusta.

Strategiset tavoitteet

Palvelut ja yhteisö: Kriittinen menestystekijä: Terveyspalvelut lähellä asiakasta		
	Mittari Arviointikriteeri: 1. Vastaanotolle pääsy 2. Omatoiminen terveydestä huolehtiminen	Tavoitetaso 2022 1. Säilytetty vuoden 2021 taso. 2. HYVE-pisteen käyttöaste
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Lääkäri- ja hoitajapula, sekä psykiatrisen palveluasumisen mahdollinen lisääntyvä käyttö.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
	Toiminta/käyntikerrat			
	Avoterveydenhuollon käynnit	10 266	13 000	12 000
	Neuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	2 465	3 300	3 300
	Erytistoiminnot	1 309	1 700	1 700
	Terveyskeskussairaalat	1 799	1 800	1 800
	Suun terveydenhuolto	2 873	3 300	3 300

5001 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	517 921	508 780	419 380	-89 400
Toimintakulut	-8 751 365	-9 671 250	-10 044 350	-373 100
Toimintakate	-8 233 444	-9 162 470	-9 624 970	-462 500

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sivistyslautakunnan tehtäväalueeseen sisältyvät sivistystoimen, peruskoulutuksen, varhaiskasvatuksen, muun opetustoimen, joukkoliikenteen, kirjastotoimen, kulttuuritoimen ja liikuntatoimen vastualueet. Sivistyslautakunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuodelle 2022 hallintokunnille ei annettu talousarvioraamia, vaan skenaariot:

Tavoiteltava, nettomenojen kasvu 0,5%

Todennäköinen, nettomenojen kasvu 2%

Uhkaava, nettomenojen kasvu 5%

Sivistyslautakunnan talousarvion kasvu on n. 4%.

Peruskoulutuksen nettomenojen kasvu on 1,07%, mikä on lähellä tavoiteltavaa kasvuprosenttia. Varhaiskasvatuksen kasvu on 12,47%, mikä ylittää uhkaavan menojen kasvun yli kaksinkertaisesti. Varhaiskasvatustoiminnan johtaja on kokouksessa antamassa lisäselvitystä menojen kasvusta. Liikuntatoimen menojen 14,9 %:n kasvu aiheutuu Liikuntapuiston/keskusurheilukentän käyttöönoton aiheuttamasta sisäisten pääomavuokrien (ent. korot ja poistot) laskutuksesta.

Seutuyhteistyö jatkuu ja siitä on muodostunut pysyvä yhteistyörakenne, johon Uuraisten kunta osallistuu omalla asukasmäärään suhteutetulla maksuosuudellaan (opetustoimen seutu-strategian jatko, verkostokaupunkiyhteistyö, hankinnat, henkilöstön täydennyskoulutus).

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää sitoutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä.

5100 Sivistystoimi

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-84 560	-84 220	-90 860	-6 640
Toimintakate	-84 560	-84 220	-90 860	-6 640

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Perusopetuksen oppilasmäärät ovat alakoulujen osalta kääntymässä laskuun. Kunnan taloudellinen liikkumavara tulee tulevana kapenemaan sosiaali- ja terveystoimen järjestämistä vastaavien siirtyessä Keski-Suomen hyvinvointialueelle 2023 alusta alkaen. Kunnan merkittävimmäksi hallintokunnaksi muodostuu sivistystoimi, jonka toiminta ja taloudellisuus tulevat määrittelemään pitkälti koko kunnan toimintaa ja taloudellisuutta.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen strategiatyötä jatketaan toiminnan taloudellisuuden ja laadun varmistamiseksi. Oppilasennusteet on päivitetty huomioimaan laskeva syntyvyys. Käynnistetään kouluverkkoselvitys.

Edistetään erityisesti seuraavia asioita:

- Keski-Suomen sivistystoimen yhteistyön jatkaminen ja alueellisten yhteistyömuotojen kehittäminen; yhteisiin hankkeisiin osallistuminen
- henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen (koulutus, koulujen hyvinvointi-iltapäivät, työnohjaus, tyhytoiminta, kuntien yhteiset vesot ja hyvien käytänteiden vaihto)
- uuden henkilöstön perehdytykseen varataan henkilöstöresurssia
- kouluterveys ja sisäilmakyselyjen tulokset huomioidaan toiminnassa entistäkin korostetummin

5200 Peruskoulutus

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	244 397	186 900	160 700	-26 200
Toimintakulut	-5 413 467	-6 007 520	-6 043 730	-36 210
Toimintakate	-5 169 070	-5 820 620	-5 883 030	-62 410

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Peruskoulun tehtävänä on antaa laadukasta yleissivistävää perusopetusta oppivelvollisille ikäluokille. Perusopetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on kehittää oppilasta monipuolisesti henkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti.

Perusopetuksen oppilasmäärä on vuonna 2017-2018 569 oppilasta, 2018-2019 599, 2019-2020 616, lukuvuoden 2020-2021 oppilasmäärä on 613. Lukuvuoden 2021-2022 oppilasmäärä on 592. lukuvuoden 2022-2023 arvio oppilasmäärästä on 603. Nettomenojen kasvu vuodesta 2021 vuoteen 2022 on 1,07 %. Yksittäisiä suurimpia lisäyksiä ovat kouluilla suoritettavat ilmanvaihtojärjestelmien nuohoukset ja muut pienremontit.

Uuraisten kunnan koulut antavat hyvää, opetussuunnitelman mukaista, yksilön huomioivaa perusopetusta turvallisessa, oppimista tukevassa ympäristössä. Oppimisympäristöjen tilat ja välineet ovat ajanmukaisia ja niitä huolletaan ja täydennetään vuosittain. Kouluissa on innostava ja kannustava työskentelyilmapiiri. Koulutuksella ja työnohjauksella huolehditaan henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä ja työssäjaksamisesta. Perusopetuksen päättävät oppilaat ovat yleensä kaikki päässeet jatkamaan opiskelua toisen asteen oppilaitoksiin.

Yhteistyö esiopetuksen, seurakuntien, kunnan hallintokuntien ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa toimii ja on tarkoituksenmukaista. Koulut ja kodit tekevät toimivaa yhteistyötä: kouluilla pidetään riittävästi vanhempainiltoja ym. tapaamisia sekä opettajan, oppilaan ja huoltajien yhteisiä arviointikeskusteluja, huoltajia kutsutaan koulujen erilaisiin tilaisuuksiin. Sähköposti- ja tekstiviestiyhteydet toimivat koulun arjessa. MultiPrimus ja Kurre opiskelija- ja kouluhallinto-ohjelma (mahdollistaa mm. oppilastietojen siirron sähköisesti kunnan koulujen välillä) on käytössä kaikilla kouluilla. Lisäksi kouluilla on käytössä www-liittymä Wilma, jota voivat käyttää; opettajat, huoltajat, koulun henkilökunta, oppilashuolto, kouluterveydenhuolto ja oppilaat. Wilmalla voidaan merkitä/kuitata poissaoloja, nähdä lukujärjestykset, ilmoittaa oppilaiden kokeet, tehdä oppilasarvioinnit, tiedottaa yms. Tietotekniikkahankitoja jatketaan siten, että kaikille oppilaille varmistetaan riittävät välineet etäopiskeluun mahdollisten poikkeuksellisten opetusjärjestelyjenkin aikana.

Perusopetuksen strategiatyötä jatketaan toiminnan taloudellisuuden ja laadun varmistamiseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Uuden teknologian hyödyntäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Perus- ja esiopetuksen opettajien perehdyttäminen uuteen välineistöön, ohjelmistoon ja käyttöön perusopetuksessa	Perehdytyspäivien määrä	Jokaisessa opetusryhmässä on opetussuunnitelman mukainen taso opetuksessa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Covid-19 epidemian arvaamaton kehittyminen.

Opettajien sitoutuminen laitteiden ja ohjelmistojen käyttöön opetuksessa.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
1. Laadukas perusopetus	Tuntikertymät/tuntikehysindeksi tuntia /koulu - yleisopetus - erityisopetus - kerhotyö - tukiovetus	Tunti-indeksi: HI 1,59 HÖ 1,65 KYY 1,45 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,70 k.a alakoulut 1,50 Yleisopetus kevät 939 vkt syksy 969 vkt Erityisopetus syksy 148 vkt kevät 150 vkt Kerhot 225 h Tukiovetus 282,50 h	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,55 HÖ 1,63 KYY 1,48 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,75 k.a. alakoulut 1,50	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,55 HÖ 1,63 KYY 1,48 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,75 k.a. alakoulut 1,50
2.Kodin ja koulun yhteistyö		Vanhempainillat 14 kpl Arviointikeskustelut 629 kpl Juhlat/retket 4 kpl	Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket	Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket
3. Pätevät opettajat	Muodollinen kelpoisuus	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia
4. Hyvät oppimistulokset	Perusopetuksen päättötodistus Jatko-opiskelupaikka perusopetuksen jälkeen	Kaikki (9. lk) saivat päättötodistuksen ja pääsivät jatkaamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa Ruotsin ja englannin valtakunnallisiin kokeisiin osallistuttu, tulokset valtakunnallista keskitasoa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa
5. Tarkoituksenmukainen kouluverkko		2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)	2 kpl perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1kpl 1-4 perusopetusta antava koulu. 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus).	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, yksi 1-4 vuosiluokille perusopetusta antava koulu,1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava:1-9 luokille opetusta antava koulu (Koulukeskus)

6. Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen		<p>Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu</p> <p>Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus opiskelijahallinto/työjärjestys ohjelma.</p> <p>Uuden ops:in mukaiset tavat otettu käyttöön, arviointi- ja kehittäminen jatkuu edelleen.</p>	<p>Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu.</p> <p>Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus-opiskelijahallinto/työjärjestys ohjelma.</p> <p>Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatus Ops-päivitykset Tiimit</p>	<p>Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu.</p> <p>Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus-opiskelijahallinto/työjärjestys ohjelma.</p> <p>Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatusta ylläpidetään jatkamalla yrittäjäkasvatusta. Ops-päivitykset</p>
---	--	---	---	--

Oppilaskohtaiset hinnat

oppilasmäärät kouluittain	2019-2020	2020-2021	2021-2022	Menot/oppilasta 2020/netto	Menot/oppilasta 2021/netto	Menot/oppilasta 2022/netto
Hirvasen koulu	155	164	158	7289	8598	9171 oppilaat: kevät 158 syksy 156 k.a 157
Höytiän koulu	67	59	58	9460	11240	11 857 oppilaat: kevät 58 syksy 56 k.a 57
Kyynämöisten koulu	63	63	57	8165	9365	10 603 oppilaat: kevät 57 syksy 54 k.a 55,5
Koulukeskus 1-9 luokat	331	327	320	8419	9413	9511 oppilaat: kevät 319 syksy 336 k.a 327,5
Kaikkien koulujen oppilasmäärä yht.	616	613	593			
Menot /oppilas keskiarvo				8210	9360	9747

5300 Varhaiskasvatus

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	192 818	221 180	143 000	-78 180
Toimintakulut	-2 478 165	- 2 739 070	- 2 974 890	-235 820
Toimintakate	-2 285 347	-2 517 890	-2 831 890	-314 000

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä sekä syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Uuraisilla varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai muuna varhaiskasvatuksena kuten kerhotoimintana. Uuraisilla perheillä on mahdollisuus osallistua myös yksityiseen varhaiskasvatukseen (päiväkodit ja perhepäivähoito). Uuraisten kunta tukee tätä varhaiskasvatuksen palvelusetelillä. Esiopetus, jota lapset saavat oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna on toiminnallisesti osa varhaiskasvatusta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintavuonna 2018–2019 asiakasmäärä oli yhteensä 308, joista kunnallisissa palveluissa 238 lasta ja yksityisissä palveluissa 70. Toimintavuonna 2019–2020 asiakasmäärä oli yhteensä 296 lasta, joista kunnallisissa palveluissa 223 ja yksityisissä 73. Toimintavuonna 2020–2021 asiakasmäärä laski aiemmista vuosista ollen yhteensä 268, joista kunnallisissa palveluissa 195 ja yksityisissä 73. Erityisesti laskua tapahtui kunnallisten palveluiden piirissä olevissa lapsissa. Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronapandemian vuoksi, ja se osin selitti lasten määrän vähenevistä palveluista. Samoin kunnallisen päiväkotitouhulan lakkauttaminen vähensi lapsimäärää varhaiskasvatuksessa. Alkaneen toimintavuoden 2021–2022 lapsimääräennuste näyttää kunnallisissa palveluissa nousevan toimintavuoden 2019–2020 tasolle eli noin 225 lasta. Yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa lapsimäärä putoaa toimintavuonna 2021–2022 aiemmista vuosista ollen noin 50 lasta. Tämä johtuu yksityisen päiväkotitouhulan lakkauttamisesta 1.9.21 alkaen.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot koostuvat pääosin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu laki uudistui 1.8.2021 alkaen, jonka johdosta kuntien asiakasmaksukertymään ennustetaan vähenevän 26 prosenttia. Vuoden 2021 asiakasmaksukertymä näyttää toteutuvan arvioitua paremmin. Vuoden 2022 asiakasmaksukertymä on laskettu tämän kertymän mukaisesti huomioiden lakimuutoksen tuoman vähennyksen. Näin asiakasmaksukertymän ennuste vuodelle 2022 on samaa tasoa kuluvan vuoden kanssa.

Aiempiä vuosina toimintatuottoja ovat kasvaneet myös ulkopaikkakuntalaisille myydyt varhaiskasvatuspaikat. Tällä hetkellä myyntisopimuksia on sovittuna vain yksittäisiä, joten näistä saatavat toimintatuotot eivät vaikuta merkittävästi tulovirtaan. Edellisen vuoden toimintatuottoja kasvattivat myös valtiolta saadut erityisavustukset varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020–2021 sekä koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen. Vuodelle 2022 vastaavia avustuksia ei ole tiedossa.

Yksityisen päiväkotitouhulan lakkauttaminen 1.9.2021 ja sen siirtyminen liikkeenluovutuksen kautta kunnalliseksi yksiköksi vähentää Uuraisilla yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrää. Vastaavasti tämä kasvattaa lasten lukumäärää kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa. Tämä tarkoittaa lisästarvetta kunnallisissa henkilöstö- ja kiinteistömenoina. Varhaiskasvatuslain mukaan jokaisessa päiväkodissa tulee olla sen toiminnasta vastaava johtaja. Toistaiseksi Hirvasen päiväkodin johtajuus on ollut osa varhaiskasvatusjohtajan tehtäväkokonaisuutta. Muutoksen myötä uuden Hirvasen päiväkodin lapsimäärä ja työntekijämäärä kasvavat lähes yhtä suureksi kuin Pikkulan päiväkoti, joten lähijohtamisen varmistamiseksi kummassakin yksikössä tulee olla oma johtaja. Päiväkodin johtajan tehtäviin kuuluu henkilöstöjohtamisen lisäksi suuri vastuu päiväkodin pedagogiikan kehittämisestä, järjestämisestä ja arvioinnista. Kunnassa on tällä hetkellä vain yksi päiväkodin johtaja, ja koska liikkeenluovutuksen myötä Touhula Kädenjäljen päiväkodin johtaja ei siirtynyt kunnan palvelukseen, uuden tehtä-

vän perustaminen on välttämätöntä. Uuraisten varhaiskasvatuspalveluihin on suunniteltu johtamisen malli, jossa kaksi päiväkodin johtajaa jakavat sekä Pikkulan että Hirvasen päiväkodin henkilöstöjohtamisen ja pedagogiikan johtamisen alueet. Varhaiskasvatusjohtaja toimii heidän esihenkilönään. Samoin varhaiskasvatusjohtaja vastaa edelleen muiden varhaiskasvatuspalveluiden yksiköiden ja työntekijöiden lähijohtajuudesta. Kaikkinensa yksityisen toimijan lopettaminen tuo lisästarpeita myös sekä varhaiskasvatuksen opettajan että lastenhoitajien resursseihin.

Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta on vastannut hyvin niiden perheiden varhaiskasvatuspalveluiden tarpeeseen, joilla ei ole työn tai opiskelun vuoksi tarvetta esimerkiksi päiväkotipaikalle. Toistaiseksi kummassakin kerhossa on asiakkaita, joten kerhotoiminta jatkaa kummassakin toimintapaikassa toimintakauden 2021–2022 loppuun. Kysynnän ja tarjonnan kohtaamista arvioidaan vuosittain ja syksyn 2022 osalta tämä tulee ajankohtaiseksi keväällä 2022. Koska varhaiskasvatuksen kerhotoiminta kuuluu varhaiskasvatuslain alaiseen muuhun varhaiskasvatustoimintaan, tulee kerhotoiminnan vastata myös varhaiskasvatukselle asetettuihin tavoitteisiin. Tämän vuoksi vähintään toinen kerhon työntekijöistä on varhaiskasvatuksen opettajan kelpoinen.

Kehityksen ja oppimisen tuen tarve varhaiskasvatuspalveluissa on kasvanut vuosi vuodelta. Lapsen tuen järjestämisen näkökulmasta on tärkeää, että tukitoimet toteutuvat arjessa, jonka vuoksi ryhmien resurssitarve on suunniteltava tarkoituksenmukaisesti. Tällä hetkellä varhaiskasvatuslakiin valmistellaan uudistusta liittyen lapsen erityisen tuen määrittelyyn varhaiskasvatuksessa. Sen tavoitteena on yhdistää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen erityisen tuen järjestämisen tapoja. Lakimuutosten on määrä astua voimaan 1.8.2022. Kunnissa on varauduttava riittävällä erityisopettajaresurssilla sekä palkattava riittävä määrä avustajia ryhmiin. Tukitoimien vaatimat resurssit ovat vaikeasti ennakoitavissa ja niihin reagoidaan tarpeen tullen. Avustajaresurssia ei palkata, jos siihen ei ole tarvetta. Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus vuoteen 2030 mennessä. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Jotta tavoite saavutettaisiin Uuraisten varhaiskasvatuspalveluissa, henkilöstösuunnitelmassa varhaiskasvatuksen opettajan resurssia tulee kasvattaa. Tällä hetkellä vuoden 2022 talousarvioon on varattu varhaiskasvatuksen opettajanresurssia niin, että jokaisessa ryhmässä työskentelisi vähintään kaksi opettajaa. Koska varhaiskasvatusopettajien rekrytointi on tällä hetkellä erittäin haastavaa, on todennäköistä, että osa avoimista tehtävistä jää täyttämättä. Tämä ei kuitenkaan vähennä kokonaishenkilöstön määrää.

Varhaiskasvatuslaki uudistui 1.8.2021 alkaen merkittävästi henkilöstömitoituksesta poikkeamisen osalta. Aiemmin mitoituksesta oli mahdollista poiketa äkillisissä ja yllättävissä tilanteissa, mutta lakimuutoksen jälkeen varhaiskasvatuksen järjestäjällä ei ole mahdollista poiketa mitoituksesta henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kunnissa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin.

Toinen merkittävä varhaiskasvatuslain muutos, joka astui voimaan 1.8.2021, on henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus. Lain mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajan, varhaiskasvatuksen sosionomin, varhaiskasvatuksen lastenhoitajan, perhepäivähoitajan tai varhaiskasvatuksen erityisopettajan on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti toimipaikasta vastaavalle henkilölle, mikäli huomaa epäkohtia varhaiskasvatuksen tiloissa, epäkohtia henkilöstön mitoituksen toteutumisessa, epäkohtia toimipaikan toimintakulttuurissa, lasten epäasiallista tai sopimatonta kohtelua tai epäkohtia lapsen varhaiskasvatussuunnitelman noudattamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle. Kaikki epäkohtailmoitukset saatetaan kunnan johtavan viranhaltijan tietoon, vaikka ne saataisiin hoidettua itsenäisesti toimipaikassa. Jos epäkohtia ei saada korjattu, ne tulee ilmoittaa toimintaa valvovalle virastolle. Tämä luo merkittäviä paineita kasvattaa sijaisten palkkakustannuksia. Vuoden 2022 vuodelle ei ole kuitenkaan budjetoitu sijaismenoja, vaan varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssiin on varattu kolmen lastenhoitajan tehtävät tasoittamaan henkilöstön poissaoloja. Tällä hetkellä varahenkilöresurssia on vain yksi, mutta aiempien vuosien toteumat ovat osoittaneet resurssin olevan riittämätön.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti		
Tavoite: Varhaiskasvatuspalvelut tukevat positiivista kuntakuvaa ja palvelut pystytään tarjoamaan ns. lähipalveluna	Mittari: Perheet saavat varhaiskasvatuspäätöksen lain asettamassa aika-aulussa. Päätöksenteossa otetaan huomioon perheen toive, asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022: Perheet saavat varhaiskasvatuspäätöksen viimeistään 2 vkoa ennen toivottua hoidon alkua. Perheet saavat hoitopaikan kohtuullisen matkan päästä kotoa/työpaikkaa.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	
Kriittinen menestystekijä: Ammattitaitoinen ja innostuva henkilöstö		
Tavoite: Varhaiskasvatuksen suunnitelmilla ja toiminnalla tavoitetaan sille asetetut tavoitteet.	Mittari: 1. Henkilöstö ja perheet osallistuvat toiminnan arviointiin. 2. Henkilöstön kelpoisuudet ja koulutustaustat.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022: 1. Asiakastytyväisyys- ja henkilöstökyselyt järjestetään 2 kertaa vuodessa. Tulosten tavoite on < 3 (mittari asteikolla 1–5) 2. Ryhmässä vähintään 1 kelpoinen varhaiskasvatuksen opettaja.
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen		
Kriittinen menestystekijä: Toimivat johtamisjärjestelyt ja hyvinvoiva työyhteisö		
Tavoite: Työyksikön työtä johdetaan pedagogisesti ja työyhteisön sisäiset haasteet ratkaistaan ennaltaehkäisevästi.	Mittari: Henkilöstökyselyt, sairauspoissaolotilastot	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022: Sairauspoissaoloihin reagoidaan nopeasti ja varhaisen tuen puuttumisen mallin mukaisesti. Työn mielekkyyteen kiinnitetään huomiota ja vastuu työnjohtamisesta jalkautetaan mahdollisuuksien mukaan lähelle työntekijää. Kyselyissä tulosten tavoite on <3 (mittari 1–5)

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asuinalueiden väestönkehitys ei ole ennakoitavaa ja/tai perheiden varhaiskasvatuspalveluiden tarpeisiin ei pystytä vastaamaan lähipalveluna. Tästä johtuen perheet kuljettaisivat lapsia palveluihin pitkän matkan tai palvelu ostettaisiin muualta, esim. toisesta kunnasta.
- Henkilöstö- ja asiakaskyselyt eivät toteudu siinä laajuudessa, että kyselyiden perusteella voidaan yleistää tuloksia. Vastaajien määrä on niin pieni, ettei yksityisydensuojan vuoksi tuloksia voida hyödyntää.
- Kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajia ei saada rekrytoitua, jolloin avoimet tehtävät täytetään epäpätevillä, mikä vaikuttaa suoraan toiminnan pedagogiseen laatuun.
- Henkilöstö kokee ristiriitaa työn vaatiman osaamisen ja oman osaamisensa välillä. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa työntekijä kokee työn liian kuormittavaksi, mikä puolestaan voi vaikuttaa siihen, että työn mielekkyys ja tehokkuus laskee ja sairauspoissaolot kasvavat.
- Henkilöstön välinen vuorovaikutus on puutteellista, mikä johtaa ristiriitaisiin tilanteisiin työntekijöiden välillä. Esihenkilö ei puutu työyhteisön ongelmiin ajoissa, jolloin asioiden ratkaisuun tarvitaan ulkopuolista apua ja prosessi kestää pidempään.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Varhaiskasvatuspalvelut ovat tehokkaasti ja resurssiviisaasti käytössä.	Käyttöasteseuranta	< 85 %	< 85 %	< 85 %
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Henkilökunta tuntee varhaiskasvatuksen perustehtävän ja tavoitteet.	Jokainen työntekijä osallistuu ammattitaitoa kehittävään täydennyskoulutukseen toimintavuosittain.	< 3	< 3	1–3
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Palveluiden järjestämisen kustannukset kehittyvät maltillisesti	Palvelun hinta/yksikkö €			
	Perhepäivähoito	67,76	73,80	75,90
	Pikkula (sis. vuoroahoito)	91,31	65,05	69,10
	Hirvanen	66,32	71,60	63,70
	Esiopetus	44,35	56,90	47,50
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	33,53	32,20	46,90
	Kerhotoiminta	24,72	49,20	49,70
	Yksityinen varhaiskasvatus	51,51	49,00	63,70
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Yksikkökohtaisen palvelun hinnan kustannukset kehittyvät maltillisesti	Toteutuneet hoitopäivät			
	Perhepäivähoito	1298	1600	1200
	Pikkula (sis. vuoroahoito)	7732	11000	11500
	Hirvanen	3794	4000	11500

	Esiopetus	8414	10500	9800
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	4717	5000	4800
	Kerhotoiminta	1021	850	1000
	Yksityinen varhaiskasvatus	9970	11000	5000
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				

5400 Muu opetustoimi

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-66 884	-71 180	-76 070	-4 890
Toimintakate	-66 884	-71 180	-76 070	-4 890

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetuksen jälkeinen koulutus ns. toisella asteella (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset). Musiikkioppilaitokset, kunta on jäsenenä Ala-Keiteleen musiikkiopistossa. Kansalaisopisto, kunta kuuluu Jyväskylän kansalaisopiston toimialueeseen.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tarvittavien toisen asteen koulutuspalveluiden saannin turvaaminen ja annettavan koulutuksen kehittäminen yhteistyössä naapurikuntien ja oppilaitosten kanssa.		Jyvässeudun yhteistyötä 2. asteen koulutuksen kehittämisessä jatkettu Opinto-ohjaaja on yhteydessä laajalti 2-asteen kouluihin myös Jyvässeudun ulkopuolelle	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä
Laadukkaan harrastustoiminnan ja yleissivistävän koulutuksen tarjoaminen kohtuuhinnalla kysynnän mukaan (kansalaisopisto)		Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1080 tuntia, hinta 38€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h

5500 Joukkoliikenne

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-9 562	-9 000	-9 800	-800
Toimintakate	-9 562	-9 000	-9 800	-800

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnan ostamien koululais- ja asiointiliikenne kilpailutettiin vuonna 2019 ja sopimukset ovat edelleen voimassa. Sopimukset sisältävät: koululaiskuljetukset, asiointiliikenteen oman kunnan alueella sekä oppilaskuljetukset kunnan ulkopuolisiin erityiskouluihin. Kunnan ostamia koulukuljetuksen linja-autovuoroja voivat käyttää myös muut kuntalaiset. Asiointiliikennettä on 1 krt/vko koko kunnan alueella. Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä:		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kuljetusten kilpailuttamisen loppuun saattaminen	Kilpailutuksen toteutuminen	Kilpailutus toteutettu, tehdään tarvittavia reittimuutoksia
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
1. Tarkoituksen- mukais- ten ja toimivien asiointi- liikenneyhteyksien järjes- täminen kylille			Asiointiliikenne hoide- taan kutsutaksi- peri- aatteella	Asiointiliikenne hoide- taan kutsutaksi- peri- aatteella
2. Monipalveluliikenteen jatkaminen ja kehittämi- nen kunnan alueella.			Monipalveluliikennettä toteutetaan, mikäli koulukuljetukset sen mahdollistavat	Monipalveluliikennettä toteutetaan, mikäli koulukuljetukset sen mahdollistavat

6100 Kirjastotoimi

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	16 151	15 900	1 600	-14 300
Toimintakulut	-235 055	-231 270	-235 140	-3 870
Toimintakate	-218 904	-215 370	-233 540	-18 170

Tilivelvollinen: Kirjastonjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kirjastolain mukaan kunnan tehtävä on kirjastotoiminnan järjestäminen.

Laissa määritellään yleisen kirjaston tehtäviksi:

1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin

- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua

Kirjaston tavoitteena on laadukkaiden, pääosin maksuttomien kirjasto- ja tietopalveluiden sekä sähköisten palveluiden tuottaminen ja oheistoimintojen kehittäminen. Uuraisten kirjasto on kunnan ainoa jatkuvatoiminen kulttuurilaitos, jolla on tärkeä merkitys ja vaikuttavuus osana kunnan hyvinvointipalveluja. Uuraisten kirjasto kuuluu Keski-kirjastoverkkoon ja PiKe-alueeseen, jonka alueellisesta kehittämistehtävästä vastaa Tampere.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kirjaston osalta määräraharavetta nostaa sisäisten vuokrien korotus, sisältäen mm. ilmanvaihdon nuohouksen säätoineen.

- kirjaston Eroon ysäristä-remontin valmistuttua hyödynnetään entistä monitoimisempia tiloja: aineistot hyvin esille, erotelut lajityyppiluokat, lasten ja nuorten entistä profiloitummat osastot,
- avara lehtialue hiljaisemmalla sijainnilla
- asiakastekniikkaan panostetaan; kirjastojen tehtävä digituessa on ensisijaisesti tarjota tilat ja laitteet
- keskitytään markkinoimaan kirjastotilaa tehokkaasti eri toimijoiden käyttöön
- huomioidaan koronaepidemiatilanne kaikessa toiminnassa: tekniikan toimivuus, digitaaliset toiminnot ja palvelut (esim. kirjavinkit, kirjailijavierailut verkossa tms.)
- somen hyödynnyks
- tulevassa hanketyössä keskitytään digisenioripalvelujen parantamiseen ja virtuaalisten kirjailija- ja kirjavinkkavierailujen kehittämiseen kouluyhteistyössä - yhteistyö muiden kirjastojen ja hallintokuntien sekä muiden toimijoiden kanssa, pyrkimys asiakasavusteisuuteen erityisesti hanketyössä
- senioriväestön määrä kasvussa: kartoitetaan kirjaston kotipalvelun käynnistysmahdollisuuksia: aineistot kasaavat kirjasto ja yhteinen työntekijä toisen hallintokunnan kanssa / kuljetus ostopalveluna
- selvitetään tilastojen avulla mahdollisuutta lisätä omatoimiaikaa.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä 1.1 : Aineistokokoelman kehitys		
	Mittari Arviointikriteeri: Kokoelmassa riittävästi uutta ja houkuttavaa materiaalia sekä toimiva kirjasto-tila	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022 Aineistokokoelma palvelee käyttäjäryhmiä palvelu- ja omatoimiaikana. Aineiston oltava hyvin esillä, mitä Eroon ysäristä-tilauudistukset tulevat. Kirjastossa on oltava erilaisia tiloja erilaiseen käyttöön.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	
Kriittinen menestystekijä 1.2 : Riittävä, ammattitaitoinen ja jaksava henkilökunta		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjaston henkilöstö määrä on riittävä ja henkilöstö omaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet muuttuvassa tehtäväympäristössä; työolot ja ergonomia	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022 Senioriväestön määrän kasvu kunnassa vaatii kotipalvelun kehittämistä ja aloittamista. Osallistutaan erityisesti PiKe-kirjastojen koulutuksiin ja verkostoidutaan tilanteen mukaan. Ergonomialla, riittävällä henkilöresurssilla ja henkisen kuormituksen tiedostamisella ja rajoittamisella esim. työjärjestelyin voidaan taata henkilökunnan jak-

		samista ja kirjastopalvelun toimivuutta.
Kriittinen menestystekijä 1.3 : Yhteistyö eri toimijoiden kanssa		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjastossa kehitetään paikallista ja laajempaa yhteistyötä, myös hankkeet	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022 Keskitytään erityisesti koulu-yhteistyön ylläpitoon ja seniorityön kehittämiseen hallinkuntien yhteistyöllä sekä yhteistyöhön nuoris- ja kulttuuritoimen kanssa.
Kriittinen menestystekijä 1.4 : Teknisten innovaatioiden hyödyntäminen		
	Mittari Arviointikriteeri: Omatoimikirjastopalvelun kehittäminen	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022 Tilaa käytetään remontin mahdollistamalla uusilla tavoilla. Selvitetään omatoimiajan lisäämistä.
Kriittinen menestystekijä 1.5 : Tiedottaminen ja markkinointi		
	Mittari Arviointikriteeri: Tiedottaminen ja markkinointi myös ei- kirjastonkäyttäjää tavoittavaksi	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022 Tiedotus monikanavaisesti ja edullisesti.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- resurssien niukkuus

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
1 Kirjastoaineiston laajuus	Hankintamääräraha €/as	10	9.5	9.5
	Kirjojen määrä	29292	30 000	30 000
	Muun aineiston määrä	4145	4000	4000
2. Kirjaston käyttö	Lainaaajien määrä	1070	1100 (korona)	1300
	Lainaaajia asukasmäärästä %	29 %	33	35
	Lainauksien määrä, koko ain	50059	50 000 (korona)	70 000
	Kirjastokäyntejä/asukas		14 (korona)	20
	Aukiolotunteja viikossa	41	85 (sis kaiken aukiolon)	90 (sis kaiken aukiolon)

3.Taloudellisuus	€/laina	4,6	4.6 (korona)	3
4.Oheistoiminnot	näyttelyt; määrä	4	3	6
	näyttelyt, kävijät lukupiirikerrat	1000 (kansal. op.)	700 (korona) (kansal.op.)	1000 (kansal.op.)
	tiedonhakukoulutus, kirjastoon tutust.; osall. kaikki	92 hlö (kaikki)	200	400
	satutuntivierailut, määrä			
	satutuntivierailut, osall.	42	4 200	6 350
	kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, määrä	4	4 (virtuaalisia?)	4
	kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, osall.	300	300	600

6200 Kulttuuritoimi

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	2 144	2 800	5 580	2 780
Toimintakulut	-36 323	-44 230	-47 070	-2 840
Toimintakate	-34 179	-41 430	-41 490	-60

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Kulttuuripalveluiden tehtävänä on koordinoita, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen tarjoamalla yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen omassa lähiympäristössä. Toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen, sisällöntuottajien ja maakunnallisten verkostojen kanssa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Kulttuuripalvelut järjestää konsertti- ja teatteritapahtumia ja muita kulttuuritapahtumia sekä koordinoi ja osatoteuttaa yhteistyössä järjestettäviä tapahtumia, kuten Uuraisten viikko ja Itsenäisyyspäivän juhla. Lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa järjestetään KulttuuriKuukka -yhteistyönä varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, kirjaston ja seutukunnallisen Lasten kulttuurikeskus Kulttuuriaitan kanssa. Li-

säksi kulttuuripalvelut on mukana maakunnallisessa Nuoret ja osallisuus kulttuuritoiminnassa -hankkeessa. Kotiseutumuseo pidetään avoinna kesällä kahden-kolmen viikon ajan. Kulttuuripalvelut vastaa yhdessä liikunta- ja nuorisopalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Kulttuuripalvelut jakaa järjestöille ja muille toimijoille kohdeavustuksia paikallisen kulttuuritoiminnan tuottamiseen. Kulttuuripalvelut osallistuu Humakin Ajuri - Keski-Suomen kunnissa toimivien kulttuuri- ja vapaa-aikatoimijoiden digiosaamisen lisääminen -hankkeeseen, jonka tavoitteena on kouluttaa Keski-Suomen kunnissa toimivia kulttuuri- ja vapaa-aika-palvelujen tarjoajia siirtämään kulttuuri-, taide- ja vapaa-aikatarjontaa joko osin tai kokonaan verkkoon. Hankkeen aikana luodaan jokaiseen kuntaan digipalvelustrategia, joka si-touttaa toimijat kehittämään palveluja edelleen hankkeen päättymisen jälkeen.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat, saavutettavat ja monipuoliset kulttuuripalvelut kuntalaisille sekä paikallisen kulttuurituntemuksen edistäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävän ja saavutettavan kulttuuritoiminnan järjestäminen, koordinointi ja osatoteuttaminen	Tapahtumien ja toimintojen määrät, osallistujamäärät Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta Kotiseutumuseon aukiolopäivät ja kävijämäärät Henkilöstöresurssit ja yhteistyö	Tarjotaan eri ikäryhmille kulttuuritoimintaa omana toimintana ja yhteistyössä. Kotiseutumuseo avoinna kesällä kaksi-kolme viikkoa. Koululuokkien vierailut museolla. Vahvistetaan toiminnan saavutettavuutta sosiaalisin/ taloudellisin perustein jaettavilla ilmaislipuilla. Toiminnan määrä suhteuttaminen rajallisiin henkilöstöresurssiin ja yhteistyön lisääminen järjestöjen kanssa. Kuntaan luodaan digipalvelustrategia.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Saavutettavat kulttuuripalvelut lapsille ja nuorille		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Järjestää saavutettavaa ja yhdenvertaisuutta edistävää lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa	Tapahtumien ja toimintojen määrät, osallistujamäärät Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta Henkilöstöresurssit ja yhteistyö	Tarjotaan monipuolista kulttuuritoimintaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa kulttuuriovetussuunnitelman mukaisesti. Tehdään yhteistyötä Kulttuuriantin kanssa. Tarjotaan kulttuuritoimintaa lasten ja nuorten vapaa-aikaan yhteistyössä.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen kulttuuritoiminnan järjestämiseksi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Järjestöt ja toimijat toteuttavat kuntalaisille kulttuuritoimintaa	Jaetut järjestöavustukset Kunnan koordinoimien ja osatoteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta Elokuvalisenssin käyttö	Järjestöt ja toimijat toteuttavat monipuolisesti kulttuuritoimintaa. Kulttuuripalvelut koordinoi ja osatoteuttaa Uuraisten viikkoa ja muita tapahtumia. Kulttuuripalvelut tarjoavat järjestöille käyttöön elokuvalisenssin koulukeskuksen auditorioon.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- henkilöstöresurssien rajallisuus
- asianmukaiset puitteet ja tilat kulttuuritapahtumien järjestämiseen (esteettömyys, äänentoisto, tilojen käytettävyys, digitaalisen palveluntuotannon osaamisen ohuus, yms.)

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kulttuuritapahtumat (toteutus, koordinointi, osatoteutus)	Tapahtumien määrä	10	9	10
	Osallistujamäärä	1750		
	Uuraisten viikon tapahtumien määrä	0	10	13
	Elokuvalisenssin esityskerrat			5
Kotiseutumuseo	Aukioloaika (h)	45	50	45
	Kävijämäärä	118		
Lasten ja nuorten kulttuuritoiminta	Tapahtumien määrä	24	15	15
	Osallistujamäärä	1202		
Järjestöjen ja toimijoiden avustukset	euroa/asukas (3623)	1,24 €	1,07 €	1,38 €
Kulttuuripalveluiden kokonaiskustannukset	euroa/asukas (3623)	9,97 €	10,87 €	11,45 €

6300 Nuorisotoimi

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	29 500	30 000	64 100	34 100
Toimintakulut	138 105	-168 870	-203 550	-34 680
Toimintakate	108 605	-138 870	-139 450	-580

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Nuorisopalveluiden tehtävänä on järjestää nuorisotyön palveluita ja tiloja, tukea nuorisotyötä tekevien järjestöjen toimintaa sekä tehdä monialaista yhteistyötä. Nuorisotyön tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja harrastamista sekä tukea nuorten kasvua ja yhteisöllisyyttä toteuttamalla nuorisotyön kasvatuksellista ja toiminnallista ohjaustoimintaa. Nuorisotyön tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyön toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen ja maakunnallisten verkostojen kanssa. Nuorisolain mukaisena ohjaus- ja palveluverkostona toimii kunnan moniammatillinen tiimi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Vapaa-aikapalveluiden nimenmuutoksen yhteydessä nuorisotoimi -nimike vaihtuu nuorisopalveluiksi. Nuorisopalvelut järjestää nuorisotyön kasvatuksellista toimintaa eri ympäristöissä ja menetelmillä. Toiminnan suunnittelun lähtökohtina ovat kasvatukselliset tavoitteet sekä nuorisotyön palveluiden saatavuus ja tavoitettavuus. Perusnuorisotyön ympäristöinä ja menetelminä hyödynnetään nuorisotoimintaa, jalkautuvaa nuorisotyötä, tapahtuma- ja retkitoimintaa, ryhmämuotoista toimintaa, digitaalista nuorisotyötä ja kulttuurista nuorisotyötä resurssit huomioiden.

Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti ja nuorisovaltuustolla on edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa sekä vapaa-aikatyöryhmässä. Nuorisovaltuusto voi myös antaa lausuntoja, tehdä kannanottoja sekä järjestää tapahtumia ja retkiä.

Nuorisotoimi järjestää etsivää nuorisotyötä, joka on 13-29-vuotiaille koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville tai muuta erityistä tukea ja ohjausta tarvitseville uuraislaisille nuorille tarjottavaa erityisnuorisotyötä. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tarjota varhaista tukea ja vahvistaa nuoren valmiuksia hyvään arkeen ja tulevaisuuteen. Etsivä nuorisotyö on pääsääntöisesti yksilötyötä, mutta myös ryhmämuotoista toimintaa voidaan järjestää.

Nähdään koulussa! -hankkeen myötä tehtävä koulunuorisotyö on ennalta ehkäisevää, ryhmien kanssa tehtävää työtä, jossa edistetään ryhmässä toimimisen valmiuksia ja lisätään vastuullista vuorovaikutusta nuorten välillä. Koulunuorisotyöntekijän työn painopisteet ovat yhteisöllisessä ja yksilökohtaisessa työssä. Koulunuorisotyön tavoitteena on turvallinen kouluyhteisö, jossa nuoret viihtyvät, oppivat ja tulevat toimeen keskenään sekä edistää oppilaiden osallisuutta koulussa. Koulunuorisotyön hanke jatkuu kevätlukukauden 2022 ajan.

Suomen harrastamisen malli -hankkeen myötä nuorisopalvelut koordinoi yhdessä paikallisten järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa ostopalveluna tuotettuja, koululaisille ilmaisia ja koulupäivien yhteyteen sijoitettuja kerhoja. Hanke jatkuu kevätlukukauden 2022 ajan.

Nuorisopalveluiden seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään valtakunnallisia nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön seurannan työkaluja ja kehittämistyötä.

Nuorisopalvelut vastaa yhdessä liikunta- ja kulttuuripalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Nuorisotoimi jakaa järjestöille ja toimijoille järjestöavustuksia (vuosi-, kohde- ja tila-avustukset), joilla tuetaan paikallisten toimijoiden nuorisotoimintaa.

Nuorisopalvelut vastaa nuorisotalo Nuokkarin tilojen käytön organisoinnista. Järjestöt voivat hyödyntää tiloja toiminnassaan.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaan, tavoitteellisen ja nuorisotyön kasvatukselliseen ohjaukseen perustuvan perusnuorisotyön toteuttaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Yhdenvertaisuutta edistävä ja saavutettava kasvatuksellinen nuorisotyön toiminta	Nuorisotilan aukiolomäärät ja kävijämäärät Toimintaryhmien, tapahtumien, retkien yms. määrät ja osallistujamäärät Jalkautuvan nuorisotyön määrä ja kohtaamiset	Järjestetään tavoitteellista ja saavutettavaa nuorisotyön kasvatustoimintaa eri ympäristöissä ja eri menetelmillä. Järjestetään kasvatuksellista ja tavoitteellista nuorisotilatoimintaa.

	Koulunuorisotyön määrä ja kohtaamiset Suomen harrastamisen mallin kerhojen määrä Digitaalisen nuorisotyön toimintamuodot ja osallistujamäärät Laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto	
Nuoria kuuleva ja osallistava sekä ilmiöitä tunnistava perusnuorisotyön toiminta	Laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto Nuorisotyön tiimin kokoukset	Seurataan aktiivisesti nuorten elämään liittyviä ilmiöitä, tarpeita ja toiveita paikallisesti, maakunnallisesti sekä laajemmin tutkimustiedon kautta. Vahvistetaan nuorten osallisuutta nuorisotyön sisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa.
Osaava ja riittävä henkilöstö	Henkilöstön määrä ja toiminnan määrä	Toiminnan toteutus suhteessa olemassa oleviin henkilöstöresursseihin. Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Henkilöstön koulutus.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat kouluttautumista, työllistymistä ja hyvää arkea edistävät etsivän nuorisotyön palvelut		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Nuorten elämäntilanteisiin ja tarpeisiin perustuvat ja saavutettavat etsivän nuorisotyön palvelut	Tavoitettujen nuorten määrä ja kohtaamisten määrät Ryhmämuotoisten toimintojen määrä ja osallistujamäärät Toiminnan laadulliset tulokset	Toteutetaan varhaiseen tukeen perustuvaa laadukasta etsivää nuorisotyötä. Toteutetaan etsivää nuorisotyötä nuorten kanssa, joilla kasaantuneita haasteita. Sovari -laadullinen seuranta-menettely käytössä.
Toimiva monialainen yhteistyö kunnan paikallisesti ja maakunnallisesti	Nuorten ohjautuminen toimintaa, määrät ja ohjaavat tahot Asiakastyön verkostot ja monialaisen yhteistyön mallit toiminnassa	Etsivä nuorisotyö on tunnettua ja monialaisiin verkostoihin kuuluvaa erityisnuorisotyötä paikkakunnalla. Maakunnalliset etsivän nuorisotyön verkostot ja niissä toimiminen.
Osaava henkilöstö etsivässä nuorisotyössä	Henkilöstön määrä ja työn vastuunjako	Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Henkilöstön koulutus.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Lasten ja nuorten kuuleminen kunnallisessa päätöksenteossa		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kuntalain mukainen lasten ja nuorten kuuleminen päätöksenteossa	Nuorisovaltuuston jäsenmäärä ja kokousten määrä Nuorisovaltuuston tekemät lausunnot ja kannanotot	Toteutetaan nuorten osallisuutta vahvistavaa ja nuorten kuulemiseen perustuvaa nuorisovaltuustotoimintaa.

	Nuorisovaltuuston toteuttama toiminta ja osallistujamäärät Nuorisovaltuuston edustus päätöksenteko-organisaatiossa	Nuorisovaltuusto toteuttaa toimintaa nuorten kasvu- ja elinolojen parantamiseksi. Nuorisovaltuuston edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa ja vapaa-aikatyöryhmässä. Toimielimet toimivat käytänteissään aktiivisesti nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia varmistuen.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen nuorisotoiminnan järjestämiseksi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Tuetaan ja vahvistetaan järjestöjen toteuttamaa nuorisotoimintaa	Jaetut järjestöavustukset Kunnan koordinoimien ja osatoteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät sekä laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto	Järjestöt ja toimijat toteuttavat monipuolista nuorisotoimintaa. Järjestöt saavat kunnalta taloudellista ja tarvittaessa muuta tukea toiminnan toteuttamiseen.
Nuorisotoimi koollekutsuu säännöllisesti kunnassa nuorisotyötä tekevät toimijat	Kokousten määrät, osallistujien määrät, sisällöt	Kunnan alueella toimii aktiivinen nuorisotyön verkosto, joka edistää yhdessä nuorisotyön toimintaa ja kehittymistä kunnan alueella.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- covid 19-pandemian aiheuttamien toiminnan, tilojen ja yhteistyöhön liittyneiden sulkujen jälkeisen toiminnan käynnistäminen
- nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin kokemuksen eheyttäminen covid 19-pandemian jälkeen

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Perusnuorisotyö	Nuorisotalon aukiolopäivät	80	180	150
	Kävijämäärä	1259	3000	
	Muut tilojen vakiokäyttäjät	7	6	5
	Muut tilojen satunnaiskäyttäjät		4	4
	Ryhmät, tapahtumat, retket, leirit/määrä	4	5	6
	Kävijämäärät	56	300	
	Jalkautuvan nuorisotyön päivät määrä	12	35	35
	Kohtaamistenmäärä	90	300	
	Digitaalisen nuorisotyön sovellusten määrä		3	3
	Seuraajien määrä yhteensä		300	
Nuorisovaltuusto	Jäsenet	20	20	20
	Kokoukset	12	10	10
	Lausunnot, kannanotot	1	2	
	Tapahtumat, retket		2	2

Koulunuorisotyö	Yksilötyö asiakkaat Yhteisölliset tapahtumat			
Suomen harrastamisen malli	Kerhojen määrä Osallistujien määrä			
Etsivä nuorisotyö	Oltu yhteydessä Tavoitetut nuoret Kohtaamisten määrä Ryhmätoimintojen määrä /kävijämäärä	9 47 91 16 180	20 35 1	10 15 20
Järjestöyhteistyö	Nuorisotyöverkoston palaverit	2	2	2
Järjestöjen ja toimijoiden avustukset	euroa /alle 29-vuotias asukas (1351)	9,23 €	9,62 €	9,62 €
Nuorisopalveluiden kokonaiskustannukset	euroa /alle 29-vuotias asukas (1351)	85,16 €	100,99 €	103,22 €

6500 Liikuntatoimi

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	32 910	52 000	44 400	-7 600
Toimintakulut	-289 243	-315 890	-363 240	-47 350
Toimintakate	-256 333	-263 890	-318 840	-54 950

Tilivelvöllinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnan harrastamiselle. Tehtävän toteuttamiseksi liikuntatoimi rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja, tukee järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden tuottamaa liikuntatoimintaa sekä järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää kohdennettua liikuntatoimintaa. Toiminnan tavoitteena on luoda mahdollisuuksia terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävälle liikuntatoiminnalle eri ikävaiheissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Liikuntapalvelut tarjoaa liikuntapaikkoja ja alueita, joiden ylläpito toteutetaan yhteistyössä tilapalveluiden ja teknisen toimen kanssa. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -alueiden varauksista, käyttövuoroista sekä käyttömaksuista lukuun ottamatta kyläkoulujen sisäliikuntatiloja. Liikuntapalveluiden kalustohankinnat tehdään yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Liikuntapaikkojen ja -alueiden ylläpitämiseksi tehdään yhteistyötä myös järjestöjen ja seurojen kanssa. Liikuntapaikkoja on eri puolilla kuntaa. Kilpailukäyttöön soveltuvat suorituspaikat tarjotaan pääsääntöisesti kirkonkylän alueella.

Ohjattua liikuntatoimintaa järjestää pääsääntöisesti järjestöt ja seurat. Liikuntatoimi täydentää paikallisten järjestöjen ja seurojen tarjontaa järjestämällä kohdennettuja kuntoliikuntaryhmiä, lasten liikuntaleirejä ja lasten uimakouluja. Lisäksi liikuntapalvelut voi toteuttaa liikkumista edistäviä tapahtumia ja kampanjoita omana toimintana, ostopalveluna tai yhteistyössä.

Liikuntapalvelut vastaa yhdessä kulttuuri- ja nuorisopalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Liikuntapalvelut jakaa järjestöille, seuroille ja toimijoille järjestöavustuksia (vuosi-, kohde- ja tila-avustukset), joilla tuetaan paikallisten toimijoiden toteuttamaa liikuntatoimintaa.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Monipuoliset ja turvalliset liikunnan harrastamisen paikat ja alueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Liikuntaharrastamista mahdollistavat saavutettavat, monipuoliset ja turvalliset sisäliikuntapaikat	Koulukeskuksen liikuntasalin iltaja viikonloppukäytön vakiovuorojen ja satunnaisvuorojen määrät Kuntosalin aukiolopäivät, asiakasmäärät ja käyntimäärät sekä vakiovuorojen määrät	Hyvätasoiset ohjattua ja omatoimista liikuntatoimintaa mahdollistavat sisäliikuntapaikat. Tilojen helppo käytettävyys (varaaminen, maksukäytänteet, kulku). Laadukkaat kuntosalivälineistöt omaehtoiseen ja ohjattuun kuntosaliharjoitteluun. Liikuntatilojen maksuton käyttö alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisryhmien ohjatuille ryhmätoiminnalle. Ikäihmisille suunnatun ja matalankynnyksen kuntosalin perustamisen valmistelu.
Liikunta- ja ulkoiluharrastamista mahdollistavat monipuoliset ja turvalliset ulkoliikunta-alueet	Ulkoliikunta-alueiden määrä Varattavien alueiden vakiovuorojen määrä	Hyvätasoiset, ohjattua ja omatoimista liikunta- ja ulkoilutoimintaa mahdollistavat ulkoliikunta-alueet. Turvalliset ja hyvin hoidetut ulkoliikunta-alueet.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Kohdennetuille ryhmille suunnatut terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävät liikunnan harrastamisen mahdollisuudet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Liikuntaryhmien toteuttaminen: ohjatut kuntosaliryhmät, lasten liikuntaleirit ja uimakoulut	Ryhmien määrät ja osallistujamäärät	Järjestetään ohjattua matalankynnyksen kuntosalitoimintaa kuntosaliharjoittelusta aloittaville ja muille harrastajille. Järjestetään lasten liikuntaleirit toimintaa ja uimakouluja.
Ikäihmisten kuntosaliharjoittelun mahdollistaminen	Ryhmien määrät ja osallistujamäärät	Maksuton omatoiminen kuntosaliharjoittelu 75 vuotta täyttäneille. Maksuton eläkeläisten avoin kuntosalivuoro. Eläkeläisten ohjattu kuntosaliryhmä. Ikäihmisille suunnatun ja matalankynnyksen kuntosalin perustamisen valmistelu.
Liikkumista ja liikuntaharrastamista lisäävät ja vahvistavat tapahtumat ja kampanjat	Tapahtumien ja kampanjoiden määrät ja osallistujamäärät	Järjestetään kaksi liikkumista ja liikuntaharrastamista lisäävää ja vahvistavaa tapahtumaa ja/tai kampanjaa yhteistyössä.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen liikuntatoiminnan järjestämiseksi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Liikuntapalvelut tukee järjestöjä, seuroja ja muita toimijoita toteuttamaan monipuolista liikuntatoimintaa eri kohderyhmille	Jaetut järjestöavustukset Muut tuki toimijoille	Järjestöt, seurat ja toimijat toteuttavat monipuolista liikuntatoimintaa eri kohderyhmille.
Monipuoliset ja turvalliset liikuntatoiminnan järjestämisen paikat ja alueet		Kunta rakentaa ja ylläpitää monipuolisia liikuntapaikkoja ja -alueita liikuntatoiminnan järjestämiseen. Liikuntapaikkojen ja alueiden ylläpitoa toteutetaan yhteistyössä järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden kanssa.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- keskeiset tehtävät ja palvelut liikuntapalveluissa yksittäisen työntekijän vastuulla
- liikuntapalveluilla ei liikunnanohjaukseen omia resursseja. Ohjattu liikuntatoiminta pääosin järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden toteuttamisvastuulla sekä pääosin vapaaehtoisresursseilla. Riskinä on, että ohjattu liikuntatoiminta kohdentuu tietyille harrastajaryhmille ja riskiryhmille suunnattua matalankynnyksen ennaltaehkäisevää liikuntatoimintaa tai liikuntaneuvontaa ei ole tarjolla.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Koulukeskuksen liikuntasalin ilta- ja viikonloppukäyttö	Vakiovuorot			
	kevät	27	30	30
	kesä	6	5	5
	syksy	33	30	30
	Käyttötunnit/vko			
	kevät	40	50	40
kesä	11	9	9	
syksy	42	50	40	
Satunnaisvaraukset kpl/h		12/86	30	20
Kuntosali	Asiakasmäärä	330	400	
		+koululiikunta	+koululiikunta	
	Käyntimäärä	6735		
	Aukiolopäivät	257	365	360
Ryhmävuorojen määrä	kevät	11 (koko vuosi)	10	7
	kesä		3	3
	syksy		10	7
Ulkoliikunta-alueet Ulkoilualueet	Urheilukentät	4	4	4
	Vakiovuorot kpl (kesä-syyskuu)			
	Beach Volley -kentät	4	4	5
	Tenniskenttä	1 (3 pelialuetta)	1 (3 pelialuetta)	1 (3 pelialuetta)
	Uimarannat	5	5	5
	Frisbeegolf -rata	2	2	2
	Hiihtoladut kpl/km			
valaistut	3/15	3/15	3/15	
muut	6/70	6/70	6/70	

	Jääalueet	6	6	6
	Maastopyörärata	1	1	2
	Luontopolut	4	5	5
	Pumptrack -rata	1	1	1
	Skeittialue	1	1	2
Liikuntaryhmät	Liikuntaryhmät/kerhot	9	4	3
	Osallistujamäärät	142	60	
	Lasten liikuntaleirit kpl/pv	10	2/10	2/10
	Osallistujamäärä	25	30	
	Lasten uimakoulut kpl	3	4	4
	Osallistujamäärä	23	40	
Tapahtumat ja kampanjat	Määrät	3	2	2
	Osallistujamäärät	150		
Järjestöjen ja seurojen avustukset	euroa/asukas (3 623)	3,13 €	3,26 €	4,83 €
Liikuntapaikkojen vuokra- ja kunnossapitokulut	euroa/asukas (3 623)	66,06 €	49,80 €	114,41 €
Liikuntapalveluiden kokonaiskustannukset	euroa/asukas (3 623)	79,40 €	53,77 €	123,39 €

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnanvaltuuston 3.9.2013 § 63 hyväksymien Uuraisten kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti riskien kartoitus tehdään talousarvion laadinnan yhteydessä ja toimenpiteistä raportoidaan lautakunnittain vähintään kerran vuodessa toimintakertomuksen yhteydessä. Kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016.

Riskien arviointi tehdään liitteenä olevalla lomakkeella (ei-julkinen), jossa määritellään merkittävimmät riskit ja käytettävät riskienhallintatoimenpiteet, riskin hallinnanvastuuhenkilöt sekä mahdolliset aikataulut toimenpiteille.

7003 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	4 328 776	4 529 000	4 887 390	358 390
Toimintakulut	-4 439 232	-4 759 160	-5 211 720	-452 560
Toimintakate	-110 456	-230 160	-324 330	-94 170

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, tilapalveluiden, kaavoituksen sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Lisäksi pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto kuuluu palvelualueeseen. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Uuraisten on mukana myös Jyväskylän kaupunkiseudun yhteistyössä mm. MAL-sopimusmenettelyssä.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2022 kohdistuvat rakennustarkastajan viranomaistehtävien ja rakennusvalvonnan avustavien tehtävien ostopalvelun pysyvän yhteistoimintamallin järjestämiseen. Vesihuoltolaitoksen taloutta ja toimintaa tehostetaan edelleen toteuttamalla vesityöryhmässä tehtyjä linjauksia yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Lisäksi tehdään kunnan viemäriverkoston vuotovesien poistamiseen tähtääviä toimenpiteitä hulevesien poistamiseksi viemäriverkostosta. Tilapalvelun toimintatapoja kehitetään taloudellisuuden ja tehokkuuden näkökulmasta ja tukipalvelujen sisäinen laskutus pyritään toteuttamaan aiheuttajaperusteisesti kohteittain. Vuoden 2022 talousarviossa tarkennetaan palkkajakoja vastaamaan tehtävää työtä, eli kulut tilioidaan vastualueiden mukaisesti arvioidun työkuorman mukaan. Syksyllä 2021 tapahtuneiden henkilömuutoksien takia pyritään löytämään toimivat työjärjestelyt, jotka osaltaan ovat vielä avoimia ja jättävät pienen epävarmuuden resurssitarpeista teknisen hallinnon osalle. Muutokset aiheuttavat myös tehtäväkuvien tarkastustarpeen laajemminkin. Tilapalvelun henkilöstömäärä kasvaa yhdellä kiinteistöhoitajalla, jonka työsopimus on sidonnainen Uuraisten vuokratalot Oy:lle myytävään kiinteistöhoitopalveluun.

Aiemmistä vuosista poiketen puistojen ja yleisalueiden osalla on varattu rahaa viheralueiden ja yleisilmeen kohentamiseen, sekä ympäristönsuojelun puolella vieraslajien poistamiseen kunnan omistamilta maa-alueilta. Hallinnon palkkamäärärahoissa on varauduttu 8kk:n osalta vihertyötekijän palkkaukseen.

Ruoka- ja siivouspalvelu on kirjattu teknisen toimen tila- ja tukipalveluiden yhteyteen vielä erikseen selkeyden vuoksi, sillä se on kokonaisuutena ollut vasta vuoden 2020 alusta teknisen lautakunnan alaisuudessa. Määrärahat on sisällytetty kuitenkin tuki- ja tilapalvelu -kustannuspaikan alle.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Osaaminen on ajan tasalla	Lakiopillisesti oikea neuvonta: valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyys.	Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa
Tehokas verkostotoiminta	Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit	Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisien kanssa
Joustavuus ja mutkattomuus asioinnissa	Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen	matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Henkilöstöresurssit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Yksikin pidempi poissaolo voi vesittää hankkeiden etenemisen. Henkilöstövaihdokset teknisellä osastolla sekoittavat hetkellisesti rutiineja ja uusien toimintatapojen omaksuminen vie aikansa. Tiedon siirtyminen ja hankkeiden hallinta horjuu henkilövaihdosten yhteydessä. Tehtäväkuvien / vastuualueiden epäselvyydet ja kiire aiheuttavat epäselvyyttä ja asioita voi jäädä huomaamatta. Lainsäädännön muutokset ja niiden huomioon ottaminen aiheuttaa haasteita ajankäytöllisesti. Mittavat investoinnit ja niiden hallinta pienillä henkilöstöresursseilla aiheuttavat ongelmia, hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edukkaimmalla tavalla. Investointihankkeiden vetäminen vie merkittävän osan työajasta tekniseltä johtajalta, joka vaikuttaa henkilöjohtamiseen ja töiden organisointiin negatiivisesti. Työuupumisen vaikutus työnteon laatuun ja motivaatioon sekä pelko sairauslomista ovat erittäin merkittävä riski.

7101 Hallinto- ja muu toiminta

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	16 600	27 000	32 400	5 400
Toimintakulut	-184 760	-204 790	-195 260	9 530
Toimintakate	-168 160	-177 790	-162 860	14 930

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen virastotyöntekijöiden palkkamenot sekä tarvikkehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti talousarvion puitteissa. Teknisen toimen hallinnon osalla palkkakulut on muutettu vastaamaan tilapalvelun, ympäristötoimen, vesihuoltolaitoksen ja rakennusvalvonnan toiminnan henkilöstömuutoksia ja työmäärää. Hallinnon osalla kulurakenne laskee vuoteen 2021 nähden ensisijaisesti henkilöstömuutoksien takia ja siksi, että palkkoja on jaettu niille menokohdille, joiden mukaisia töitä henkilöstö tekee.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Hallinnon osalla tapahtuneiden henkilöstömuutoksien vaikutuksia ja sen aiheuttamia tarpeita seurataan, sekä reagoidaan tilanteeseen tarpeen mukaan. Erittäin oleellinen tekijä on rakennusvalvonnan ostopalvelun onnistuminen, koska sen loppuminen laukaisee tarpeen sekä rakennustarkastajan, että toimistosihteerin työpanoksen löytämiselle. Uusien järjestelyjen myötä painopisteenä on toiminnan tehokkuus omassa toiminnassa ja rakennusvalvonnan toiminnan saaminen kehittyvälle tasolle. Oman vakituisen henkilöstön osalla pyritään hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämiseen kehityskeskusteluiden ja työviihtyvyyden kautta. Etätöitä jatketaan jokaisen työtehtävän mahdollistamissa rajoissa, koska työn tehostumista on pystytty osoittamaan etätöiden avulla, sekä työssä jaksaminen on parantunut.

Vastuunjako tilapalvelun ja vesilaitoksen osalla selkeytetään ja jalkautetaan toimintatapoihin. Tilapalvelun osalla pyritään noudattamaan vuosikelloa, jonka mukaisesti tehdään taloudellista seurantaa ja asiakkaiden tiedottamista.

Kiinteistökannan salkutusta aletaan tekemään ja KOY Oikarinmäen sekä Touhula- kiinteistön kirjanpidollinen ja hallinnollinen sulauttaminen kuntaan viedään loppuun.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Asiakaspalaute, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Koulutukset, tehtäväkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus, etätöön lisääminen	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle: Rakennusvalvonnan organisointi/järjestäminen, resurssipula normaalien työtehtävien järjestämiselle (ylityöt ja kuormitus). Määrärahojen riittämättömyys ja osaavan työväen löytäminen tilapäisten työjärjestelyjen hoitamiseksi. Minimaaliset henkilöstöresurssit (työnjako voi osoittautua mahdottomaksi), työssäjaksaminen.

7200 Pelastustoimi

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot				0
Toimintakulut	-333 320	-336 330	-341 670	-5 340
Toimintakate	-333 320	-336 330	-341 670	-5 340

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Keski-Suomen pelastuslaitos on vastannut pelastustoimilain (561/99) 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta sopijakuntien alueella 1.1.2004 alkaen. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen ja pelastaminen onnettomuuksien ja tuhojen vaikutuksilta sekä niistä aiheutuvien vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen. Yleistä vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja niihin varautuminen. Tehtäviä on hoitanut Uuraisten VPK ry Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Kuntien maksuosuudet määräytyvät ns. kapitaatio periaatteella (asukasluku perustainen maksuosuus). Vuoden 2020 talousarvioesityksessä kuntien maksuosuuksien kasvu johtui

suurimmalta (7,0 %) osaltaan siitä, että pelastuslaitoksen taseen kumulatiivinen ylijäämä 1 769 325 euroa poistui pääosin vuoden 2019 aikana.

Keski-Suomen pelastuslaitokselta saatujen tietojen mukaan Uuraisten kunnan maksuosuus vuodelle 2022 on 338 445€, vuonna 2021 osuus oli 332350 €. Tämän lisäksi saadun tiedon mukaan on todennäköistä, että kevään 2022 pelastuslaitos saattaa joutua tekemään lisätalousarvioesityksen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntien maksuosuuksien kohtuuton ja ennakoimaton nousu. Pienen kunnan kohtuuton maksuosuus.

7300 Vesihuoltolaitos

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	362 380	361 700	376 500	14 800
Toimintakulut	-396 174	-419 600	-436 500	-16 900
Toimintakate	-33 794	-57 900	-60 000	-2 100

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärlaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokiharasta ja Kynämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Hirvaskankaan alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Pidetään veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpidetään mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisimpia asioita ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Uusien tonttialueiden infraverkko rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja rakentamiskustannukset huomioidaan tonttien myyntihinnoissa. Vesilaitoksen kehittämisessä pyritään etenemään kohti etäluettavia mittareita, jotka toimivat yhteisputkessa laskutusohjelman kanssa. Tällä saavutettaisiin tehokkaampaa seurantaan ja työvaiheet laskutuksessa tehostuisivat.

Toistuvan alijäämän korjaamiseksi selvitetään edelleen uusia toimintamalleja yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Vesihuollon talouden elvyttämiseksi jatketaan vesityöryhmän linjaamien toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Lisäksi selvitetään kunnan omistaman viemäriverkoston hulevesiongelmaa saneeraussuunnittelun pohjaksi.

Vuonna 2022 viedään loppuun Äänekosken Energian vahvistamattoman vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen vahvistaminen. Pääpaino hallinnon osalla on poikkeustilanteiden toiminnan varmistaminen, toimintaohjekorttien teko sekä vesihuollon varautumisasioiden läpikäynti. Vesilaitoksen ja paineenkorotusaseman kaukovalvonnan aloitetut työt tehdään loppuun. Vesilaitoksen vahvistetun toiminta-alueen liittymättömien kiinteistöjen liittämistä vesihuoltoverkostoon jatketaan.

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnistä. Maksut sisältävät arvonnisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50

m³/hlö/vuosi. Vuonna 2022 perusmaksuihin tulee 8 % korotus. Esimerkiksi omakotitalon osalta nosto tarkoittaa 0,67 e/kk nostoa eli vuositasolla 8 e hinnannousu (alv 0 %).

Käyttömaksu puhtaan veden osalta pysyy vuoden 2021 tasolla, mutta jäteveden käyttömaksua nostetaan 5,8 %:

Vesi v. 2022: 1,86 e/m³ (alv 0%), 2,31 e/m³ (alv 24 %).

Jätevesi 2022: 2,76 e/m³ (alv 0 %), 3,42 e/m³ (alv 24 %)

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottoa ja varajärjestelmiä
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa	Palaute vesiosuuskunnilta	Vesityöryhmä
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajan tasalla.
Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Ylivuodot, häiriötilanteet	Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Verkoston vuototilanteisiin liittyvät saastumisriskit, pitkät välimatkat, veden riittävyys ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkevällän uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienet henkilöresurssit.

7501 Tuki- ja tilapalvelut

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	3 870 912	4 059 000	4 386 990	327 990
Toimintakulut	-3 193 445	-3 405 060	-3 825 080	-420 020
Toimintakate	677 467	653 940	561 910	-92 030

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus:

Tilapalvelu: Kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpito pohjautuu säännölliseen kiinteistönhoitotyöhön. Kiinteistöjä kunnostetaan ja ylläpidetään vuosittain siten, että tiloissa mahdollistetaan käyttäjäryhmien edellyttämä toiminta turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä. Tuleviin saneerauksiin ja rakennushankkeisiin varaudutaan ennakolta teknisten käyttöikien edellyttämällä syklillä sekä toimialoilta tulevien tarve-esitysten pohjalta. Tilapalvelun kustannukset koostuvat kiinteistönhoidon tuottamiseen tarvittavan henkilöstön ja kaluston kuluista sekä kiinteistöjen ylläpidon vaatimista kuluista. Uutena toiminta-alueena tilapalvelut alkaa myymään kiinteistönhoidon palvelut Uurais-ten vuokratalot Oy:lle.

Kiinteistöjen ylläpidon toimintamalli muuttui vuosien 2020 ja 2021 aikana kokonaisvastuulliseen tilapalvelu-malliin. Ensimmäisten toimintavuosien jälkeen alamme saamaan vuosien välillä vertailukelpoista aineistoa. Vuoden 2021 aikana on tullut uusina ylläpidon kohteina Oikarin Helmi sekä Touhula- kiinteistö Hirvaskankaalta, joi-den osalta talousarviolukemat vuodelle 2022 perustuvat saatuihin lähtötietoihin.

Tukipalvelut: Tukipalvelujen osalla tuotetaan sisäisenä laskutustyönä laaja tehtäväkenttä muille toimialoille. Tu-kipalveluiden kulut koostuvat henkilöstö- ja kalustomenoista, joita tarvitaan tuottamaan mm. vesilaitoksen, puisto-ten, katujen, tiestön, yleisten alueiden, leikkikenttien, ruoka- ja siivouspalvelujen sekä liikuntapaikkojen ylläpito-tehtävät.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Henkilöstömuutoksien takia tila- ja tukipalvelujen hallinto joudutaan järjestelemään uudelleen teknisen toimen osalla. Henkilöstöjärjestelyjen kautta sisäisen laskutuksen rytmitys ja vuosikellon mukainen toiminta pyritään saa-maan toimintaan tila- ja tukipalvelujen osalla. Liikuntapaikkahoidon osalta luodaan sisäisen laskutuksen pohjaksi uusi kustannuspaikkajako perustuen todellisiin ylläpitokuluihin.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Vanhoihin toimintatapoihin tottuneen organisaation ilmapiiri tilapalvelumuutokselle. Määrärahojen niukkuuden vuoksi peruskorjauksia tai huolto- ja kunnossapitotoimia ei pystytä suorittamaan ajallaan. Tulopuolella toimitiloille ei ole kysyntää tai vapaat toimitilat eivät ole muunneltavissa käyttäjien tarpeita vastaaviksi (kysyntä ja tarjonta ei-vät kohtaa). Vaikeasti täytettävät tehtäväkuvat ja osaamisen löytäminen.

Tilapalvelu: Ruoka- ja siivouspalvelu

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Ruokapalvelu ja siivouspalvelu tuottavat ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiötä on kaksi koulukeskuksella ja palvelukeskuksella. Lounaita valmistetaan n. 950 / päi-vä. Koulukeskuskeittiössä valmistetaan kaikkien koulujen ateriat. Palvelukeskuskeittiössä valmistetaan mm. päivä-kotien ateriat. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka kunnan valmistuskeittiöistä, on Hirvasen koululla, Kyy-nämöisten koululla, Höytiän koululla, Pikkulan päiväkodilla, Hirvasen päiväkodilla. Lisäksi ruokaa toimitetaan Uu-raspajaan, yksittäisille kotona asuville vanhuksille (n. 25 hlö). Palvelukeskuksessa on neljä eri osastoa. Siivouspal-velu huolehtii kunnan toimitilojen siisteydestä. Hirvasen koulun ja Höytiän esikoulun siivous on ulkoistettu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tukipalveluina Tilapalvelus-sa. Hirvasen päiväkotia jatkaa toimintaansa uusissa tiloissa oleellisesti kasvaneella lapsimäärällä. Se vaikuttaa päi-väkodin palveluvastaavan toimenkuvaan. Palveluvastaava ei enää siivoa päiväkotia, vaan hoitaa päiväkodin ruoka-

palvelun tehtävät ja siivouspalvelun siivoaja siivoaa päiväkodin. Keskusta-alueen siivoukseen tarvitaan yksi siivoaja lisää siivouskohteiden lisääntymisen ja muuttumisen takia. Siivousmitoituksia päivitetään useammassa kiinteistössä. Hirvasen koulun ja Höytiän esikoulun siivoussopimus päättyy 7.8.2022. Mahdollisesti uuden kilpailutuksen järjestäminen. On vielä epäselvää, mikä on tukipalveluiden asema sote-uudistuksessa.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Luottavainen henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius	Esimiesvartit, palaverit	Hyvä tiedonkulku mm. sote-uudistukseen liittyvissä asioissa. Koulutusta ruokapalvelun uuden ohjelman käyttöön
Innostunut, työn kehittämistä kiinnostunut henkilöstö	Kehityskeskustelut, palaverit, kehityspäivä	Keskustellaan työn vaihtelevuuden ja mielekkyyden kannalta siitä, että halutaanko jakaa vastuuta mm: elintarviketilaukset, laskujen tarkastaminen. Kehityskeskusteluissa selvitetään jokaisen työntekijän tarvetta/halukkuutta työkierron lisäämiseen. Pyritään lisäämään koulutuksia.
Selkeät työyhteisön pelisäännöt ja työnkuvat	Suunnittelupalaverit, palaverit, kehityspäivä	Siivouspalvelun kehittämistyö jatkuu. Siivousmitoituksia päivitetään useammassa kiinteistössä mm. uudessa Hirvasen päiväkodissa ja koulukeskuksessa. Pyritään tekemään mahdollisimman selkeät ja järkevät työohjeet ja työnkuvat.
Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut	Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys	Otetaan käyttöön sisääntulomattojen vaihtomattopalvelu tilojen siisteyden parantamiseksi. Jokaiselta toimipisteeltä pyydetään palautetta ruoka- ja siivouspalveluista vähintään 1 krt / v. Kiinnitetään huomiota erityisesti ulkoistettujen siivouspalvelujen laadunvalvontaan. Pidetään tilaajan ja palvelun tuottajan välisiä palautepalavereita.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Varsinkin mahdollisissa poikkeusoloissa saattaa tulla tilanteita, joissa on haasteellista saada henkilöstömäärä riittämään. Ruokapalvelun viidessä palvelukeittiössä työskennellään yksin. Sijaisten saaminen välillä haasteellista ja se voi joskus heijastua palvelun laatuun. Palaverien pitäminen ym. henkilökunnan kokoontuminen vaatii suunnitelmallisuutta, käytännön töistä ei ole aina helppo irrottautua ja harvoin ovat kaikki työntekijät paikalla.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
kustannusten mallin kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	3,40 €	2,98 €	3,18 €
	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	22,31 €/m ² /v.	20,27 €/m ² /v.	23,79 €/m ² /v.
palvelutarpeen seuranta / järkevä tuottaminen	tuotettujen aterioiden määrä	246632	306755	314796
	siivousneliöt (ei huomioi siivouskertoja)	17 005,1 m ²	17 324 m ²	17 912 m ²

7600 Liikenneväylät

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	1 606	1 300	1 500	200
Toimintakulut	-177 022	-219 300	-229 640	-10 340
Toimintakate	-175 416	-218 000	-228 140	-10 140

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja huomioidaan myyntihinnoissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Hirvasen asemakaava-alueen katujen hiekkapäällysteisiä osuuksia aletaan perusparantamaan investointiosan kautta ja vilkkaimpia osuuksia pyritään asfaltoimaan. Katualueiden omistus siirretään toimituksien kautta kunnalle. Kesäaikainen hoitotaso pyritään varmentamaan uuden kilpailutuksen kautta. Hiekkatiestön osalla ylläpitoon panostetaan ja pyritään saavuttamaan hyvä hoitotaso ja asukastyytyväisyys. Käyttötalousmenot sisältävät 45.000 € avustuksina yksityisteille, jotka ovat vuosittain myönnettäviä yksityisten kunnostusavustuksia.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Kunnossapito	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi
Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät	Onnettomuuksien määrä	Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä
Onnettomuuksien määrän vähentäminen		Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Poikkeukselliset sääolosuhteet ja niiden aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa). Käyttäjien oma toiminta.

7700 Puistot ja muut alueet

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot				0
Toimintakulut	-9 663	-17 000	-28 280	-11 280
Toimintakate	-9 663	-17 000	-28 280	-11 280

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö, johon panostetaan nyt varaamalla määräraha materiaaleihin ja tarvikkeisiin

(10 000€), sekä määräaikaisen vihertyöntekijän osalle palkkaraaha (8kk). Kunnan teknisellä toimella ei ole osoitettuna vakituista työvoimaa yleisten alueiden ylläpidolle, vaan työt pyritään tekemään työllistämistukisten avulla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä aletaan uudistamaan ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresursseja. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävinä käyttää. Kunnan keskustan ja haja-asutusalueiden puistoalueiden sekä kiinteistöjen viihtyisyyteen ja yleisilmeeseen panostetaan määräaikaistyövoiman avulla.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Toimivat lähivirkistysalueet	Asiakaspalaute	hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Pienet henkilöstöresurssit ja riittämättömät määrärahat.

7800 Sorakuopat

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	12 073	30 000	25 000	-5 000
Toimintakulut	0			0
Toimintakate	12 073	30 000	25 000	-5 000

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on soranottoaikkana Rajalan tila Höytiällä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuoppa pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä. Selvitetään kallioulouhinnan kannattavuutta Rajalan tilalla.

Tavoite	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022
- Maa-ainestenottoalue pidetään tuotannollisessa käytössä	ottomäärä m ³ /vuosi	e/vuosi		
- Rajala	13746 v. 2020	12073	30000	25000

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoa paikkojen lupa-asiat.

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2022

Toimiala: Tekninen toimi

Suunnitellun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (pelastuslaitos, ALVA, JS-Puhdistamo)
- sähkö sopimukset
- vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset
- urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat
- muut tekniset toimen sopimukset

YMPÄRISTÖJAOSTO

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tulosityksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävä kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa. Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä.

Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta.

Ympäristölautakunnan talousarvio liitettiin teknisen lautakunnan talousarvioon 1.6.2017 ja samalla ympäristölautakunta lakkautettiin.

8200 Ympäristötoimi

Määrärahat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €
Toimintatuotot	65 204	50 000	65 000	15 000
Toimintakulut	-144 846	-157 080	-155 290	1 790
Toimintakate	-79 642	-107 080	-90 290	16 790

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Rakennustarkastajan ostopalvelusopimuksessa pyritään löytämään kestävä ratkaisu. Nykyinen ostopalvelusopimus Saarijärven kaupungin kanssa loppuu vuoden 2021 aikana. Toimintatapa on osoittautunut hyväksi ja kustannustehokkaaksi. Rakennustarkastajan ostopalvelun työpanos on 2pv/vko. Uuraisten henkilöstömuutoksien takia pyritään löytämään ratkaisu rakennustarkastajan tarvitseman toimistosihteerin työpanoksen osalle, johon on varauduttu rahallisesti työpanoksen 3pv/vko osalle. Rakennusvalvonnan ostopalvelusopimus valmistellaan vuoden 2021 loppuun mennessä. Kunnan kiinteistörekisterin ajan tasalle saattamista pyritään edistämään yhteistyöllä Saarijärven kanssa, sekä osittaisella ostopalvelulla konsultilta.

Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteiden kautta on tällä hetkellä 99 prosentista, mutta rakennustarkastajaa työllistää paljon hakemusten täytössä avustaminen ja ohjeistaminen, vaikka pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu ovat saaneet pääsääntöisesti kiitosta asiakkailta.

Vuoden 2017 alusta pysyvästi säilytettävät rakennusluvut on tullut arkistoida sähköisesti Lupapisteiden kautta (Arkistolaitoksen päätös 13.5.2016). Arkistointiprosessin käynnistäminen on viivästynyt resurssipuutteen vuoksi, mutta tätä on tarkoitus jatkaa vuonna 2022 tavoitteena saada käyttöön myös sähköisten asiakirjojen ostopalvelu Lupapisteessä. Resursseja tähän ei kuitenkaan ole varattu, vaan asiaa pyritään edistämään yhteistyössä Saarijärven kaupungin kanssa, jossa arkistointi on toteutettu.

Rakennuslupien lupamäärä pysynee samalla tasolla kuluvaan vuoteen nähden. Todennäköisesti ainakin pientalorakentaminen tulee jatkossa jollakin aikavälillä lisääntymään voimaan tulleiden ja vireillä olevien kaavoitushankkeiden myötä. Etenkin Hirvaskankaan alueella maltillista kasvua on odotettavissa yksityisomisteisten alueiden realisoitumisessa myyntiin. Sarkolan ja Akonniemen tulevat kaava-alueet mahdollistavat lisärakentamista tulevina vuosina.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
	Arviointikriteeri: 1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus 2. Matalan kynnyksen asiointi 3. Tasapuolinen kohtelu	1. Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyynnöt, toimivat sähköiset palvelut 2. Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu 3. Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeinen riski on ostopalvelusopimuksen onnistuminen Saarijärven kaupungin kanssa. Riskinä on pieni henkilöstöresurssi esim. ennakoimattomissa keskeytystilanteissa. Mikäli ostopalvelusopimus ei toteudu, Uuraisten kunta on suurien haasteiden edessä ammattitaitoisen rakennustarkastajan ja toimistosihteerin rekrytoinnin osalta. Vanhat keskeneräiset ja korjausta vaativat asiat eivät etene lisäävät työntekijän henkistä kuormitusta.

Ympäristönsuojelu**Tilivelvollinen: ympäristösihteeri****Toiminnan kuvaus**

Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuin ympäristöä. Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on viime vuosina siirtynyt lupien valmistelusta ja päätösten teosta enemmän valvontaan (n. 50% työajasta). Maa-aines- ja ympäristölupien määrät vaihtelevat vuosittain, kun aiemmin uusia maa-ainelupia on ollut useita vuodessa. Samalla yksittäisen maa-aineluvan maa-aineksen ottomäärä on kasvanut. Keskimäärin 15% jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on 60 % työaikaresurssi kokoaikatyöstä.

Ympäristösuojelulain uudistuksen myötä painopiste on siirtynyt voimakkaammin valvontatyöhön, joka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Tähän on laadittu 2017 lain vaatima valvontasuunnitelma ja -ohjelma, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia toimijoita valvottu. Vuoden 2021 lopulla valvontasuunnitelma ja ohjelma päivitetään uudelle valtuustokaudelle. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta voidaan periä ympäristösuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristösuojeluyksikön kustannuksia.

Laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyvänä pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa ja suojelutoimenpiteiden toteuttamisessa. Suunnitelman toimenpideohjelma päivitetään säännöllisesti ja vuoden 2022 aikana Pohjavesien suojelusuunnitelma päivitetään kokonaisuudessaan. Valvontakohteet ja riskialueet kunnassa on lisätty LOUHI-karttapalvelun tasoihin, jotka ovat nähtävillä koko teknisellä toimella. Näitä tulee päivittää muutosten myötä.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristösuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa uudistuneen jätevesiasetuksen (157/2017) vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Vuonna 2022 ympäristötoimessa jatketaan jätevesijärjestelmien valvontaa, neuvontaa sekä vapautuspäätösten valmistelua alue kerrallaan yhteistyössä vesihuoltolaitosten kanssa.

Uuraisten vesistöjen tilan seuranta tehdään resurssien mukaan, vesiensuojelua lakien, asetusten ja säännösten mukaisesti. Hoidetaan tiedottaminen ja neuvonta ympäristösuojeluun liittyvissä asioissa. Nauttiais- ja Kaijanjärven tilaa on seurattu säännöllisesti vuosittain ja vuoden 2022 on tarkoitus tehdä yhteenveto järvien tilasta viime vuosina otettujen näytetulosten perusteella.

Vieraskasvilajien torjuntatyöhön on ympäristösuojelun osalta varauduttu 5000e suuruisella määrärahalla. Aiempina vuosina vieraskasvilajien torjuntaan ei ole ollut resursseja, mutta tarvetta neuvontaan, kartoittamiseen ja käytännön torjuntatyöhön selkeästi on. Tekninen toimi on varannut määrärahoja määräaikaisen vihertyöntekijän palkkaamiseen, jonka työnkuvaan on tarkoitus sisällyttää vieraskasvilajien torjuntatyön ohjaamista.

Uuraisten kunnasta on tullut vuonna 2014 Sammakkokangas oy:n osakas, yhtiö hoitaa jatkossa kunnan jätehuollon myös jätehuollon viranomaistehtävien osalta, ympäristösuojelulla on edelleen jätehuollon valvontatehtävä.

Ympäristötoimen resursseja tulee suunnata sähköisten järjestelmien käyttöönottamiseen ja näiden käytön haltuunottamiseen. Myös resursseja ja toimintaa tulee jatkossa suunnata valtion energia- ja ilmastostrategian mukaisesti kiertotalous ja ilmastotöiden suuntaan.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Ympäristövalvonta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
	Arviointikriteeri: 1. Ympäristö-, maa-aineslupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely joustavasti	1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin pikaisesti kuin hallintolain kautta on mahdollista.

	<p>2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen</p> <p>3. Asiantuntijuus</p>	<p>2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa-aines-, YSL- ja vesilain mukaiset tarkastukset</p> <p>3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö</p>
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on henkilöstöresurssin niukkuus työtehtävien lisääntyessä, lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen (uusi YSL ja sen 3. muutos). Valtiohallinto ja kuntalaiset tulevat vaatimaan pian kunnilta kiertotalous- ja ilmasto-ohjelmien laatimista ja toimenpiteitä.

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2022

Toimiala: Ympäristötoimi

Suunnitellun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- rakennuslupa-asiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat

7. INVESTOINTIOSA

	INVESTOINTIOSA 2022-2024 ALV 0 %	2022	2022	2023	2023	2024	2024
		menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot
	YLEISHALLINTO						
	-Kehityshanke kaupan tiloihin			100 000			
	YLEISHALLINTO YHT.	0		100 000			
	OPETUS- JA KULTTUURITOIMI						
92031	Pikkulan märkäeteisen ja varaston laajennus			120 000			
94045	Höytiän koulun jätevesi- ja talousvesiuudistus			60 000			
94045	Höytiän kattoremontti, punainen koulu			70 000			
94220	Kentän valaistu latu (pohja + valaistus)	10 000		120 000	36 000		
94231	Keskusurheilukentän saneeraus loppuun	75 000	32 000				
94232	Pientraktorin hankinta tekonurmiväliseistöllä	70 000					
94240	Tenniskentän ja kaukalon valot ledeiksi+ohjauskeskus	25 000					
	OPETUS- JA KULTTUURITOIMI YHT.	180 000	32 000	370 000	36 000	0	0
	MUUT PALVELUT						
96100	Yleiset tiet / valaistus	25 000		20 000			
	-Kiertoliittymän monumentti	25 000					
96200	Kadunrakennus, päällystys, valaistus	485 000	0	445 000	0	460 000	50 000
	-Hirvaskankaan asemakaavateiden perusrakennukset	100 000		100 000			
	-Bussiterminaalien muutostyöt Oikotiellä	40 000					
	-Sarkolan alueen uusi tiestö (ei asf.)	50 000					
	-Rantatien saneeraus+valaistus	40 000					
	-Akonniemen pohjatutkimukset infraan + suunn.	25 000					
	-Niittylammentien sillan uusiminen	150 000					
	-Kisatien katurakenteet ja valaistus	60 000					
	-Kaavateiden asfaltointit	20 000		25 000			
	-Niittylammentien saneeraus			120 000			
	-Hitsaajantien jatko / teollisuusalue					60 000	
	-Uusi läpiajotie Kuukanpolku-Saarijärventie			200 000			
	-Kevari Akonniemeen 1,3km					400 000	50 000
96410	Lähileikkikentän uusiminen, yksi kerrallaan	20 000		25 000		25 000	
96493	Kunnanviraston peruskorjauksen suunnittelu	90 000		300 000			
97100	Vesilaitos	30 000	0	0	0	15 000	0
	-Sarkolan alueen vesijohto	15 000					
	-Kisatien vesiputket ja suunnittelu	15 000				15 000	
	-Hitsaajantien vesijohto (kaavoitus ensin)						
97200	Viemärlaitos	80 000	0	50 000	0	15 000	0
	-Sarkolan alueen viemäri	40 000					
	-Viemäriverkoston saneeraus hulevesien takia			50 000			
	-Kisatien viemäriverkosto ja suunnittelu	40 000				15 000	
	-Hitsaajantien viemäri						
	Haja-asutusalueen vesihuolto	0		50 000			
97300	-Vesijohtoverkoston kloorauskaivojen rakentaminen			50 000			
97710	Maanhankinta/myynti		50 000		50 000		50 000
	MUUT PALVELUT YHTEENSÄ	730 000	50 000	890 000	50 000	515 000	100 000
	KAIKKI YHTEENSÄ	910 000	82 000	1 360 000	86 000	515 000	100 000
	Netto	828 000		1 274 000		415 000	

8. TULOSLASKELMA JA RAHOITUSOSA

TULOSLASKELMAOSA	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
(ulkoinen)	€	€	€	€	€
Toimintatulot	2 796 273	2 966 270	2 723 650	2 292 000	2 325 000
Myyntitulot	1 027 009	1 086 610	1 007 900	1 000 000	1 020 000
Maksutulot	858 924	1 024 440	866 240	250 000	253 000
Tuet ja avustukset	355 838	301 960	239 680	142 000	143 000
Muut toimintatulot	554 502	553 260	609 830	900 000	909 000
Valmistus omaan käyttöön					
					-13 589
Toimintakulut	-23 187 042	-24 612 100	-25 292 240	-13 400 000	000
Henkilöstömenot	-10 010 124	-10 948 490	-11 312 420	-6 200 000	-6 262 000
Palvelujen ostot	-9 968 262	-10 962 810	-10 947 660	-5 500 000	-5 610 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 430 508	-1 477 220	-1 578 180	-1 000 000	-1 010 000
Avustukset	-1 227 240	-772 040	-798 640	-400 000	-404 000
Muut toimintamenot	-550 908	-451 540	-655 340	-300 000	-303 000
Toimintakate	-20 390 769	-21 645 830	-22 568 590	-11 108 000	-11 264 000
Verotulot	11 533 098	12 100 000	12 501 000	6 748 000	6 845 000
Valtionosuudet	11 194 999	10 765 000	10 676 800	5 579 000	6 234 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-70 145	15 500	77 300	81 000	67 000
Korkotuotot	39				
Muut rahoitustuotot	150 727	207 500	266 000	271 000	277 000
Korkokulut	-126 446	-134 000	-132 200	-132 000	-151 000
Muut rahoituskulut	-94 465	-58 000	-56 500	-58 000	-59 000
Vuosikate	2 267 183	1 234 670	686 510	1 300 000	1 882 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 754 797	-1 211 380	-1 163 560	-1 250 000	-1 250 000
Suunn. mukaiset poistot	-1 754 797				
Kertaluonteiset poistot					
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	512 386	23 290	-477 050	50 000	632 000
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)	14 967	14 900	14 900	14 900	14 900
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)					
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)					
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	527 353	38 190	-462 150	64 900	646 900

RAHOITUSOSA	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
	€	€	€	€	€
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	2 267 183	1 234 670	686 510	1 300 000	1 882 000
Satunnaiset erät	0			0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-41 202	-47 000	-100 000	-50 000	-50 000
Investoinnit					
Investointimenot	-369 407	-944 900	-910 000	-1 360 000	-515 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin		160 000	32 000	36 000	50 000
Pysyvien vastaavien luovutusten myyntitulot	68 094	67 000	150 000	100 000	100 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	1 924 668	469 770	-141 490	26 000	1 467 000
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset		-145 000			
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lisäys	2 500 000	6 500 000	6 000 000	2 200 000	1 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 113 293	-4 088 300	-5 025 600	-1 004 400	-950 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000	-2 399 700			
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 811 375	336 770	832 910	1 221 600	2 016 800
	16 928	16 940	15 984	17 180	17 729
Lainakanta 31.12.	801	800	500	100	900
Investointien tulorahoitus, %	613,74	157,30	78,19	98,19	404,73
Kassavarat 31.12.	5 984 870				

TULOSLASKELMA SISÄISET JA ULKOISET ERÄT

	Ta 2021			Ta 2022		
	Sisäinen	Ulkoinen	Yhteensä	Sisäinen	Ulkoinen	Yhteensä
Toimintatulot	3 638 440	2 966 270	6 604 710	4 027 170	2 723 650	6 750 820
Myyntitulot	1 492 570	1 086 610	2 579 180	1 607 040	1 007 900	2 614 940
Maksutulot		1 024 440	1 024 440		866 240	866 240
Tuet ja avustukset		301 960	301 960		239 680	239 680
Muut toimintatulot	2 145 870	553 260	2 699 130	2 420 130	609 830	3 029 960
Valmistus omaan käyttöön			0			0
Toimintakulut	-3 638 440	-24 612 100	-28 250 540	-4 027 170	-25 292 240	-29 319 410
Henkilöstömenot		-10 948 490	-10 948 490		-11 312 420	-11 312 420
Palvelujen ostot	-1 472 460	-10 962 810	-12 435 270	-1 586 840	-10 947 660	-12 534 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 110	-1 477 220	-1 497 330	-20 200	-1 578 180	-1 598 380
Avustukset		-772 040	-772 040		-798 640	-798 640
Muut toimintamenot	-2 145 870	-451 540	-2 597 410	-2 420 130	-655 340	-3 075 470
Toimintakate	0	-21 645 830	-21 645 830	0	-22 568 590	-22 568 590
Verotulot		12 100 000	12 100 000		12 501 000	12 501 000
Valtionosuudet		10 765 000	10 765 000		10 676 800	10 676 800
Rahoitustuotot ja -kulut	0	15 500	15 500	0	77 300	77 300
Korkotuotot			0			0
Muut rahoitustuotot		207 500	207 500		266 000	266 000
Korkokulut		-134 000	-134 000		-132 200	-132 200
Muut rahoituskulut		-58 000	-58 000		-56 500	-56 500
Vuosikate	0	1 234 670	1 234 670	0	686 510	686 510
Poistot ja arvonalentumiset	0	-1 211 380	-1 211 380	0	-1 163 560	-1 163 560
Suunn. mukaiset poistot		-1 211 380	-1 211 380		-1 163 560	-1 163 560
Arvonalentumiset			0			0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot			0			0
Satunnaiset kulut			0			0
Tilikauden tulos	0	23 290	23 290	0	-477 050	-477 050
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)		14 900	14 900		14 900	14 900
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)			0			0
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)			0			0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	38 190	38 190	0	-462 150	-462 150

9. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2020	TA 2021	TA 2022	muutos	TS 2023	TS 2024
KUNNANJOHTAJA	1	1	1	0	1	1
KONSERNIPALVELUT	6	6	7,85	1,85	5,85	5,85
Talous- ja hallintopäällikkö	1	1	1	0	1	1
Pääkirjanpitäjä	1	1	1	0	1	1
Palkkasihteeri	0	0	0	0	0	0
Laskentasihteeri	1	1	1	0	1	1
Asianhallintasihteeri	1	1	1	0	1	1
Toimistos sihteeri	1	1	0,85	-0,15	0,85	0,85
Ict-suunnittelija	1	1	1	0	1	1
Ict-kehittäjä	0	0	1	1	0	0
Oppisopimusopiskelija	0	0	1	1	0	0
SOSIAALITOIMI	63	62,5	61,15		0	0
Sosiaalitoimisto	9	9	8,65	-0,35	0	0
Peruspalvelujohtaja	0,4	0,4	0,4	0		
Johtava sosiaalityöntekijä	1	1	1	0		
Sosiaalityöntekijä	0	0	0	0		
Sosiaaliohjaaja	1	1	1	0		
Toimistos sihteeri	0,6	0,6	0,25	-0,35		
Koulukuraattori	1	1	1	0		
Perhetyöntekijä	2	2	2	0		
Perheohjaaja	2	2	2	0		
Työnsuunnittelija	1	1	1	0		
Kehitysvammahuolto	8	9	9	0		
Erityisryhmien palvelujohtaja	1	1	0	-1		
Vanhus- ja erityisryhmien palvelujohtaja	0	0	0,5	0,5		
Palveluesimies	0	0	0,5	0,5		
Toiminnanohjaaja/ohjaaja	3	3	3	0		
Palveluohjaaja	0	1	1	0		
Hoitaja	4	4	4	0		
Vanhustyö	45	44,5	43,5	-1	0	0
Vanhustyön johtaja	1	1	0	-1		
Vanhus- ja erityisryhmien palvelujohtaja			0,5	0,5		

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2020	TA 2021	TA 2022	muutos	TS 2023	TS 2024
Vastaava sairaanhoitaja	2	2	0	-2		
Palveluesimies	0	0	1,5	1,5		
Sairaanhoitaja	4	3	4	1		
Hoitaja	33	30	29	-1		
Hoitoapulainen/kotiavustaja	2	4	4	0		
Toiminnanohjaaja	1	1	1	0		
Pesulatyöntekijä	1	1	1	0		
Kuntoutusohjaaja	1	0	0	0		
Palveluohjaaja	0	1	1	0		
Fysioterapeutti	0	1	1	0		
Autonkuljettaja	0	0,5	0,5	0		
Oppisopimustyöntekijä	1	0	0	0		
SIVISTYSTOIMI	121,6	118,4	121,9	3,5	121,6	121,6
Koulut	75,1	72,4	69,4	-3	67,6	67,6
Peruspalvelujohtaja	0,6	0,6	0,6	0	0,6	0,6
Rehtori	1	1	1	0	1	1
Toimistosihteeri	1,8	1,8	1,8	0	1	1
Lehtori	7	7	7	0	7	7
Päätoiminen tuntiopettaja	6	6	7	1	6	6
<i>Sivutoim. tuntiopettaja (määräaik.)</i>	2	1	1	0	3	3
<i>Tuntiopettaja (kokoaik. määräaik.)</i>	1	3	1	-2	1	1
Luokanopettaja	28	26	26	0	25	25
Luokanopettaja (osa-aik.määräaik)	0,7	1	0	-1		
Erityisopettaja	6	6	6	0	6	6
Koulunkäynninohjaaja	17	16	16	0	11	11
<i>Koulunkäynninohjaaja (määräaik.)</i>	4	3	2	-1	6	6
Varhaiskasvatus	40,5	41	46,5	5,5	48	48
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	0	1	1
Päiväkodin johtaja	1	1	1	0	1	1
Pedagoginen johtaja	0	0	1	1	1	1
Perhepäivähoitaja	4,5	4	2,5	-1,5	2,5	2,5
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	16	15	19,5	4,5	19,5	19,5
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (osa-aik.)	0	1	0	-1	0	0
Konsultoiva varhaiskasvatuksen erit.ope	1	1	1	0	1	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1	0	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	12	13	17,5	4,5	18	18
Esiopetuksen varhaiskasvatuksen opettaja, osa-aikainen	0	1	1	0	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja, osa-aikainen	2	0	0	0	0	0
Henk.koht.avustaja	0	1	1	0	1	1
Ryhmäavustaja (määräaik.osa-aik)	2	1	0	-1	2	2

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2020	TA 2021	TA 2022	muutos	TS 2023	TS 2024
Varhaiskasvatuksen sosionomi	0	1	0	-1	0	0
Vapaa-aikatoimi	3	3	3	0	3	3
Vapaa-aikasuunnittelija	1	1	1	0	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1	0	1	1
Nuorisotyöntekijä	1	1	1	0	1	1
Kirjastotoimi	2,7	3	3	0	3	3
Kirjastonjohtaja	1	1	1	0	1	1
Kirjastovirkailija	1,7	2	2	0	2	2
Kirjaston muu henkilökunta	0	0	0	0	0	0
TEKNINEN TOIMI	10,2	10,0	10,5	0,5	10,5	10,5
Tekninen johtaja	1	1	1	0	1	1
Rakennustarkastaja	1	0	0	0	0	0
Toimistosihteer	0,8	1	1,5	0,5	1,5	1,5
Ympäristösihteer/vesihuoltoasiantuntija	0,6	1	1	0	1	1
Suunnitteluavustaja	1	0	0	0	0	0
Palveluinsinööri	0	1	0	-1	0	0
Tekninen isännöitsijä/työnjohtaja	0,8	1	1	0	1	1
Rakennusammattimies	1	1	1	0	1	1
LVI-asentaja	1	1	1	0	1	1
Kiinteistönhoitajat	2	2	3	1	3	3
Liikuntapaikkojen hoitaja	1	1	1	0	1	1
Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö	20	20	20,8	0,8	20,8	20,8
Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Palvelukeskuskeittiön esimies	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Kokki	9	9	9	0	9	9
Siivooja	4	4	4,8	0,8	4,8	4,8
Palveluvastaava	5	5	5	0	5	5
Ruokapalvelutyöntekijä	0	0	0	0	0	0
Siivooja / Siivoustyönohjaaja	1	1	1	0	1	1
KUNTA YHTEENSÄ	221,8	217,9	223,2	5,3		

Kuntakonserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole omia työntekijöitä, vaan niiden isännöintitoiminnot on ulkoistettu.

10. KUNNAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Uuraisten kunnan vesi- ja viemärilaitos

Tuloslaskelma v:lle 2022	Tp 2020 euroa	Arvio 2021 euroa	Arvio 2022 euroa
Liikevaihto	330 243	331 700	345 770
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut	286 762	316 630	331 990
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	64 567	57 100	61 800
Palvelujen ostot	222 196	259 530	270 190
Henkilöstökulut	1 950	3 010	2 640
Palkat ja palkkiot		800	900
Henkilösivukulut	1 950	2 210	1 740
Eläkekulut	1 950	2 190	1 720
Muut henkilösivukulut		20	20
Poistot ja arvonalentumiset	112 449	99 000	82 200
Suunnitelman mukaiset poistot	112 449	99 000	82 200
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	1 151	560	560
Liikeliikelylisäys (+) tai -alijäämä (-)	-72 069	-87 500	-71 620
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 167	-6 300	-5 600
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	6 167	6 300	5 600
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen satunnaisia eriä	-78 236	-93 800	-77 220
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	-78 236	-93 800	-77 220
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä / -alijäämä	-78 236	-93 800	-77 220

11.TALOUSARVION SITOVUUS

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota ja toimielin on sidottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille osoitettua määrärahaa.

Kunnanvaltuusto määrää, miten määrärahat ja niiden perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan viranomaisia. Luvun 6 tehtäväaluekohtaiset määrärahat ovat kunnanvaltuustoon nähden sitovia, jos ei toisin määrätä. Valtuuston päättämät tehtäväalueiden ja vastuualueiden nettomenot ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimintayksiköt velvoitetaan kantamaan tulonsa talousarvioon merkityn mukaisesti. Toimialat ja niiden toimintayksiköt ovat vastuussa määrärahojensa käytöstä lautakunnille. Lautakunnat päättävät itse kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion jälkeen tehtävissä käyttösuunnitelmissaan siitä, mikä on sitovuustaso niihin nähden, eli mihin päätösvaltaa delegoidaan viranhaltijoille.

Strategiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita. Tuotannollisilla tavoitteilla täydennetään strategisia tavoitteita siten, että tavoitteet kattavat tehtäväalueen perustehtävät. Nämä täydentävät tavoitteet ovat lautakuntatasolla sitovia.

INVESTOINTIOSA

Investointiosa on laadittu vuosille 2022 - 2024 ja se hyväksytään vuoden 2022 osalta sitovana ja taloussuunnitelma vuosien 2023 - 2024 osalta ohjeellisena. Menot että tulot talousarviovuonna 2022 ovat sitovia. Investointiosan lihavoidut kohdat ovat sitovia.

Talousarviovuoden kuluessa mahdolliset investoinnin lisämäärärahat edellyttävät aina ao. toimielimen, kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyn. Hyväksyttävään investointiohjelmaan otetaan uusia hankkeita talousarviomuutoksena silloin, kun kysymys on kunnan kehittämiseen liittyvästä tai muusta välttämättömästä tarpeesta.

Investointiosassa esitetään kyseisen hankeryhmän tai hankkeen menot aina bruttona.

Mikäli investointiosan perusteluissa hankeryhmä on eritelty eri kohteiksi, ovat perustelut sitovia siten, että toimielimen on toteutettava ensisijaisesti perusteluissa luetellut kohteet.

Toimintayksiköiden tulee hankintoja tehdessään ehdottomasti noudattaa käyttöomaisuuslaskentaohjeita ja tehdä kirjanpidon kirjaukset oikein sen mukaan, onko kyseessä käyttöomaisuushankinta vai vuosittainen kulu.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat määrärahat, jotka vaikuttavat vuosikatteen muodostumiseen ja vuosikate. Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyväksytyyn poistosuunnitelmaan.

RAHOITUSOSA

Valtuustoon nähden sitovia eriä rahoitusosassa ovat pääomarahoituksen erät: pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä antolainojen vähennys.